

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre hetenként egyszer: vasárnap

OMGE évi tagsági díj:

Földbirtokosok, bér- lők és uradalmak	200 holdig	15 pengő
	500 "	30 "
	1000 "	60 "
	3000 "	120 "
ezen felül		150 "

Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok 90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj 10 "

OMGE postatakarékpénztári esekkszáma száma: 10,399

Lappótdíj OMGE-tagoknak:
Negyed évre 6 pengő, fél évre 11 pengő, egész évre 20 pengő

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt

A kiadásért felelős:

Mutshenbacher Emil dr.,

az OMGE ügyvezető-igazgatója

Felelős szerkesztő: Rothmeyer Imre

Társzerkesztő: Dörsehug Tibor

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 187-954

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telefon: 189-932

Előfizetési árak:

„Rádiós gazdasági előadások” című füzetek árny		Csehszlovákiába:	
OMGE-tagoknak:		Egész évre: 200 "	
Negyed évre	6 pengő	Negyed évre	60 Ks
Fél évre	11 "	Fél évre	110 "
Egész évre	20 "	Egész évre	200 "
Előfizetőinek:		Jugoszláviába:	
Negyed évre	10 pengő	Negyed évre	120 dinár
Fél évre	18 "	Fél évre	220 "
Egész évre	32 "	Egész évre	400 "

Romániába:

Negyed évre	300 lei
Fél évre	600 "
Egész évre	1200 "

Postatakarékpénztári esekkszáma száma: 26,578

Szebb és jobb jövődőt!

Imét elmult egy nehéz és küzdelmes esztendő, amely adós maradt megannyi, a magyar mezőgazdaságot közeiről érintő probléma megoldásával. A háború utáni évek hosszú során át a megkönnyebbülés bizonyos érzésével búcsúztunk el az ó esztendőtől, azzal a Mindenhatóba vetett hittel és szívből jövő reménységgel, hogy az elkövetkező új esztendőben jobbra fordul sorsunk és végre megjön a mindenki által olyan nehezen és türelmetlenül óhajtott virradat. A „Köztelek” évtizedes, régi hagyományának bódolunk és lelkünk szívből jövő érzéseit követjük, amidőn a múlt és jövő határmegyéjén, az új év első napján lapunknak immár negyvenkilenc új évet megért hasábjairól mindenekelőtt meleg szeretettel köszöntjük olvasóinkat és minden magyar gazdát, kívánva nekik igaz szívből szebb és boldogabb új esztendőt és kérve barátságukat és támogatásukat a jövőbenis.

A mi szavunknak és írásainknak súlyt és erőt, a magyar mezőgazdaság érdekében kifejtett munkásságunkhoz bátorítást és támogatást, közérdekű tevékenységünknek eredményt és sikert csak a magyar gazdaközönség velünk érzése, rokonszenve és határozott támogatása biztosít. Minél mélyebbre bocsátja le erős gyökereit a büszke és kemény tölgy, annál könnyebben áll ellen a kegyetlen és romboló viharoknak. Minél több hiva, megértő, keményderekű harcosa van elveinknek és a „Köztelek” zászlójára felírt célkitűzéseknek a magyar gazdák között, annál könnyebben szállhatunk szembe a mezőgazdaság érdekeivel ellenkező törekvésekkel. Egy érzés, egy elgondolás kell, hogy egysítsen minden magyar gazdát: ez a mindnyájunk által annyira szeretett, áldott magyar föld és annak minden röge iránt érzett meleg szeretet. Ebből a szeretetből merítünk újult erőt az elkövetkező küzdelmekre és ez mutat nekünk irányt további munkásságunkhoz. Álljon mellénk mindenki, akit ugyanaz az érzés hevít, akiket egy közös cél lelkesít — a magyar mezőgazdaság jobb és szebb jövődjé — és akkor a mi becsületes törekvésünk nem maradhat eredmény nélkül mert a mezőgazdaságunk boldogulásába vetett erős hittel, a

„Köztelek” nagy tábora támaszkodva indulhatunk neki az elkövetkező esztendők küzdelmeinek. Adjon Isten a magyar föld lelkes művelőinek áldást és boldogságot, az új évben kifejtendő munkánkhoz pedig eredményt.

Egyénileg talán mindenki könnyű szívvel hagyja háta mögött az elmúlt évet és lépi át az új év határmegyéjét, mert rendületlenül bizik abban, hogy az új esztendő szebb és jobb lesz a régimé. Az új év küszöbét álltva, mintha esupa kérdőjel meredne ránk, nem tudjuk, mit hoz, jót, vagy rosszat az új esztendő. A jövő év nagy kérdőjelei között a gazdák szempontjából talán az első helyet foglalja el a földreformkérdés. Velünk együtt — úgy hisszük — mindenki érzi, hogy a szociális célok kitűzése könnyebb, mint a végrehajtás. Adja a Mindenható, hogy a megoldás olyan legyen, hogy az az ország egyetemleges érdekeit szolgálja. Ennek elkövetkezése után a magyar földet szerető gazda, elfeledve a múlt keserveit, bajait és, a háta mögött lévő nehéz éveket, erős munkakedvvel fog dolgozni tovább azért, hogy ura maradjon a magyar föld jövőjének. Ennek eljövését várja az új esztendőtől a magyar mezőgazdaság.

Visszatekintve az elmúlt nehéz évre, amit Somssich László grófnak, az OMGE elnökének az egyesület december hóban lezajlott közgyűlésén elhangzott elnöki beszámolójából is kitűnik, megállapíthatjuk, hogy a gazdasági életben a javulás bizonyos jelei mutatkoznak, azonban az elmúlt év az oly nehezen várt jobb időket nem hozta meg. Az OMGE elnökének szavai szerint a szociális és gazdasági haladás célzó intézkedések kezdeményezése és foganatosítása előtt állunk, amelyek csak úgy valósíthatók meg sikerrel, ha minden tényező, kormányzat, társadalom és gazdaközönség minden rétege teljes megértésben és összhangban működik közre azok megvalósításában. Ebből a munkából a magyar gazdatársadalomnak és így az OMGE-nek, tehát a „Köztelek”-nek is ki kell venni a részét. A haladásnak csak magyar nemzeti szellemben, a szentistváni gondolatban szabad történnie.

TARTALOM:

- Szebb és jobb jövődőt! (Rt.)
- A szentistváni gondolat jegyében. (Dg.)
- Üzemszervezés-gazdaságpolitika. (W. B.)
- Szegény Amerika. Tárca. (Keresztúri Pál.)
- Időszóró-e most műtrágyázásról beszélni? (vitéz Bittera Miklós dr.)
- A származó jelentősége hazai viszonyaink között. (Weiser István dr.)
- Az őszi esikő. (Matisz Dezső dr.)
- A petefészkek hormonális működése. (Tangl Harald dr.)
- Több világosabb színű dohányt! (Toldy Miklós.)
- A tartós teljesítmény az állattenyésztésben. (Horn Artúr dr.)
- Törvények és rendeletek.
- Gazdatársadalmi mozgalmak.
- Az OMGE közleményei.
- Vegyes közlemények.
- A gabonapiac helyzete.
- Állatpiaci szemle.
- A külkereskedelmi hivatal piaci helyzetjelentése.
- Tőzsde, kereskedelem.
- Melléklet: Rádiós gazdasági előadások XI. évfolyam, B sorozat 21. számú füzet. (A mezőgazdasági munkás-törvények. — Csorba Zsigmond dr., az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet alügyésze.)

Felhívás előfizetőinkhez.

Január 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra. Felhívjuk azokat a tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése december hó végével lejárt, hogy az előfizetési díjat a lapunk 103-104. számához csatolt esekklapon (amely csakis előfizelés céljára szolgál) **mielőbb** beküldeni szíveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be. **Akik az előfizetési díjat idejében be nem küldik**, azok részére a lap küldését **megszüntetjük**.

Az előfizetési díj megküldését **ugyanazon a címen** kérjük, mint amely címen a lap jár.

A kiadóhivatal.

Az elmúlt év sok baját és gondját kell átvinnünk az új esztendőbe. Bizalommal kérjük a Mindenhatót, adjon erős akaratot, a magyar föld jobb jövődjének elkövetkeztében vetett rendületlen hitet, hogy a ránk váró feladatokat becsülettel szolgálhassuk. Reméljük, hogy az Isten nevében megkezdett új esztendő meghozza a Felvidék visszakapcsolásával megnagyobbodott országunk és mezőgazdaságunk sorsának jobbrafordulását és a boldogabb Magyarországot!

Rt.

Küldje löhere-, lucerna- és egyéb gazdasági magvait

BÉRTISZTÍTÁSRA

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉHEZ

Raktár: Budapest, Nyugati p. u. XX. sz. Telefon: 292-484

Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám. Telefon: III-236, 127-386

Hirendeltségek:

Debrecen
Győr
Lepsény
Nyiregyháza
Szolnok
Szombathely

Mai számunk 16 oldal

E szám ára 80 fillér

9 3236

A szentistváni gondolat jegyében.

Elmult Szent István éve, első nagy királyunk emlékének szentelt esztendő és meghozta az annyszor porba alázott nemzet legutolsó kálváriáállomása után a feltámadásra vetett hit első ajándékaképpen az ország gyarapodását. Ujra feltündöklött az ország-alapító szent király nagy eszméje, a nemzeti gondolat és a keresztény etika pilléreire épült államalkotás hosszú évszázadok viharait kiállított erőssége: a nemzeti erkölcs diadalmas győzelme.

A magyar mezőgazdaság kilenc évszázad óta letéteményese, hűséges gondozója a szentistváni gondolatnak, mert amikor István király a mezőgazdasági kultúra megindításával a földhöz kötötte népét, egyúttal erre alapozta az államszervezet egész építményét.

Mint ezer éven át mindenkor, a magyar gazda Szent István évében is fényes tanúságot tett nemzetet és országot fenntartó hivatásáról. A magyar gazda volt leghűségesebb ápolója a nemzeti gondolatnak a Felvidéken és elsősorban ennek köszönhető, hogy az idegen kézre került föld megmaradt magyarnak. Amikor pedig meg kellett mutatnunk erőnket, az anyaországban is a magyar gazda járt elől áldozatos hazafiságával.

Szent István jubileumi évének eseményeit a nemzeti eszmén kívül elsősorban a szociális gondolat hatotta át és e téren is a mezőgazdaságot, a magyar földet és művelőt érintő alkotások jutottak az előtérbe. A magyar gazdaközönség készséggel állt a kormány és a törvényhozás szociális célkitűzései mellé és a feladatok megvalósítása során szívesen vállalta a rá háruló áldozatot.

Az év végén számot vetve önmagunkkal, kérdések nélkül megállapíthatjuk, hogy a magyar gazda ezúttal is meglette a magáét és alaposan kivette részét az áldozatokból és terhekből, amelyet a szentistváni hagyományok kötelel feladatává tesznek a nemzeti gondolatápolása és a szociális haladás fejlesztése terén.

Az új esztendővel sem szűnhet meg a további fejlődés, mert első nagy királyunk jubileumi évének eseményeit a nemzeti feltámadás új korszaka, egy új megújulás kezdetének tekintjük, amelyen a szentistváni eszme vezérletével indulunk el a jobb jövő felé. A magyar gazdák táborának ez az eszme lesz a jövőben is a vezérlő csillaga és ennek a jegyében vállalja továbbra áldozatos kötelességteljesítését a nemzettel és hazával szemben.

Dg.

Üzemszervezés gazdaságpolitika.

A mezőgazdasági üzemtan régi alaptétele, hogy az üzemvezetőnek a gazdaság szervezésénél a tartósan biztosítható legmagasabb jövedelemre kell törekednie. A régi, háborút megelőző időben ez a feladat az üzem-

vezetőtől a hosszabb időszakokra állandónak feltételezett természeti és közgazdasági — nevezetesen az értékesítési — viszonyokhoz való alkalmazkodást jelentette. Gondoskodni kellett emellett természetesen a talajról fenntartásáról és az állandó használatra rendelt befektetések okszerű kihasználásáról és karbantartásáról is. A háborút követő évek változó konjunktúrája ezt az alkalmazkodást rendkívül megnehezítette, mert ha sikerült is a gazdálkodás egyes ágaiban a konjunktúrát néha kifogni, a következő évek dekonjunktúrája ezt rendszerint ellensúlyozta és így az előbb említett állandó legmagasabb jövedelmezőségre való törekvés rendkívül megnehezült, mert vagy igyekezett valaki a változó konjunktúrát kihasználni, feláldozva sokszor a helyes vetésforgó és trágyázás követelményeit, vagy pedig mellőzni volt kénytelen a konjunktúrát az üzemszervezés állandósága érdekében.

A viágszerte fellépett mezőgazdasági válságnak gazdaságaink jövedelmezőségére kiható súlyos következményeit azonban már semmiféle egyéni alkalmazkodás nem tudta kivédeni és azt csak az állami beavatkozásnak mind szélesebb körre való kiterjesztése volt képes enyhíteni. Ez a beavatkozás elsősorban a világpiacon áringadozásoknak leginkább kitett és a belső szükségleten felüli mennyiségben termelt mezőgazdasági főtermények árának biztosításában jelentkezett. Ezekhez kellett azután hangolni a többi kisebb jelentőségű termények általános árszínvonalát is, hogy legalább a gazdák termelési költsége fedezve legyen és így a veszélyes gazdálkodásnak a nemzeti vagyonra és a vidéki lakosság életszínvonalára gyakorolt romboló hatása megszűnjön.

A termények általános árszínvonalát biztosító intézkedéseket az egyes kedvezőtlen értékesítési helyzetben lévő vidékek terményárainak különleges alátámasztása követte, egyrészt a vidéki árak önálló szabályozása, másrészt külön fuvarkedvezmények biztosítása útján.

Az ármegeállítást kiterjedt végül egyes terményeknél a minőségi különbségekre is, hogy így ösztönzést nyújtson a minőségis termelés fejlesztésére. A mezőgazdasági termelés jövedelmezőségének biztosítását szolgálják azok az intézkedések is, amelyek egyes termények termőterületének, illetve termésének korlátozásával akarják a túlkínálatot megszüntetni és így a termelési költséget fedező árszínvonalat biztosítani.

Csak egy részét soroltuk itt fel azoknak az intézkedéseknek, amelyekkel mind külföldön, mind nálunk az állam, illetve az érdekelt termelők közös akarata a mezőgazdasági termelés irányát megszabni igyekszik, de a felsoroltakból is kiüláglík, hogy a kiindulópontul vett az az üzemszervezési tétel, amely szerint az üzemvezető feladata az állandó legmagasabb tiszta jövedelemről gondoskodni, a maga eredeti értelmezésében most már nem áll fenn, mert az értékesítés megszervezésével és a gazdaságpolitika egyéb eszközeivel a kormányzat legalább olyan mértékben irányítja, illetve irányíthatja gazdasági üzemünk termelési irányát, mint az üzemvezető, aki a gazdaság meg-

szervezésénél mindenben a megszabott értékesítési és egyéb adottságokhoz kénytelen alkalmazkodni.

Ismerve már most a kormányban az említett intézkedések útján kifejezhető nagy befolyását a termelés irányítására, önként felmerül az az óhaj, hogy ez a befolyás a gazdaságpolitikai intézkedések szervező összefüggésében az üzemtan által meghatározott legokoszerűbb üzemszervezési követésre nyúljon ösztönzést és így biztosítsa, hogy a gazda szaktudásának, szorgalmának és ügyességének latbavetésével legjövődelműbben valóban a talajról gyarapítását előmozdító, tehát több állatot tartó, sok munkáskezel foglalkoztató gazdálkodást folytathasson.

Németországban a kormány a terményárak szabályozásával, az üzemanyagok, így különösen a műtrágya árának leszállításával, az okszerű trágyatelepek és takarmánysilók építésének állami támogatásával, legelő- és rétváltoztatásokra különböző kedvezmények nyújtásával, stb. a mezőgazdasági termelési sikeresen kapcsolja be önellátási politikájába. Nálunk persze az agrárpolitika céljai mások. De ha figyelembe vesszük, hogy állatállományunk számbelileg a nyugati államokhoz viszonyítva milyen alacsony — különösen a legtöbb és legjobb trágyát termelő szarvasmarhaállomány — akkor a következő főirányt már jeleztük.

A M. Kir. Központi Statisztikai Hivatal összeállítása nyomán itt közöljük néhány ország szarvasmarhaállományát, az összehasonlíthatóság érdekében, a lakosság lélekszámát is feltüntetve:

	Az ösztendővel 1 négyzetkilométerre eső szarvasmarhaállomány	Lakosság
Németalföld	77-11	245-2
Dánia	72-73	86-3
Belgium	60-44	271-8
Németország	40-19	140-3
Franciaország	28-41	76-1
Olaszország	22-86	138-7
Magyarország	18-80	96-1

Még ha figyelembe vesszük a felsorolt országok eltérő népsűrűségét, akkor is kétségkívül alacsonynak mondhatjuk szarvasmarhaállományunkat a talajról fenntartása szempontjából. Az állatállomány fejlesztése szoros kapcsolatban áll a takarmánytermelés növelésével, hiszen a takarmányhiány a legtöbb akadály állatállományunk szaporításának. Az okszerű trágyakezelést, legelő- és rétváltoztatást, továbbá a szántóföldi takarmánytermelést előmozdító kedvezmények és közvetett intézkedések tehát azok az emeltyűk, amelyek az okszerű és helyesebb vetésforgón keresztül a kívánatos, megfelelőbb üzemszervezés is vezetnek, különösen a kisgazdáknál.

A „Köztelek” olvasói előtt közismertek a földművelésügyi kormányzatnak a fenti célokat biztosítani hivatott, részben már folyamatban lévő és részben megindított akciói. Itt csak példaképpen említem meg — hogy a gazdaságpolitika szervező összefüggésének fontosságára utaljak — az adóztatás kérdését. Amikor ugyanis a kormány közvetlenül és közvetve jelentős áldozatokkal támogatja a belterjes gazdálkodást, akkor helytelen az adóztatás mai rendszere, amely a jövedelmi adóalap megállapításánál becsles esetén

TÁRCA.

Szegény Amerika.

Írta: Keresztúri Pál.

Amerika szegénysége annak a gazdag embernek a nyomorúságához hasonlítható, aki vagyonát nem képes kellemeesen felhasználni. Az Északamerikai Egyesült Államoknak megadott a természet mindent, ami egy népet boldoggá tehet. Az erőforrások, szántóföldek és erdők egy-egy lakosra eső része legalább negyvenszer akkora, mint nálunk. Mégis, ha az első elragadtatás elményein túlvagyunk és nyugodtabb szemmel bírjuk Amerikát, feltűnik a ragyogó felszínnek visszája is.

New-York ivóvizét 100 kilométer távolságból északról Carmel vidékéről kapja. Ez a szép táj a mi szemünknek bántóan idegenszerű. A növényzet sötétzöld, mogorva. Sehol sem látni azt a sokszínű, derült, szelíd, mosolygó képet, amely a mi hegyvidékeink sajátja. A környéket öserdő borítja, amelynek csenevész fái a döbbenetes sziklatorlaszok között egymástól nem bírnak nőni. Erdőkezelésről itt szó sem lehet. Félórán dolgozhat az ember csakánnyal, kapával és sarlóval, mire a talajt megtalálja. A bozót alatt kigyó, béka, szalamander és a tisztább helyeken egy halványlábú, alattomos növény, a mérges borostyán, Poison Ivy teszi barátságtalanná a földet. Ha ezt a növényt meztelen bőrünkkel megérintjük, kiütést kapunk, amely viszket és szerencsés esetben is csak mintegy három hét alatt gyógyul. E vidéken sok a tó. Mocsáron keresztül folyik beléjük az olajszínű, sötét víz és ugyancsak mocsáron keresztül távozik a felesleg. A mocsarak miatt a szunyogok lehetetlenné teszik a szabadban való nyugodt tartózkodást, csak a szunyoghálóval felszerelt nyitott tornácokon bírnak kintmaradni.

A villamosítás, vagy a vénség folytan kidőlt fák ott korhadnak az erdőben. A Gipsy Trail közelében található kidőlt fából egy egész alföldi vármegye elláthatná magát tüzelővel. A talaj sziklás volta ellenére is termékeny. Vannak dudvák, amelyek két méter magasra nőnek. A vadontermő szőlő 10—20 méter távolságra húzódik fel és így odaköti magát a fára, hogy csak felfelé nézve lehet látni meggyeiből. Ezért a fákra, ahol körülbelül száz newyorki család él,

néhány száz szorgalmas európai munkást hoznának, félév alatt eltűnne a mocsár és megváltoznék a táj arculata. De itt a munkaerő drága. Erdőgazdálkodással és mocsárlecsapolással nem érnek rá vesződni. A természet pedig sok munkát ró itt az emberre. A hőség és a levegő nagy páratartalma miatt vadul nő minden. A tisztást, amelyen a nyaralóházakat építik, folytonos nyeléséssel kell védeni, különben a terület egyre szűkül és a kuszó növények végül meg a házat is ellepik, amely a mókások és a csikók, vörös mókásszerű állatok, a rágesálú chip-monkok áldozata lesz.

Az itteni nyári hőség a száraz, szeles vidékekhez szokott embernek elviselhetetlen. Bár a hőmérő nem mutat többet 90 Fahrenheit-foknál — ami 32 C-foknál felel meg — a hőmérséklet a nyirkos levegő miatt mégis törhetetlen. A szunyogháló ablakok és ajtók éjjel-nappal nyitva vannak, a levegőbélgek mégis összeragadnak a fiókban és ha mindennap nem napoztatjuk holminkat, mindent tönkretesz a penész.

Rendet tartani egy ilyen dűszegben épült nyaralóban nem könnyű dolog. De gazdag ember legyen, aki ezt mással akarja elvégezteni. Az olcsó család is, aki reggeli után újságot olvas, ebéd után pedig lefekszik és cigarettázik, 50 dollárt, vagyis körülbelül 250 pengőt kap egy hónapra a teljes, jó ellátásor kívül. A lány egészséges, csinos szobára és lehetőleg külön fürdőszobára tart igényt. Azonkívül hetenkint egyszer teljes 24 órai szabadsághoz is van joga. Elképzelhető, hogy a szabadságot követő napon a munka értéke közel áll a semmihez. Amellett a legesekélyebb megalázást sem tűri. Látogatóját a szalomba viszi és a családnak bemutatja. Általában úgy viselkedik, mintha ő tartaná el a családot. Cipőtisztítás, vagy ruhakéfézés megkívánása ok a felmondásra. A napszamosok napibére 15 pengő. A drágaságuk az általuk okozott anyag-pazarlással csak fokozódik.

A vidéki házak és nyaralók fából vannak. Ha meggyulladnak, tíz perc múlva csak néhány gerenda és elgörbült fémdarab jelzi a ház helyét. A földet, amelyen a ház épül, nem egyengetik el, hanem állványzatot építenek a hepehupás, sziklás talajon, a félig levágott fák fölé. Erre rakják a ház padlóját és föléje építik a ház többi részét. A tető csinos kis kátrány-papírdarabokkal van fedve. A hő- és hangszigetelés tökéletes. E célra nagy, különleges kartonlapokat gyártanak. A padló alatti pincészerű űrben egy kis helyet kilitisztítanak a vízmelegítő és központi fűtést szolgáló kályhák részére. A szoba kandallója körül egy arasznyi téglaburkolat és egy sziklatető az akadályozza meg, hogy ez a fa- és papírral-

mány tüzet ne fogjon. Milyen szilárdak és biztosak ehhez képest még a mi könnyen épült modern házaink is.

Ne irigyeljük tehát a gazdag Amerikát. Igaz, hogy az itteni családok 80 százalékának van autója. De, ahol New-York belvárosát magábszögölő Manhattan-sziget 22 kilométer hosszú és az emberek 100 kilométeres körzetben laknak a város körül, ott az autó nem öröm, hanem szomorú nyűg, amely nélkül a nagy távolságban mozogni és élni nem lehet. Mi gyalog megyünk munkánk után, mert a 3—4 kilométeres körzetet, amelyen mozognunk kell, gyalog is meggyőzzük és amellet veszélytelenebbül élünk, mint ők; az Egyesült Államoknak évente 30 ezer halálos autóbalesz az van.

Azt sem lehet Amerikáról mondani, hogy előítéleteltől mentesebb, mint mi vagyunk. Amikor egyszer egy ismerősünk néger barátjával állított be hozzánk, nagy volt a zavar. Nem mertek a négerrel a házból kimozdulni, hogy a telep lakói meg ne szóljanak minket. A művelt, kellemes modorú néger az ebédnél az asztal legelrejtettebb sarkára került. Esembe is jutott, hogy milyen messze lehet innen Isten országa.

Magától értetődik, hogy ez a leírás nem vonatkozik az Egyesült Államok egész területére. Így is alkalmas azonban arra, hogy helyesbítse azt a képet, amelyet az emberek Amerika gazdaságáról ismernek.

Nem volnánk igazságosak, ha ezzel szemben említés nélkül hagynánk az amerikai élet előnyeit. Ezek: a szabadság, a magasabb életszínvonal, a nagyszerű nevelési rendszer, amelyben a gyermek úgyszólván észrevétlenül játszva szerzi meg azt a képességet, amely kényerét fogja biztosítani. A kis gyermekek tanítójukat tanácsadójuknak hívják, aki a lehetőséghez képest önállóan hagyja őket dolgozni. Nem ott beléjük kibérendülési érzéseket; barátjuk és tanácsadójuk. A tekintélytiszteltre nem vetnek nagy súlyt. A lovasrendőr, vagy a kereskedősegéd szolgálat közben tütyörésze teljesíti munkáját. Az emberek bíznak magukban, semmitől sem félnek és vidám gyermeki lélekkel élik világukat. Ezért van aztán, hogy az amerikai polgar nem áll ijedten, sípkagyúrva a napoleoni viselkedésű írrok előtt, mert tudja, hogy a hivatalnok nem ura, hanem szolgálja a népet. A lelkeségükért és nem a gazdaságukért irigyeljük tehát az amerikaiakat. Az újvilág gazdagságát úgy sem tudjuk megszerzeni, deresebb világléleget azonban mi is felvehetünk.

Carmel. N. Y. Gipsy Trail, 1938.

mellékhaszonvételnek minősíti az átlagosnál nagyobb állattartást, ha az állatállomány fenntartásához nagyobb mértékben takarmányvásárlásra van szükség, holott éppen az előbb említettek értelmében a hazai átlagos állatállományt még jóval meghaladó állatállomány trágyatermelése sem biztosítja a talajra fenntartását. Hasonlóképpen kifogásolható, hogy a belterjesebb gazdálkodást jelentő, így több munkáskezet foglalkoztató, úgynevezett mellékiparágak, mint a fógazdaságok, virágkertészetek, szesz-, keményítő-, kender- és sajtgyárak, stb. külön kereseti adóval vannak megterhelve. Ezek a mellékiparágak majdnem kizárólag saját terményeket dolgoznak fel, így üzemi szempontból éppen olyan szerves kiegészítői a gazdaságnak, mint az állattartás. Helytelen és fejlődéstálló eljárás tehát ezeket önálló kereseti vállalkozásoknak tekinteni. A német adótörvény például mezőgazdasági feldolgozó üzemeknek minősíti az ilyen mellékiparágakat és azok hozamát nem kéri el az őstermelés jövedelmétől és csak akkor adóztatja meg kereseti adóval, ha jelentőségükben meghaladják a mezőgazdasági üzemet.

A szemelvényeszerűen felemelt közvetlen gazdaságfejlesztés, értékesítés és adóztatás keretében tartozó intézkedéseken kívül, a közlekedési és hitelpolitika körébe tartozó intézkedések szerves összhangja tudja csak biztosítani, hogy az egyes gazdaságok vezetői a magyar föld legokosabb művelésére nyerjenek ösztönzést oly módon, hogy az elérhető legnagyobb jövedelem egyszerűsége a köz javára nyújtott legnagyobb teljesítményt is jelentse. W. D.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Baranyi János dr.

Időszerű-e most műtrágyázásról beszélni?

Írta: vitéz Bittera Miklós dr.

Külföldi szaklapokban általában sokat foglalkoznak műtrágyázási kérdésekkel. Ismertető, népszerűítő közlemények rövid, tömör, csaknem parancszerű „rópcedulák” jelennek meg, kiváló elméleti és gyakorlati szakemberek tollából, szerkesztőségek, érdekképviseletek kiadásában. Különösen a németek vezetnek e téren. Az időközönkénti „figyelmeztetést” szükségesnek tartják, még a miénknél fejlettebb tudású mezőgazdasági népesség számára is, mert a propagandát az „élelmezési háborúban” hathatós fegyvernek ismerték meg.

Nálunk szinte fél az ember a „műtrágya” szót leírni. Azonnal ki van téve a gyanúsításoknak, sőt burkoltan azzal vádolják, hogy a műtrágyakereskedelem érdekeit szolgálja. Annyi bizonyos, hogy ha több műtrágya fogy, a gyárak jobban keresnek. Ez azonban nekünk nem fontos. Az a lényeges, hogy a gazda ne mulasszon el lehetőleg egyetlen alkalmat sem, hogy helyes műtrágyázással termését fokozza, biztosítsa, minőségét javítsa, jövedelmét gyarapítsa. A gazda boldogulása — az ország érdeke.

A műtrágyázás hasznával a gazdák nagy általánosságban tisztában vannak. Kérdezem azonban, hogy merné-e valaki azt állítani, hogy minden gazda világosan lát a műtrágyázási kérdésekben?

Ezer és ezer gazdánk van, akinek a műtrágyázás terén elemi ismeretei sincsenek. Éppen csak hogy hallott rólok. Néha olyanok is vetnek fel csodálatos tájékoztatásra valló kérdéseket, akikről igazán feltételeznék az ember, hogy e téren többet tudnak. Amíg a helyzet ilyen (nemcsak nálunk, de a műveltebb külföldön is), igazán nem felesleges az állandó ismeretterjesztés.

A legtöbb gazda azonban mégis csak tud a műtrágyázás hasznáról és gyakorolja is. A „figyelmeztetés” azonban ezeknél sem felesleges, főként olyankor, amikor valami oknál fogva a műtrágyázás különösen

időszerűnek látszik, amikor valami újítás ismertetéséről van szó, ha valamilyen — műtrágyát jól meghaláló — növény termesztésének felkarolása nemzeti érdek stb.

Nyugodtan bevallhatjuk, hogy a „figyelmeztetésekre” nálunk is szükség van. Ha csak néhány gazda figyelmét sikerül felhívni valamire, amit ugyan tud, de nem gondolt rá, már nem veszett kárba a munka. Ezért — szerény véleményem szerint — mindazoknak, akik műtrágyázási kérdésekkel hivatásszerűen foglalkoznak — kötelessége az időszerűségekre gazdátársainak figyelmét felhívni.

Ugy látom, hogy a műtrágyázás már régen volt annyira időszerű, mint most. A termesztéstechnikai és a közigazdasági szempontok egyaránt arra utalnak, hogy gondoljunk a műtrágyázásra.

A hadsereg létszámának szükséges felemelése a gazdákra különleges áldozatokat kívánt. Az őszi nagy munkaidőben nemcsak a gazda és munkása állott fegyverbe, de sor került a lovára is. Szívesen hoztuk meg ezt az áldozatot, de meg kell állapítani, hogy a munkák elmaradásából, vagy tökéletlen elvégzéséből, miatt a gazdát további károsodások fenyegetik.

A rozs vetésével (legalább miféleképp) még rendben végeztek. A búzával azonban már sok baj volt. Bizony ennek vetése elmaradt akárhány helyen (különösen a visszakerült Felvidéken) novembere, sőt annak is a végére. Még ezer szerencse, hogy ilyen kedvező őszi időjárásunk volt. Csak tetőzte a bajt az, hogy sietni kellett a munkával. Gyakran a bevonult kiszárazta — hála a hatóság megértő gondoskodásának — kapott a vetésre néhány napi szabadságot. Ez alatt azután végezni kellett a munkával. Talán kölcsönlővel, hirtelen elvégezve az utolsó talajmunkát, elő sem készítve a vetőmagot, be kellett a földbe nyomni, akár megfelelő volt az időjárás, akár nem.

Így nagynehezen elvetettünk (legalább miféleképp nincs lényeges hiány). Mi lesz azonban ennek a sokszor elhamarkodott, elnagyolt munkának a következménye? Félek, hogy sok lesz a gyengén telet búzáink. Ezt pedig nem szabad engedni. Különösen most nem. Jól tudjuk, hogy a kárt szenvedett őszi vetésen gyakran szép eredménnyel segíthetünk. Ezek közül a segítségi módok közül — köztudomás szerint — leghatásosabb a fejtrágyázás.

Fejtrágyázásra gyorsan ható nitrogénműtrágyákat használunk. Mivel a Péti só nitrogéntartalmának felét könnyen oldható alakban tartalmazza — fejtrágyázásra jól megfelel.

Az olaszok néhány évvel ezelőtt azt ajánlották, hogy a fejtrágyázást egészen kis adagokkal (15—20 kg holdankint) télen végezzék 6—8 esetben, olyankor, amikor nincs hó, a föld reggel kevésbé fagyott, de kilátás van rá, hogy a levegő délfelé 8—10 fok C-ra is felmelegszik. Így a búza táplálkozását a tél alatt is biztosíthatjuk (táplálkozását már 4 fok C-nál jelentős, de a nitrifikáció csak 9 foknál indul meg). A magyarországi főhercegi uradalom egy tábláján magam is megkísértem ezt az eljárást és háromszor 20 kg méznitrogén kiszórásával holdankint több mint 200 kg búza szemtermés emelkedést sikerült elérni. Sajnos, nálunk ritkán van olyan időjárás, amely a téli fejtrágyázást lehetővé tenné. Elmarad tehát tavaszra.

Nitrogéntrágyán kívül tavaszi fejtrágyázásra mást nem szoktunk ajánlani. Jövő tavasszal azonban könnyen lehet kivétel. Sok gazda tudja, hogy a jó búzatermeszre foszforsavtrágya nélkül nem számíthat. Mégis el kellett vetnie ősszel a búzát műtrágya nélkül. Számos kísérleti adat van már arra, hogy a szuperfoszfát tavaszi fejtrágyául is adható. Senki sem állítja, hogy a felúszórt és befogásolt szuperfoszfát éppen olyan jól hatna, mint a vetés előtt bemunkált, vagy a kombinált géppel sorba adott. Senki sem ajánlja ezt rendszeres eljárásnak. Segítségek, kivételképpen azonban nagyon megvizsgálendó.

A kálitrágyákról tudjuk, hogy azokat jóval a vetés előtt kell alkalmazni. Tudok esetekről, amikor a kálitrágya természetesökkenést okozott — kálihiányt mutató földön is. Ennek nem a műtrágya volt az oka, hanem a helytelen alkalmazás. A káliortalmú kálitrágyát jóval a vetés előtt kell kiszórni. Termé-

zetesen ilyen műtrágyát akkor sem szabad fejtrágyának megpróbálni, ha egyébként a káliópótlás szükségességéről meg vagyunk győződve. Ma azonban már vannak újabb, előrelépés kálitrágyáink. Ezekkel — Péti sóval keverve — eredményes felútrágyázásra is van kilátás.

Az elkészített őszi vetésből eredő bajokon sokat segíthetünk tavaszi műtrágyázással.

Gondot okoznak azonban a tavaszi vetésünk is. Bár a szép, hosszú őszi talajelőkészítésre elég időt engedett volna, az mégis hiányos maradt (nem volt aki elvégezze). Ennek tavasszal fogjuk csak a kárát látni. Sok szántás maradt el. Félek, hogy tavasziakat is csak gyorsan és hiányosan elkészített földbe, talán elkésve fogjuk elvetetni. A tenyészidő így megrövidül. Annál inkább el kell őket látni nagymennyiségű könnyen felvehető táplálékanyaggal — ami megintcsak a fokozottabb műtrágyázás mellett szól. Eleinte erősíteni kell a növényt — erre nitrogéntrágya kell. Gondoskodni kell azonban a gyors fejlődés és tökéletes magképződés feltételeiről — ezt szuperfoszfát alkalmazásával érhetjük el. Ellenőzőbbé kell a növényt tenni és a minőség javítására is gondolni — amit sok esetben kálitrágya alkalmazása valósít meg.

A termesztéstechnikai okokon kívül azonban a közigazdasági szempontok is a műtrágyahasználat fokozása érdekében szólnak.

A helyesen végzett műtrágyázás — ez nem vitás — emeli és javítja a termést, gyarapítja a jövedelmet. Erre a nagyobb jövedelemre pedig most fokozott szüksége van az országnak, de az egyes gazdának is.

Az elmúlt hónapok sok pénzt emésztettek fel, és az állam kiadásai a közeljövőben még csak emelkedni fognak.

A hadsereg felszerelése és kifejlesztése valamennyünk szívügye. Erre minden pénznek meg kell lenni. Ezenkívül azonban még igen sok, nagy költséget okozó feladat megoldása vár az államra. Ezek részben már ügyis régen esedékesek voltak, részben a Felvidék visszaesetelése folytán merültek fel — vagy ez tette őket különösen időszerűvé.

Nem lehet egy cikk keretében minden ilyen feladatot mégcsak megemlíteni sem, azért csupán azokra akarok rámutatni, amelyek elsősorban mezőgazdasági vonatkozásúak. A Felvidék közlekedési viszonyait kell az anyaország felé kiépíteni. Az értékesítést sürögösen (pl. baromfi, tej) meg kell szervezni. A megzavart piaci helyzetet tisztázni, az árviszonyokat egyensúlyozni multhatatlanul szükséges. Különösen a Felvidék nyugati részével van baj. A Csallóköz és a Mátyusföld sűrűn lakott, belterjesen gazdálkodó vidékének fogyasztási központja Pozsony volt. Az anyaország felé még közlekedési útja is alig van.

A Felvidék hazakerülése különösen időszerűvé és sürögőssé tette a már amúgy is szükséges szociális reformokat. Sok terhet ró ez az államra és a gazdára egyaránt.

Nagyon sokáig lehetne ezt még folytatni. Amerre nézünk — mindenfelé megoldásra váró feladat tárul elénk. Ehhez mind pénz — nagyon sok pénz kell. Ezt a pénzt elő kell teremteni. Semmi lehetőséget nem szabad elmulasztani, ami a jövedelem emelésére kilátást nyújt. Ilyen a műtrágyázás is.

A Felvidék visszakerülése e tekintetben irányt mutathat. Mindig ez volt az ország legbelterjesebben gazdálkodó vidéke. A műtrágyázás ezen a vidéken terjedt el legelőször és volt a legerősebb. Ezt a színt vonalat megtartották ma is, pedig magukra voltak utalva. Bár a terményvárok általában nagyobbak voltak, csakis úgy bírták a magas adókat és súlyos szociális terheket viselni, ha iparkodtak a földből minél többet kigazdálkodni.

Az idő még igen rövid volt ahhoz, hogy a Felvidék műtrágyafogyasztásáról teljesen tájékozódhassunk, azért csak hozzávetőleges becslési adatokra vagyunk utalva. Ezek szerint az évi műtrágyafogyasztás körülbelül:

	A trianoni Magyarországon	A visszakerült Felvidéken
Foszforsavtrágya	5500 vagon	1500 vagon
Nitrogéntrágya	1100 ..	400 ..
Kálitrágya	200 ..	200 ..

*) Ez, sajnos, valóban így van. — Rovatvezető.

Lucernát és más szálkas terményt Csüves és szemes terményt, stb.

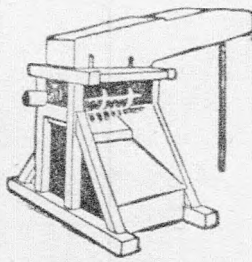

felmelegedés nélkül öröli már 3 HP-től, 6 nagyságban a

KÁLMÁN MEDICAGO

egyetemes örli- és zúzógép.

Dicsőváros, kedvező feltételek.

NIAGARA zúzó és szártépő

TÉP: tengeriszárat, stb.

ZÚZ: répát (fagyottat is) takarmánykáposztát, burgonyát, tököt, stb.

A jól zúzott répa jobban értékesül, mint az aprított

A NIAGARA takarmánykeverő is, mert az értékes répaléhez üzemközben pelyva vagy szecska is keverhető

KÁLMÁN JÓZSEF

műszaki és gépkereskedő, Budapest, V., Kálmán-utca 14.

Sürgönycím: MEDICAGOGÉP

Telefon: 114-006, 117-189

szervezetének megerősödését minden rendelkezésre álló eszközzel elősegítse. Hogy a vemhes tökéletesen kifejlődhessen, az anya biológiai adottságán kívül nem nélkülözheti a teljes értékű takarmányozást. Kétségtelen, hogy a lótenyésztő az anyakancák takarmányozását ma már olyan módon egészíti ki, hogy az a feherjeszükséget, só- és mészforgalom szempontjából a legcélravezetőbb.

A teljes értékű takarmány fogalma szerint azonban, mint tudjuk, a magzat nem nélkülözheti a vitaminokat sem. Mind több és több tapasztalat szól amellett, hogy azoknak a másodlagos megbetegedéseknek, amelyek éppen a fiatal szervezetben az ellenállóképeség erősödésére folytatódnak, vitaminhiány az oka. Csak a szopócsikók hurutos tüdőgyulladására utalok. Ez, a már nagy veszteséget okozott sajátságos meneses-betegség a legtöbb ménésben előfordul. A bakteriológusok a betegség okozójául többféle baktériumot mutáltak ki, a Bacillus equisepticus, Streptococcus, Coryne-bacillus equi Magnusson szerepelt a betegség okozójául, jeleül, hogy az nem egységes eredetű. És valóban az újabb megfigyelések mellett látszanak bizonyítani, hogy a baktériumoknak a betegség előidézésében, az esetek legnagyobb részében csak másodlagos szerepük van. A betegség legtöbbször a szervezetet gyöngítő hatások alatt az ellenálló-képesség csökkenése folytán fejlődik ki.

Vannak az ellenállóképeség csökkenésének egyéb tényezői is, ezek azonban kívül esnek e sorok tárgy-körén.

Ha az anya, különösen a vemhesség második felidejében, só- és vitaminszegény takarmányt kap, a csikó olyan gyenge szervezettel jön a világra, hogy az egyébként közömbös rothadást előidéző (saprophyta) baktériumok is megtámadhatják a szervezetet és ott káros hatásukat kifejthetik. A betegségek ritkábbak ott, ahol a higiénikus rendszabályok betartása mellett az anyakancák takarmányozásánál a sóforgalom szabályozását és a vitaminok pótlását is fontosnak tartják.

Sajnos, a széna és a mesterséges preparátumok vitamintartalma biológiailag nem teljes értékű. Ezzel szemben a legelő friss füve állandó és elsődrendű vitaminforrás. A megelőző eljárás tehát még kiegészítésre szorul, olyan értelemben, hogy a vemhes állat ezt az elsődrendű vitaminforrást minél hosszabb ideig élvezze. Szükséges, hogy magzatának fejlődése szempontjából a legalkalmasabb időben kápja a legelő áldását.

Wellmann a vemhesség időtartamáról végzett vizsgálatai során már régen rámutatott arra, hogy a vemhesség időtartamát lényegesen befolyásolja az a körülmény, hogy az ellés az évnek milyen időszakában történik. A mezőhegyesi ménésben 1891-től 1917-ig terjedő 6738 ellésre vonatkozó adata áll rendelkezésére, amely kiegészítve Marosfynak a bábolnai ménésben 40 évre terjedő 4116 esetre vonatkozó vizsgálataival, több mint 10,000 ellési eset nyújt alkalmat annak a kérdésnek a tisztázására, hogy az ellés ideje mennyiben befolyásolja a vemhesség időtartamát.

A vemhesség időtartamának ingadozása a naptári hónap szerint. (Összegeztet adatok Wellmann után.)

Hónap	Ellések száma	A vemhesség átlagos időtartama napokban
Augusztus	1535	325-58
Szeptember	1206	326-13
Október	803	327-30
November	391	330-34
December	338	332-43
Január	629	334-51
Február	1024	335-92
Március	1823	337-90
Április	2239	339-58
Május	932	341-35

A táblázatból kitűnik, hogy az ellési hónap a vemhesség időtartamát lényegesen befolyásolja. Legrövidebb vemhesség az őszi, leghosszabb a tavaszi hónapban.

Legrövidebb augusztus-szeptemberben, leghosszabb április-májusban. Megállapítható, hogy augusztustól májusig fokozatosan nő a vemhesség átlagos időtartama. A június-júliusi adatok az ellések csekély száma miatt nem eléggé bizonyító értékűek, a nyári hónapokban a fedeztetés szünetel, egyébként az állami ménésekben csaknem egész éven át tart. Ezért pontos és megbízható adatok alapján tanulmányozható a vemhesség időtartamának évszakonkénti ingadozása.

A mezőhegyesi állami ménésben 1932-38-ig terjedő időre és 964 ellési esetre vonatkozó vizsgálataim az előbbi táblázatban foglaltakat számba nem jövő eltérésekkel megerősítik. Az összesített adatokat a következő táblázatban közlöm.

Hónap	Ellések száma	A vemhesség átlagos időtartama napokban
Augusztus	128	3 5-06
Szeptember	108	327-74
Október	86	327-55
November	46	329-19
December	45	332-37
Január	106	333-97
Február	126	337-42
Március	153	338-93
Április	145	340-64
Május	19	346-00

A vemhesség időtartamában megállapított változásoknak legközvetlenebb oka a kancák egyenlőtlen (nyári-téli) takarmányozása lehet. Ismeretes, hogy a magzat az ellés előtti utolsó hónapokban fejlődik a legrohamosabban. A vemhes kancák takarmányozásánál, mint említettük, a teljes értékű feherjének, a szervesetlen anyagoknak és a vitaminoknak van legnagyobb jelentősége. Ezeket a táplálóanyagokat a zöldtakarmány bőséges mennyiségben tartalmazza, míg a hosszú téli takarmányozás ideje alatt a takarmányok inkább nélkülözik a teljes értékű feherjéket és a szervesetlen anyagok forgalmát (sóforgalmat) szabályozó D-vitamint.

Nem lehet kétséges, hogy az anyaatlat sóforgalmában előálló esetleges zavar a magzat fejlődését is hátrányosan befolyásolja. A zab foszforsavas sókban bővelkedik, míg mészhiányát a széna, elsősorban a lucernaszéna pótolja.

A májusi és júniusi legelő elegendő, könnyen áthasonuló feherjéhez juttatja az állatokat, míg később a fű vénül és ezzel együtt a feherje mennyisége csökken. A széna készítése közben a feherjének számottevő része tönkremegy és nehezebben emészthetővé válik úgy, hogy a téli takarmányozás közben etetett szénával a vemhes kancák nem kap annyi könnyen emészthető feherjét, mint nyáron a zöldtakarmánnyal. A feherjehiányt a felemelt zab- (lenmagpogácsa-) adag pótolja, mégis kimutatható, hogy télen az előrehaladottan vemhes kancák feherjeszüksége nem teljes mértékben fedezve.

A szervesetlen anyagokban és forgalmukban ma már nincs hiány, ha az építőmunkát szabályozó mérnökök, a vitaminok jelen vannak. A magzat fejlődésére a vitaminoknak igen nagy befolyása van. Itt főképpen a növekedést elősegítő A-vitamin és a szervesetlen anyagok (sók) forgalmát szabályozó D-vitamin játszik szerepet. Hatékony (aktív) vitamin csak a legelőknél van. A szemestakarmányokban számottevő vitamin nincs. A széna készítése közben a vitaminok tönkremennek és a széna csak akkor foglal magában elegendő mennyiségű vitaminokat, ha jó minőségű és kedvező viszonyok között készült. A nap ultraviola sugarai által aktivált friss vitamin pótolható. A mesterséges vitaminkészítmények (Pekk, Vigantol, Biodit, stb.) csak „vitamin-pótlékok”.

Az elmondottakból láthatjuk, hogy a vemhesség időtartama valószínűleg azért rövidebb, mert a magzat utolsó fejlődési idejét a nyáron át fogyasztott értékes zöldtakarmány előnyösen befolyásolja. A nyár előrehaladásával csökken a legelő füvének táplálóértéke, szervesetlen anyag tartalma és a vitaminok hatékonysága. A magzat fejlődésének feltételei mind-

inkább kedvezőtlenébbé válnak, a vemhesség időtartama hosszabbodik. A kedvezőtlen hatás télen át kevésbé érvényesül, mert az anya szervezetében akkumulált készletek csak fokozatosan használódnak fel és merülnek ki. Így érezhető, hogy a vemhesség időtartama áprilisban és májusban éri el csúcserékét.

Mindebből következik, hogy a hamarabb, a kedvező viszonyok között felépített szervezet tökéletesebb, erőteljesebb lesz. A jól szabályozott anyagforgalom mellett felépített magzatot a kancák hamarabb hozza a világra. (A biológiaiailag rövidebb vemhesség nem téveszthető össze a koraielléssel.)

A hosszabb vemhességi időtartamot kedvezőtlen befolyások váltják ki, amelyek a magzatra is hátrányosan hatnak. Ennek folytán a csikó csökkent élet-energiával és gyenge alkattal jön a világra. A magzat hiányos fejlődése, még ha az a legcsekélyebb is, az egész életre kihat. A csikó a hátrányt nem tudja kellőképpen behozni. A rövidebb vemhesség a magzat erősebb alkattal és nagyobb életenergiájával eredményezi, amely körülmény nagy előnyt jelent az újszülött csikónak.

Ezek szerint nyilvánvaló, hogy az előrehaladottan vemhes kancák legelője és a vemhesség időtartama, valamint a csikó alkata között viszonyosság áll fenn. Arra kell tehát törekednünk, hogy az előrehaladottan vemhes kancák korai legelőre jussanak. Ezt akkor érjük el, ha kancáinkat ősszel-télen fedeztetjük be. Ilyen rendszer mellett a kancák körülbelül a vemhesség feleidejében kerül a legelőre, akkor, amidőn a rohamosan növekvő magzatnak leginkább van szüksége teljes értékű táplálóanyagra, vitaminokra. Őt-hat hónapon keresztül élvezzi a legelő áldását és építi fel magzatát a legmegfelelőbb takarmányból. A március-április-májusban fogamzott anyakancák a vemhesség feleidejében már éppen búcsút mond a legelőnek.

De van az őszi-téli fedeztetésnek még más előnye is. Tudjuk, hogy a csikó általában 5 hónapos koráig szopik. Ezideig fő tápláléka a magas biológiai értékű anyatej, amely kellő arányban tartalmazza azokat a táplálóanyagokat és vitaminokat, amelyekre a csikó szervezetének szüksége van. Az anyatejben telel őszi-téli csikó a leválasztás után, fejlődésének nagy lépésekben előrehaladó szakában rövidesen kijut a legelőre, napfényre és élvezi annak áldásait. A tavaszi, nyárelőli csikónál fordított a helyzet.

Az őszi-téli csikók fejlődésének kedvező körülményei tehát nem vitathatók el. Az előzőkkel jó összhangzásban áll a gyakorlati megfigyelés is. Oettingen a trakehneni ménésben azt tapasztalta, hogy a normálisnál hosszabb vemhességi időből származott csikókból ritka esetben fejlődik értékes ló. Ellenben az olyan csikókból, amelyek rövid vemhességből lettek, igen sok kitudó, kortársai között kimagasló minőségű állat fejlődött. De nemcsak Trakehnenben, hanem nálunk is széleskörű tapasztalat, hogy a tavaszi, többnyire hosszabb vemhességből származó csikók között kevesebb az erős szervezettel és ezek hajlamosabbak a fiatal korral járó betegségekre, míg az őszi-téli csikók erősebb szervezettel, a feltüntetett okoknál fogva, ellenállóbbak és a tél viszontagságos, sokszor szélsőséges időjárásával játsza veszik fel a küzdelmet.

Thiringer az OMGE lótenyésztési bizottságának 1934 március 22-i gyűlésén a gazdasági üzem szempontjából méltatta az őszi fedeztetés gyakorlati jelentőségét, de kiemelte az őszi csikók nagyobb ellenállóképeségének és erőteljesebb fejlődésének előnyeit is. Ezeket egymást követő ellésekből származó 12 őszi és 12 tavaszi éves kancacsikó biometriai adataival támasztja alá és megállapítja, hogy a mar-magasság 8-78 cm, az övméret 19-16 cm és a szárkörméret (szárméret) átlag 1 cm előnyt mutat az őszi csikók javára.

A m. kir. mezőhegyesi állami ménés utolsó öt esztendejében, az 1932/33-1936/37. idényben szintén közvetlenül egymást követő ellésből származó 110 őszi és 110 tavaszi egy éves csikó méreteit állítottam egymással szembe és ha a fenti nagy különbséget nem is sikerült megközelíteni, mégis pontos biometriai adatok alapján igazolható, hogy az őszi csikók a tavasziaknál általában jobban fejlődnek.

**Kára van a szárazság miatt?
Akar-e többet termelni?**

Ha igen, akkor

Köztudomású, hogy a földet fekvése, talaja, a termelvények, stb. szerint más és más módon kell öntözni. Biztos eredményt csakis akkor érhet el, ha az öntözőberendezést

Öntözzön!

szakszerűen

választja meg. Bizza ezt a

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁR ujonnnan szervezett **öntözőberendezési osztályára**

amely saját szabadalmi alapján a legmegfelelőbb, leggazdaságosabb és mégis a legolcsóbb berendezéseket készíti.

Szaktanácskal és árajánlattal készséggel szolgál a **MÁVAG KERESKEDELMI KÉPVISELETE R.-T.** Budapest, VIII., Múzeum-körút 18. Telefon: 133-394

Összefoglaló táblázat éves őszi és tavaszi csikók méreteiről centiméterben.

Évben	Őszi csikók			Tavaszi csikók		
	a marmagasság átlaga	az övméret átlaga	a szárkör-méret átlaga	a marmagasság átlaga	az övméret átlaga	a szárkör-méret átlaga
1932/33. ...	156-95	168-23	19-54	155-90	165-00	19-51
1933/34. ...	158-26	174-20	20-26	156-66	172-00	19-29
1934/35. ...	156-90	175-60	19-80	156-70	164-80	19-77
1935/36. ...	157-84	183-30	20-22	154-86	166-36	19-28
1936/37. ...	156-20	172-10	19-95	156-65	174-15	19-88
Összesen	157-23	174-69	19-95	156-15	168-46	19-54

E táblázatból kitűnik, hogy itt az egyéves őszi csikók átlagos marmagassága 157-23, övmérete 174-69, szárkörmérete 19-95 cm, az egyéves tavaszi csikók átlagos marmagassága 156-15, övmérete 168-46 és szárkörmérete 19-54 cm. Tehát a marmagasságban 1-08 cm, az övméretben 6-23 cm és a szárkörméretben 0-41 cm átlagelőny jelentkezik az őszi csikók javára.

Ne feledjük tehát, hogy az őszi csikó 8-10 hónapos korában legelőre jutva, sokkal kedvezőbb fejlődési körülmények között éri el az éves kort, mint a tavaszi csikó, amelynek a szopós kori élete egész nyáron csak a legyekkel folytatott küzdelemben telik el. Az alábbi táblázat a m. kir. mezőhegyesi állami ménes három utolsó évi őszi és tavaszi csikóinak kölcsönös értékvizonyát tünteti fel. A törzskönyvi adatok alapján az egy idényben ellett csikókat számbelileg és az évszak szerint két részre osztottam őszi (téli) és tavaszi és aszerint, hogy tenyésztésbe kerültek, használati lóvá lettek vagy fogvatékba (elhullás, kiirtás, stb.) jutottak, állítottam őket egymással arányba. Az elválasztó időhatár január 1-február 15. (Jó téli csikó is került a tavaszi csoportba.)

Az 1932/33. idényt megelőző évek a világháborúig visszamenően nem voltak feldolgozhatók, mert a fedezetés az év rövidebb, különböző szakaiiban történt. A világháború előtti években pedig a fertőző betegségek elleni védekezés nem állhatott meg azon a fokon, hogy az a tárgyilagosságra kellő alapot nyújtson.

Évben	Őszi (téli) csikók			Tavaszi csikók		
	tenyésztésbe került	használati ló lett	fogvatékba jutott	tenyésztésbe került	használati ló lett	fogvatékba jutott
1932/33. ...	50	24	5	40	28	11
1933/34. ...	40	35	2	29	38	10
1934/35. ...	42	21	0	32	25	6
Összesen	132	80	7	101	91	27
	60-1%	36-8%	3-1%	46-5%	41-4%	12-3%

E táblázatból kitűnik, hogy míg az őszi (téli) csikók közül 60-1% került tenyésztésbe, 36-8% vált használati lóvá és mindössze 3-1% jutott fogvatékba, addig a tavaszi csikók közül csak 46-5% került tenyésztésbe, 41-4% vált használati lóvá és összesen 12-3% jutott fogvatékba. Az anyag csekély volta még talán nem elegendő ahhoz, hogy meggyőzőn a tapasztalat teljes tárgyilagossá voltáról, de elegendő ahhoz, hogy némileg rávilágítson az elmondott körülményekre.

Okszerű lenne tehát, ha koncáinkat csak ősszel és télen fedeztetnénk. Minden jel arra vall, hogy ez kizárólag a fajegészségtan és bajelőzés céljait szolgálja, kedvezőbb biológiai fenntartási és fejlődési feltételeket szabna.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete nem öncél, hanem eszköz a gazdatársadalom kezében, biztosítási érdekeinek védelmében Kartelen kívül. (Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

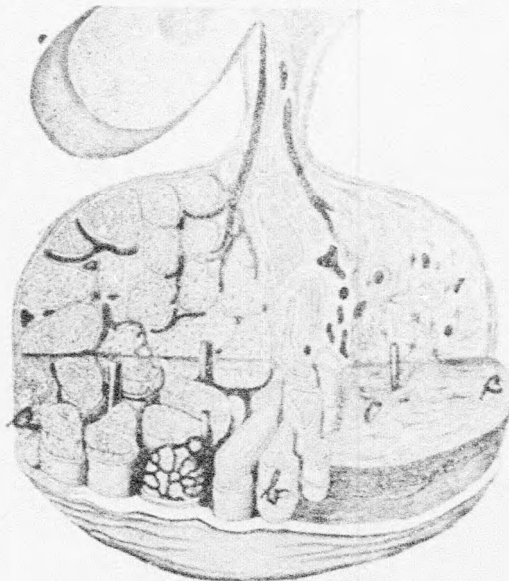
ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY ÉS GYÓGYÁSZAT.

Rovatvezető: Manninger Rezső dr.

A petefészek hormonális működése.

Írta: Tungs Haraid dr.

A szervek összhangzó, zavartalan együttműködését csak úgy képzelhetjük el, ha azok bizonyos szabályozórendszerek segítségével egymás tevékenységét befolyásolják. Ezek a berendezések a szervezetben valóban meg is találhatók és két főcsoportra oszlanak: az idegi és kémiai szabályozóberendezésekre. Ezek azonban nem egymástól elszigetelten működnek, hanem kölcsönösen támogatják egymás munkáját. Az idegi szabályozás a szervezet minden részébe szerteágazó idegek segítségével történik. Ezek működésekor rendkívül gyors, pontosan kimért hatású, körülírt területen történő, rendszerint rövid ideig tartó változások észlelhetők. A másik szabályozórendszer kémiai anyagokkal végzi tevékenységét. Az itt sze-

1. sz. kép. Az agyalapi mirigy lebenyei: a) előlő lebeny, b) középső lebeny, c) hátsó lebeny.

replő hatóanyagok a szövetnedvek vagy vér útján jutnak el a szervezet különböző részeibe. Hatásuk az idegrendszer útján végbemenőkkel szemben sokkal lassabban fejlődik ki, de viszont tovább tart és a változás sem annyira körülírt területre szorítkozik, hanem inkább általánosan jelentkezik. Ilyen működés-szabályozó anyagok a vitaminok és a hormonok. Minket ezuttal csak a hormonok érdekelnek.

Ha a szervezet mirigyit vizsgáljuk, akkor azt észlelhetjük, hogy van olyan, amelyik váladékát kivezető cső segítségével egy testüregbe vagy a testfelületre juttatja, mint például a máj az epét a bélbe, vagy a verejtékmirigyek a verejtéket a bőrfelületre, viszont találunk olyanokat is, amelyeknek egyáltalán nincs kivezető csövük. Régebben azt hitték, hogy ezek a mirigyek nem termelnek váladékot és csak szorgos vizsgálatok alapján jöttek rá, hogy ezek a szervek is termelnek váladékot, terméket azonban nem kivezető csövekben távolítják el, hanem egyenesen a vérnek adják át. Ezért belső elválasztású mirigyeknek nevezik őket. A vér viszont a mirigyekből belé került terméket mindenfelé szétviszi a szervezetben. A vérbe juttatott váladék ilyen módon összeköttetést létesít egyes szervek között és az áramló vér útján működésüket serkenetheti vagy gátolhatja. Minden ilyen mirigyváladékban egy vagy több különleges hatóanyag van. Ezt a különleges, a szervek működését összekötő mirigyterméket hormonnak nevezzük. Ha a belső elválasztású mirigyeket a szervezetből eltávolítjuk, akkor a hormon hiánya következtében kóros tünetek, kiesési tünetek jelentkezhetnek. Ezek mirigyátültetésre vagy hormonadagolásra megszűnnek.

Belső elválasztású mirigyeket többet találunk a szervezetben. Ilyen például a pajzsmirigy, az agyalapi

mirigy, a mellékvese, az ivarmirigy. A belső elválasztású mirigyek rendszeres együttműködése úgy jön létre, hogy egy följük rendelt helyéről egységesen kormányozzák őket. Minden belső elválasztású mirigy hormonális központja az agyalapi mirigy, ennek tevékenysége viszont a felette található agyvelőréz központjaival szoros kapcsolatban van.

Bennünket most a belső elválasztású mirigyek összességéből csak a petefészek hormonális tevékenysége érdekel. Néhány szóval szeretném jellemelni a páros szerv élettani működését. A petefészek nagysága nemcsak állatfajonként, hanem az egyes állatfajokon belül is ingadozik. Így például marháé a szilványitól a galambtojás nagyságig változik, felülte fiatal korban sima, idősebb korban erdes. A szervezet két petefészke közül a jobb általában nagyobb s állítólag fokozottabb tevékenysége következtében több petét is termel. A petefészek szöveteiben alkatrésze a női őspete. Mindegyik őspetesejtet kisebb, apróbb sejtek veszik körül, ezek együttesen az úgynevezett elsődleges tüszők. Ilyenek a születés után már nem képződnek, tehát ilyenkor a magzat petefészke már az őspetesejtet teljes számával rendelkezik. Átlagosan számítva a különböző állatok két petefészke 18.000-100.000 őspetesejtet tartalmaz. Belőlük a szervezet érett korában, háziállatainknál általában 3-4 hetes időközökben, a fajra jellemzően egy vagy több pete érke meg. Mikor az egyik elsődleges tüsző érnek indul, akkor a petesejtet körülvevő sejtek szaporodni kezdenek, majd nedveválasztás következtében a tüsző folyadékkal telik meg. Ilyenformán fejlődik ki a felfedezőjéről elnevezett Graaf-lele tüsző, amely szabad szemmel is látható. A tüsző egyik oldalán egy befelé terjeszkedő felszigetelakú dudorodás van, ebben helyezkedik el a pete. A fejlődés folyamán a tüsző megnő és közben a petefészek felszíne fele nyomul. A tüszőfolyadék szaporodása következtében végül a burok megreped és a pete a petevezeteken keresztül megkezdő vándorlását a méh felé. Ha útjában ondósejtrel találkozik, megtermékenyül és elkezdődik a terhesség korszaka. Ha nem következik be a megtermékenyítés, akkor a pete a később elmondandó jelenségekkel párhuzamosan eltávozik a szervezetből. Irányítsuk azonban figyelmünket újból a petefészek felé. Amikor a tüszőből a folyadék kiürült, a kis nyílás újból bezáródik és az üreg kitöltődik megalvadó verrel. Az alvadékba a tüsző faláról sejtek és hajsálerek nőnek be. Nemsokára az egész üreget sárga szemcséket tartalmazó sejtek töltik ki és ezért ezt a képződményt sárga testnek nevezik. A sárga test sorsa attól függ, hogy megtermékenyített-e a pete vagy sem. Ha nem áll elő terhesség, akkor meg egy ideig tovább nő, aztán azonban fokozatosan visszafelődik, míg terhesség esetén folytatja gyarapodását, elérheti a petefészek méretének egy negyedét és majdnem az egész terhesség alatt megvan.

A peteérleléssel párhuzamosan a petefészek azonban hormonokat is termel. Mai ismereteink alapján a petefészek két, esetleg több hormont is készít. Az egyik hormon a Graaf-fele tüsző folyadékában található: ez a follikulin (oestron), a másikat pedig a sárga test sejtjei állítják elő, ez a progesteron. Ezek a hormonok a vérbe jutnak és a szervezet más helyein fejtik ki hatásukat. Ismeretes volt már eddig is az, hogy a peteérleléssel párhuzamosan a petevezeték, a méh és a hüvely nyálkahártyája is megváltozik és ugyanekkor a méh feltűnően megnő. Különösen a méh megnagyobbodása és nyálkahártyájának megváltozása fontos, hiszen ez veszi fel a megtermékenyített petét. A méh nyálkahártyája a nyugalmi időszakban vékony, a benne lévő mirigyek szűkek, szorosan fekszenek egymás mellett, sejtjeik nem működnek. A pete érésével párhuzamosan a méh nyálkahártyája is megvastagodik, majd a nyálkahártya mirigyei szaporodni kezdenek. Ebben az időben a petefészekben a tüsző annyira megeredt, hogy pattanásra kész. Ilyenkor nagy verbőség mellett a méh nyálkahártyájának mirigyei megkezdik váladéktermelésüket. Tekintve, hogy a nemiszerv többi része is résztvesz a változásokban, ezeket például háziállatainkon kívülről is észrevehetjük. Ilyenkor a péra nyálkahártyája élénkpiros, duzzadt és a hüvelyből nyálkás, néha véres-savós váladék ürül. Ezt az időszakot nevezzük sárlás, folytatás, üzérkedés, bűgás idejének. A további változások a pete megtermékenyítésétől függenek. Ha a megtermékenyítés nem következett be, akkor a nyálkahártya visszafelődik. A méh nyálkahártyájának ezt a periódusos változását két

MAGYAR MEZOGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TELEFON: 111-310, 112-914

Sürgőny cím: MEGALER, BUDAPEST

Foglalkozik:

Mindennemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével, **hizlalási hitelek nyújtásával.**

Gazdatársadalmi intézmény.

Mindennemű állatkitellett legelőnyösebben lebonyolítunk. Meghívásra a szakértőnket a helyszínre küldjük.

ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYOK CÍMZENDŐK:

BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú, és juhoknál:

Budapest - Ferencváros - Markavásártér

Sertésekénél:

Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

szakra osztjuk: a növekedés és az átalakulás időszakra. Növekedéskor a nyálkahártya vastagszik meg, átalakuláskor pedig a nyálkahártya mirigyek fejlődnek ki és kezdik el a váladéktermelésüket. A petefészkeknek és a méhnek ezt a szoros összefüggő változását a petefészkek hormonjai okozzák. A tüszőnedvből származó follikulin növeszti meg a méhet és a méh nyálkahártyáját, az átalakulási változásokat pedig a progesteron okozza. Hogy ezeket a változásokat valóban a petefészkek hormonjai hozzák létre, arról meg is győződhetünk. Ha eltávolítjuk a szervezetből a petefészkeket, akkor a méh előbb leírt periódikus változásai elmaradnak. Viszont sikerült sertés petefészkeinek tüszőiből tüszőnedvet összegyűjteni és ha ezt a petefészkeiktől megfosztott állatok bőre alá fecskendezzük, akkor a méh és a méh nyálkahártya megnövekedik. Mivel eleinte rendkívül csekély mennyiségű anyag állott a kutatók rendelkezésére, kicsiny állatokkal végezték a vizsgálatokat. Ezek közül a fehér egér mutatkozott a vizsgálatra legalkalmasabbnak. Érett korban lévő nőtény egereknek eltávolították a petefészkeiket, mire a periódikus változások elmaradtak és a méh visszafejlődött. Ha ezután az említett tüszőnedvet a bőr alá fecskendezzük, akkor újból megnő a méh és növekedik a nyálkahártya. Sőt ezzel a módszerrel sikerült a birtokunkban lévő folyadék follikulintartalmát is megállapítani. Azt a legkisebb follikulin mennyiséget, amely egy ivartalanított egér méhét és nyálkahártyáját megnöveszti egy egéregységnek nevezzük. A follikulin hormon természetével, kémiai szerkezetével még a mai napig sem lennénk tisztában, ha nem vettük volna észre, hogy ez az anyag nemcsak a tüszők nedvében található meg, hanem a vérben, sőt a vese által kiválasztott vizeletben is. Megállapították, hogy terheség idején a follikulin mennyisége állandóan nő. Ilyen módon egyik leggazdagabb előállítás forrása a terhes kancák vizelete, mert ebből egy liter 100.000 egéregységet tartalmaz. Ma már kristályosan is előállítják ezt az anyagot, amelynek grammja 8-9 millió egéregységnek felel meg. Végül az érdekesség kedvéért megemlítem, hogy némely táplálóanyagunkban is megtalálták ezt az anyagot, sőt a szénben is fellelhető, ahol 120 millió éven keresztül megtartotta hatóképességét. Ma már a follikulint az állatgyógyászatban is használják. Így természetlen állatok petefészkeinek megszüntetése újabb meg lehet indítani. Az a lehetőség sincs kizárva, hogy haszonállataink ivarzásai számát megnöveljük és ezután a szaporodását fokozzuk. Újabbban olyan kísérletekről is beszámoltak, hogy a megtermékenyítés előtt az állatokba fecskendezett follikulin hatására több hímnemű állat születik. Ilyen módon sikerült kutyáknál a hímek számát harminc százalékkal emelni.

A sárga test hormonjára vonatkozóan ismereteink már sokkal későbbi eredetűek, mert a hatóanyag előállítására rendkívül nehéz, költséges: ezideig egyéb helyét nem fedették fel és így csak a petefészkek sárga testeiből sikerült előállítani. Csak a legutóbbi években állítottak elő a szőjabab zsirójából olyan anyagot, amely éppen úgy hat, mint a sárga test hormonja.

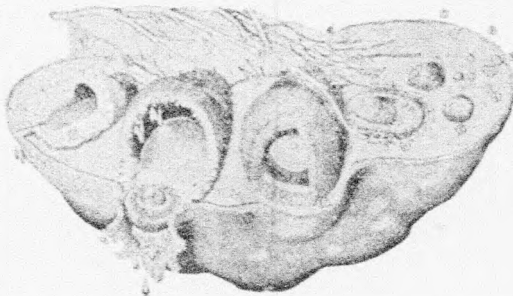
De szakítsuk meg gondolatmenetünket és térjünk vissza arra, amit a bevezetésben említettem, tudnivaló, hogy az összes belső elválasztású mirigyek működése felsőbb kormányzás alatt áll. Ez a felsőbb kormányzó szerv az agyalapi mirigy. Ne gondoljunk ekkor valamely nagy szervre; a súlya lónál 1-8-3-0 g, szarvasmarhánál 2-4 g, juhánál 0-45-0-6 g, disznónál 0-3-0-5 g. Kicsinyége ellenére sem egységes felépítésű. Megkülönböztetünk előlő, középső, hátulő lebenyt és a nyél körüli részt. Megállapították, hogy az egyes részek különböző hormonokat termelnek. Ma már jóval több mint tízfajta, egymástól teljesen eltérő hatóanyagot állítottak elő belőle. Belső elválasztásos működésének felfedezése a növekedéssel áll kapcsolatban, mert észrevették, hogy a mirigy foko-

zott működése óriás növekedéssel esőkkent működése törpességgel jár együtt. Azonban a növekedést elősegítő hatásával párhuzamosan a nemi mirigyeken is mindig jelentkezett valami változás. Egynéhány tapogatózó kísérlettel eltekintve, az agyalapi mirigy és a nemi mirigyek közötti szoros összefüggést 1927-ben, alig tíz éve, fedezték fel. Kimutatták, hogy ha még nemileg nem érett, néhány napos kis egér bőre alá felnőtt állatból származó agyalapi mirigy előlő lebenyét átültették, akkor 100 óra

2. sz. kép. A progesteron (sárga test-hormon) hatása a méh nyálkahártyájának átalakulására. a) a progesteron adagolása előtt a méh nyálkahártyája megnövekedett, de a mirigyek még nem működnek; b) progesteron adagolás után a nyálkahártya kifejlődött mirigyek megkezdték működésüket.

mulva az állat nemileg érett lett. Tehát a méhe megnagyobbodott, petefészkeiben megindult a tüszők érése és az érett peték termelése. A méhen és a nemi szerveken a jelenségek azonban csak akkor következtek be, ha az egér petefészkei megvoltak, tehát nem volt ivartalanítva. Ebből az a tény következik, hogy az agyalapi mirigy hormonjai nem közvetlenül, hanem a petefészeken keresztül hatnak. A vizsgálatok tehát kiderítették, hogy az agyalapi mirigy előlő lebenye olyan szerv, amely az ivarmirigyek működését szabályozza. Miként a motor is csak akkor indul

3. sz. kép. A pete fejlődésmentete a petefészkekben. Különböző nagyságú Graaf-féle tüszők. Megrepedt tüsző. Képződő sárga test.

meg, ha indítóját működésbe hozzuk, úgy az ivarmirigyek is csak akkor fejtik ki tevékenységüket, ha az agyalapi mirigy megkezdi ezirányú hormontermelését. Már az egy napos egér petefészkek működését is meg tudjuk indítani az agyalapi mirigy előlő lebenyének átültetésével és ekkor méhe már a negyedik napon az ivarérett állathoz hasonló és petefészkeiben számtalan tüsző figyelhető meg.

Ezeknek az ismereteknek a birtokában a kutatók arra törekedtek, hogy az előlő lebenyben lévő rejtélyes anyag természetét megismerjék. Eleinte rendkívül nehezen haladtak előre, mert a kiinduláshoz szükséges alapanyag csak igen csekély mennyiségben áll rendelkezésre. Nagy lépéssel jutottak azonban előre, amikor a petefészkek hormonjához hasonlóan kiderült,

hogy a mirigyből készült kivonatok helyett sokkal nagyobb mennyiségben található a kérdéses hormon a terhesek vizeletében. Most már egycsapásra világos lett az eddig csak mosolyogva olvasott egyiptomi adat, hogy a fennálló terheséget meg lehet állapítani abból, hogy a vizelettel öntözött búza vagy árpszem miként csírázik ki. Az újabb vizsgálatok ugyanis bebizonyították, hogy az egyiptomiak helyesen okoskodtak, mert az ekkor nagyobb mennyiségben megjelenő szexuális hormonok a növények fejlődését is elősegítik. Így a jácint gyorsabban fejlődik, a gyöngyvirág hamarabb virágzik, ha ilyen anyaggal öntözzük. Ma már a fennálló terheséget fejletlen kis egerek segítségével a vizeletből készített kivonattal úján állapíthatjuk meg. Az agyalapi mirigynek a petefészkekre ható hormonját prolánnak nevezték el. A prolánról azonban nemsokára kiderült, hogy nem egységes test, hanem két részre bontható: egyik a tüszőérést segíti elő, ez a prolán A, a másik a tüszőérést a sárga test képződésével megakadályozza, ez a prolán B. A két anyag tehát ellentétes hatású. A kutatók mai felfogása szerint az agyalapi mirigyben először annyi prolán A képződik, amely a petefészkekben egy vagy több tüsző érését elősegíti. Ha ezek aztán megérve föl pattannak, akkor a nagyobb mennyiségben képződő prolán B a sárga testek kialakulását segíti elő. De ezzel a hormontermeléssel nemcsak a petefészkekre hat az agyalapi mirigy, hanem ezen keresztül a nemi szervekre is.

Az agyalapi mirigy hormonjairól még nem tudunk annyit, mint a petefészkek hatóanyagairól. Ennek az az oka, hogy a prolánok fehérjetermészetű testek és szerkezetük felderítése nagy nehézségekbe ütközik.

De nemcsak az agyalapi mirigy hormonjai hatnak az ivarmirigyekre, hanem az ivarmirigyek is befolyásolják az agyalapi mirigy működését. Ha az agyalapi mirigy működésének tejjében van, akkor létrehozza a petefészkek periódikus változásait. Erre a petefészkek nagyobb mennyiségű hormont gyárt, ez viszont gátolón hat az agyalapi mirigy folyamataira. Az agyalapi mirigy csak akkor kezd meg ismét teljes működését, ha a petefészkek hormonjainak mennyisége esőkkent.

Az utolsó két évtized egészen megváltoztatta a petefészkek működésére vonatkozó ismereteinket. Régen azt hitték, hogy a petefészkek és a méh kizárólagosan az idegrendszer kormányzása alá tartozó szerv, ma pedig már tudományos kísérletekkel alátámasztott hormonális szabályozás képe tárul szemünk elé. A belső elválasztású mirigyekkel foglalkozó kutatások terén elért eredmények az emberi szellem legnagyobb győzelmei közé sorolhatók. Az eleinte egész jelentéktelennek látszó tudományos felfedezések gyakran nagy gazdasági tényezőkké lesznek. Egyrészt esetleges károsodásokat, betegségeket szüntetnek meg, mint amilyen például a terméketlenség vagy a járványosan jelentkező golyva. Másrészt nagy gazdasági előnyökhöz juttatják a gyakorlati gazdát azáltal, hogy állatának szaporodó képességét növelhet és talán a születendő utódok nemét is előnyösen befolyásolhatja.

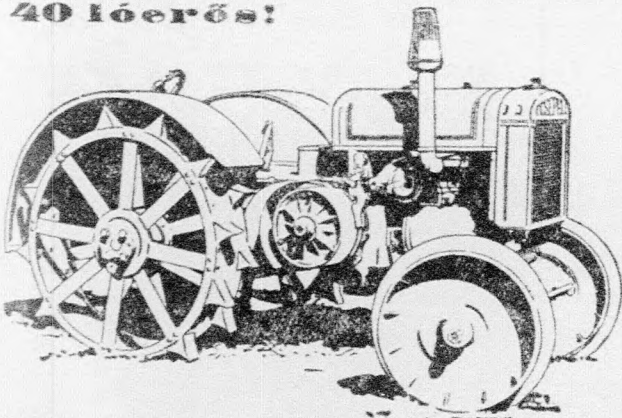
Több világosabb színű dohányt!

Írta: Toldy Miklós.

Nemregeen kezdődtek országsszerte a várva várt dohánybevéltások és sokezer dohánytermelő várakozással tekint annak eredménye elé. Arról már tudomásunk van, sőt jelentések is érkeztek, hogy ebben az évben sajnos kevés lesz a világos színű dohány és így bizony a dohánybevéltási árak emelése ellenére alig remélhető jobb eredmény a múlt évinél. De nemcsak most, hanem minden esztendőben állandó kísérő problémája a magyar dohánytermelésnek, hogy milyen minőségűnek értékelik a bevéltáskor a dohányt, lesz-e elég világos színű levél? Ezek a kérdések könnyen magyarázhatók, mert hiszen hiába ad meg minden munkát, költséget a termelő ahhoz, hogy

CSEPEL-TRAKTOR

40 lóerős!

Rendkívül csekély üzemköltség!

40 lóerős!

Hosszú élettartam! Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból!

Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak!

Nagy teljesítőképesség minden talajon.

Alacsony ár és kedvező fizetési feltételek.

Több éves referenciákkal szolgálunk.

G y á r t j a: WEISS MANFRED Acél-, Fémművei R.-T., CSEPEL

Eladási központ: AGRÁRGLOBUS Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.

Telefon: 126-581

Budapest, V., Szent István-körút 12

Sürgőny cím: Agrobudapest

szébb, jobb dohányt vigyen a beváltóba, mert abban a termelési időszakán kívül az őszi időjárás és számos egyéb körülmény még beleszólhat és a szép remények a beváltás idejére úgyszólván semmivé válhatnak.

Azt azonban megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy ma már ott tartunk, hogy a Dohányjövődés termelési politikájának megfelelően a termelők igyekezete és munkája is arra irányul, hogy minél több, szebb, jobb, világosabb dohányt állítsanak elő. A jövedék részéről támasztott ezek az igények könnyen érthetőek, hiszen idehaza az általános ízlés, a dohányneműek közül a cigarettadohány felé eltolódott kereslet, a világpiacra pedig a jobb, könnyebb világos dohány iránt mutatkozó érdeklődés ezt megmagyarázza. A termelők-től azonban a világosabb szín elérése áldozatot kíván, aminek sikerülte még sok egyéb mellék-körülménytől is függ. Amellett, hogy a világos szín fajtajelleg is, az ilyen levelek előállítására nemcsak többletmunkát, hanem a termelés alatt kétszeres gondot, nagyobb befektetést igényel. Kezdvé a palánták kiültetésétől, a dohányok megmunkálásának, megfelelő műtrágyázásának kérdését érintve, végig a törés, szárítás munkáján haladva, próbára teszi a termelőt a dohánykertész zsebet, munkabírását, türelmét egyaránt. Ha azután ennek a gondos, fáradságos nem kímélő munkának eredménye is mutatkozik és sok világos dohány kerül a beváltóba, még kérdés, hogy a kapott többlet arányában áll-e a munkával és befektetéssel? Ha a termelő ceruzával a kezében számítja ki, hogy hogyan jön ki jobban, ha inkább a hozam emelésére törekszik a szín rovására, vagy a mennyiség rovására a finomabb minőséget és világos színt helyezi előtérbe, a legtöbb esetben a kalkuláció a mennyiség emelésének szükségét fogja mutatni. Sajnos, eddig az elmúlt évek beváltási eredményei leginkább ezt mutatták és éppen ezért kell keresnünk annak módját és lehetőségét, hogy a jövőben ne ezt mutassák.

Nemcsak a dohánytermelésnél, hanem általában az összes mezőgazdasági termékeink előállításánál a minőség problémája mindinkább előtérbe kerül. Ugyanez áll nemzetközi viszonylatban is, mert hiszen a mezőgazdasági termékeink elhelyezésénél az a helyzet, hogy a kínálat nagyobb a keresletnél és egyenlő árak mellett csak a jobb minőség érvényesülhet. Célunk tehát az, hogy a jövedék törekvéseivel teljesen egy úton haladjanak a termelői törekvések is, a közös cél, a jobb minőség elérése érdekében. Hogy pedig ezt megvalósíthassuk, a jövedék és a termelői kívánságait kell összehangba hozni és mindkét oldalról a megértés szellemének kell érvényesülnie az eredmény érdekében. Első feltétele ennek, hogy a jövedék magasabb értékelje a világosabb színű, finomabb dohányokat és annak beváltási árát olyan mértékben emelje, hogy a termelő az ennek elérésére áldozott többletmunka és áldozat arányának megfelelő térítést kapjanak. Közös érdek ez azért is, mert a jövedék így a belföldi fogyasztók igényeit is jobban ki tudja elégíteni, egyúttal a világosabb színű dohányok külföldi elhelyezése sem okoz akkora gondot, mint a nehéz, barna színű levelek.

Az a megértés, amit a Dohányjövődés vezetősége részéről az utóbbi években a termelőknek sok vonatkozásban tapasztalni alkalmuk volt, reményt nyújt arra, hogy a jó, világos dohányok termelésének problémája is lassan megoldásra talál. Tárgyalogosság kedvéért rá kell azonban mutatnunk arra, hogy a kérdés sikeres megoldása a jövedékek kívül sok vonatkozásban a termelőknél is múlik. Előfeltétel, — mint már említettük, — hogy a jövedék a beváltásnál valóban megfelelően, az eddiginél sokkal jobban értékelje a világos színű, finomabb szövetű dohányt és ha ez biztosítva van, a termelők is meg fogják hozni az áldozatot a jobb dohányok előállítására érdekében. Az OMGE az 1939. évi programjával tűzte ki, hogy a világos színű dohányok és általában a dohány minőségének fejlesztése érdekében a legszélesebb körű propagandát fejtse ki.

Jól tudjuk, hogy a kérdés megoldása nem olyan egyszerű, amint az első pillanatban látszik. Ha azonban a jó dohány termelésének előfeltétele: a jobb ár biztosítása van, úgy már jelentős részben a termelőknél múlik a többi és még az időjárás, ami bizony váratlanul elronthatja a legszebb reményeket is. A világos, jól égő dohány előállítására szorosan összefügg a dohány trágyázásának kérdésével. Eddig a dohányok trágyázásának egyik mozgató rugója volt a minőség emelése mellett a mennyiség emelése is. Sajnos azonban a trágyázás kérdésének ez egyik legnehezebb pontja, mert a legtöbb ma használatos dohánytrágyázási rendszerrel a minőség és mennyiség aránya fordított. Ha azonban megfizetik a jó minőséget, a trágyázási teljesen a minőség szolgálatába lehetne állítani. Számítatlan problémája van magának a dohánytrágyázás kérdésének is — hiszen igen eltérők a vélemények — éppen ezért az OMGE ezt a kérdést alaposan meg kívánja vizsgálni és a legközelebbi dohánytermelési bizottsági gyűlés napirendjére kívánja tűzni, hogy jövedéki és termelői szempontból is megvilágítást nyerjen és előbbre vigye a minőségi termelésnek ezt az egyik nagy fontosságú problémáját.

Természetesen ez még csak az egyik minőséget érintő, megoldásra váró problémája a kérdésnek.

Itt van a másik, ezzel kapcsolatos, a világos színű dohánylevelek nyereségének ugyanolyan jelentőségű, de már nehezebben megoldható kérdése. A termelő gazda, dohánykerész hiába áldoz munkát, fáradságot, költséget azért, hogy minél több világos dohányt állítson elő, mert ha az a gondos munka mellett sikerül is, még kérdés, hogy minden igyekezet ellenére a dohánylevelek szárításának időszaka alatt nem dől-e romba a reménység? Hiszen jól tudjuk, hogy a nálunk használatos szárító berendezések, pajták tág teret adnak még az ott szárításra elhelyezett dohányok kedvezőtlen időjárás okozta káros behatásai érvényesülésének. Szükség van tehát olyan jó és olcsón felépíthető szárító berendezésekre, amelyek ezeket a hátrányokat kiküszöböljék.

Az OMGE dohánytermelési bizottságának december 9-i gyűlésén, a virginiai dohány termelésével kapcsolatos tárgyalásokon felvetődött már ez a gondolat. A termelők részéről is megvolna talán a hajlandóság megfelelő szárító berendezések építésére, ha az úgy volna megoldható, hogy az építés ne rójjon túlnagy terhet a termelőre, olcsó legyen és megfelelő kísérletkkel legyen megállapítva azok előnyös használhatósága. Egyúttal a tervezésnél arra is gondot fordítanának, hogy a mesterséges szárító berendezés más termények szárítására is alkalmas legyen, ami az építés kockázatát csökkentené. Ennek a kérdésnek a megoldásánál a gyakorlati életnek kell összefognia a tudományaleg olyan pajta-típust tervezése érdekében, amely mindezeknek a követelményeknek meg tud felelni. Ha pedig ez is sikeres megoldásra talál, úgy a termelő gondos munkáját feltételezve, márcsaka vegetációs időszak alatti időjárás szólhat bele abba, hogy a beváltás után a termelő a lelkismeretesen végzett munkanyagával valahogyan eljuttassa a beváltó hivatal.

A magyar gazda már megszokta, hogy évi munkájának eredménye nemcsak szorgalmától, hanem a jó Isten áldásától is függ. Ha azonban sikerül elérnünk azt, hogy az eredményt — az egyéb már említett feltételeket biztosítva — csak az időjárás függvényévé tudjuk egyszerűsíteni, úgy a sorsidőzött, sok csapást kiállt magyar dohánytermelő gazda reményekkel nézhet a jövő elé, a lelkismeretesen végzett munka megnyugtató érzésével. Reméljük, hogy a dohánytermelő gazdatársadalom a minőségi termelés kérdésének megoldásánál is maga mellett fogja találni a Dohányjövődésnek a közös érdekekért mindenkor megértő figyelmét tanúsító támogatását.

A tartós teljesítmény az állattenyésztésben.

Írta: Horn Artúr dr.

A tartós teljesítmény egyike a haladó állattenyésztő gazdatársadalom érdeklődésének homlokterében álló kérdéseinek. A tartós teljesítménynek, vagy tágabb értelemben az életteljesítménynek nagy gazdasági jelentősége két körülményben leli magyarázatát. Az egyik, hogy a tartós teljesítményű állatokat sokkal gazdaságosabban lehet hasznosítani. Ezeknek ugyanis a felnevelési, vagy pedig a vásárlási költségek lényegesen hosszabb termelési időre oszthatók el, mint olyan használlatnál, amelyek csak viszonylag rövid ideig biztosítják a gazdának megfelelő termelést.

A gazdaságos kihasználás azonban a tartós teljesítménynek kétségkívül csak kisebbik előnye. Ennél lényegesen fontosabb és jelentősebb a tartós teljesítményű állatokról szóló egészségügyi szempontra. A háziállatoknál ugyanis ezidő szerint nem áll módunkban a törzskönyvelés során az egyes szerveket egészségügyi szempontból ellenőrizni. Sajnos, arra sincsen mód, hogy a külből a jó konstitúcióra messzebbmenő támpontokat nyerjünk, mert az újabb tudományos vizsgálatok is azt igazolják, hogy a jó konstitúciónak látszó egyedek között alig van az átlagosnál több jó szervezetű egyed. Különösen vonatkozik ez a minket gazdasági szempontból érdekítő tulajdonságokra, pl. a meddőségre, a gümőkórra, szívgyengeségre stb. való hajlamra. De rá kell mutatni még arra a körülményre is, hogy a belterjes viszonyok között tenyésztett állatoknál szükségszerűen csökken a szervezet ellenállóképességének fenntartására, illetve fokozására irányuló tenyészési munka. Nem kell egyebet felemlíteni, mint hogy a higiénikus viszonyok között tartott állomány nincsen olyan mértékben kitéve a meghűlés, fertőzés és egyéb körülmények folytán kialakuló betegségeknek, mint a külterjes és a termelés szempontjából kedvezőtlen viszonyok között tartott állomány. A rendszeresen tuberkulinozott állományban a fertőzési lehetőség lényegesen kisebb, a kíméletesen használt állatok szervezete nem gyengül le olyan könnyen, hogy az valamely betegség kialakulásának kedvezzen. Egyszóval belterjes viszonyok között a szervezet ellenállóképessége nincsen olyan próbanak kitéve, mint a külterjes viszonyok között tartott állatoknál. Ezért az egészséges egyedek természetes kiválasztódása nem tud belterjes viszonyok között megfelelő mértékben érvényesülni. A tenyésztő munkának kell tehát pótolni ezt a hiányt.

Ezidő szerint egyetlen tulajdonság van, amelynek alapján az egészséges szervezetű állatokat ki tudjuk

választani és ez a hosszú életkor. Ez gazdasági szempontból akkor jelent különös értéket, ha megfelelő termeléssel is párosul. Kétségtelen ugyanis, hogy jó a konstitúciója annak az állatnak, amely nagy korú ér el és viszonylag hosszú élete során megfelelő termelésről is tesz tanúbizonyságot. Ennek az állatnak a szervei egészségesek voltak és kifogástalanul működtek. Mindezek a körülmények arra hívják fel a figyelmet, hogy ha a tenyész kiválasztás során nem részesítjük fokozott figyelemben a tartós teljesítményt, illetve jó életteljesítményt, úgy a belterjes tartás térhódításával karöltve elkerülhetetlenné válik, hogy mindig nagyobb arányban lesznek gyenge szervezetű, kisebb ellenállóképességű állataink. Ez a körülmény pedig szükségszerűen maga után vonja az állattenyésztés jövedelmességének csökkenését.

Bár a gazdasági létfontosságú a gyenge szervezetű egyedek a hasznosítás során kiselejteződnek, mégis ennél az állattenyésztési ágánál is reedkívvül nagy jelentősége van a tartós teljesítménynek. A Felvidék megszállásának idején mód nyílt arra, hogy nagyszámú lónak a munkaképességét lehesse megvizsgálni egyelő takarmányozási és tartási viszonyok mellett; ekkor is kitűnt, hogy milyen hatalmas eltérések mutatkoznak az egyes egyedek között. A katonai szolgálatra igénybevett lovak között sok olyan egyed volt, amely 22—23 éves kora ellenére is kiváló munkabírónak bizonyult. Ugyanakkor voltak a 12—13 éves lovak között nagyszámban olyanok, amelyek már csak korlátozott mértékben voltak használhatók (rossz táplálkozási képesség, elhasznált vértagok stb. miatt).

Kétségtelen, hogy igen nagy eltérés van a lovak tartásában is. A helyes időben befogott ló és az okserűen használt ló tovább tartja meg munkaképességét, mint az agyorhajtott, hiányosan takarmányozott állat. Hiba lenne azonban a nagy egyedi különbségeket kizárólag a tartási viszonyoknak tulajdonítani.

A törzskönyvelés célja tehát nem csak a kiváló külből lovak kiválasztása legyen, hanem figyelemmel kell lenni arra is, hogy a kiváló életteljesítményű vérvonalak minél nagyobb mérvű elszaporítását biztosítsa. Ezért igen nagy jelentőségű kezdeményezésnek tekinthető, hogy újabban Németországban — amint ezt tanulmányutam során is tapasztaltam — a fedező méneket évenkénti teljesítmény-vizsgálatnak vetik alá és fokozott mértékben becsülik meg azokat a méneket, amelyek a fejtajukra jellemző életteljesítményt felülmúlják. Bár hazánkban a méneket vadászlovaglásban kipróbálják, ez a kipróbálás egyrészt a hámos hasznosítás szempontjából nem mindig kielégítő, másrészt a ló idősebb korában, tehát éppen akkor, amikor a tartós teljesítmény elbírálása esedékes lenne, nem ismétlik meg. Célszerű lenne tehát, ha a földművelésügyi kormány megadná az anyagi lehetőségét annak, hogy legalább a fedező méneket időnkint bizonyos teljesítmény-vizsgálatnak vessék alá.

A szarvasmarhatenyésztésben a tartós teljesítmény örösi gazdasági jelentősége kézenfekvő. Hiszen a 12—13 éves koráig 8—9 borjút ellő tehén átlagos évi tejhozama 4000 kg körül mozog, lényegesen nagyobb hasznat hajt, mint az, amelynek termelése csak három-négy laktációra szorítkozik, annál inkább, mert hiszen az első laktációk kevésbé jövedelmezők, mint a későbbiek. A jó életteljesítményre történő tenyész-kiválasztás elhanyagolásából eredő károk alatt értendő a meddőségből eredő kár is, hiszen köztudomású, hogy a meddőségre való hajlam, sőt a fertőző elvetélesség szemben való ellenállóképesség is öröklött jellemvonás. Tehát a szarvasmarhák terméketlenségéből eredő károk is bizonyos mértékben kiküszöbölhetők a jó életteljesítmény alapján történő tenyész-kiválasztással, tekintettel arra, hogy a korán fellépő meddőség már eleve kizárja a megfelelő tartós teljesítményt.

A tartós teljesítmény fokozott figyelemben részesítése különösen megokolt a tejhozamra kitenyészített szarvasmarhánál, mert a belterjes és a sok tekintetben természetesen tartásból kifolyóan az állatok ellenállóképessége nincs különösebben próbanak kitéve. Annál nagyobb azonban a visszahatás, ha külterjes viszonyok közé kerülnek az állatok. Igen fontos, hogy a szarvasmarhatenyésztésnél ne csak a tehéneket válogassuk ki az életteljesítmény szempontjából. Igen sokat tehetünk ugyanis ezen a téren, ha a bikáknál részesítjük fokozott figyelemben az életkort. Teljesen helytelen tehát a bikák korai selejtezése, feltéve, hogy ezt nem gyenge tenyészértékük teszi szükségessé. Ebben az esetben ugyanis a jó szervezetű egyedek kiválasztása egyáltalában nem lehetséges, de tenyész-értékekről sem nyerhetünk megfelelő képet.

A sertés az az állatfaj, amelynél a tartós teljesítmény jelentősége viszonylag a legkisebb, mert a sertés hasznosításának főidőszaka fiatal korára esik. Nem kétséges azonban, hogy a tenyésztés során célszerűbb a megfelelő életteljesítményt felmutató kocákat fokozott figyelemben részesíteni, mert ezek éppen úgy vonatkoznak az egészséges szervezettel kapcsolatos megállapítások. Mindenesetre helytelen a selejtezést bizonyos korhoz kötni és nem a mindenkorai teljesítményességtől függővé tenni.

A juhnyésztésben szintén kétségtelen a tartós teljesítmény nagy gazdasági jelentősége. Nem közöm-

MINDEN GAZDA LÉPJEN BE AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLETBE,

mely a magyar gazdák ősi intézménye
és a birtokosok, bérlők, gazda-
tiszték és munkások érdekeiért küzd

SZÉKHELYE:

BUDAPEST, IX., KÖZTELEK-UTCA 8.

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET

FALINAPTÁR

A kir. József Műegyetem
Mezőgazdasági Géptani Tanszékével kapcsolatos
Gépkísérleti intézet

által az 1765. gyárt. számú RÁBA-TRAKTORRAL
végzett hivatalos szántási mérések eredménye tavaszi
árpatarlón, talajellenállás 34.2 kg/dm². 3-vasú ekevel:

Átlagos szántási mélység 19.1 cm.
Óránkint felszántott terület 0.98 m. hold
Üzemanyagfogyasztás m. holdankint ... 3.47 kg.

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.T.

Budapest, VI., Andrássy-út 12. * Telefon: 125-210

JANUÁR			FEBRUÁR			MÁRCIUS		
1	V	Újév	1	Sz	Ignác	1	Sz	Albin
2	H	Jézus sz. n.	2	Cs	*Gyertyasz.	2	Cs	Dalma
3	K	Genováva	3	P	Balázs	3	P	Kunigunda
4	Sz	Leona	4	Sz	Veronika	4	Sz	Kázmér
5	Cs	Árpád	5	V	Hetv. vas.	5	V	Reminisc.
6	P	Vízkereszt	6	H	Dorottya	6	H	Perpétua
7	Sz	Lucián	7	K	Romuald ap.	7	K	A. sz. Tamás
8	V	Szentcsalád	8	Sz	M. sz. Ján.	8	Sz	Istenes Ján.
9	H	Julian vt.	9	Cs	Alexandr. C.	9	Cs	Franciska
10	K	Vilmos	10	P	Elvira	10	P	40 vértanu
11	Sz	Benedéző	11	Sz	Dezső	11	Sz	Szilárd
12	Cs	Ernő	12	V	Hatv. vas.	12	V	Oculi
13	P	Veronika	13	H	R. Katalin	13	H	Szabin
14	Sz	Bódog	14	K	Bálint	14	K	Mauhild
15	V	Remete Pál	15	Sz	Fausztin	15	Sz	Nemz. ünn.
16	H	Marcell	16	Cs	Juliana	16	Cs	Geréb
17	K	Antal	17	P	Donát	17	P	Patrik
18	Sz	Piroska	18	Sz	Simon	18	Sz	Sándor
19	Cs	Sára	19	V	Farsangvas.	19	V	Lactare
20	P	F. es Seb.	20	H	Aladár pk.	20	H	B. Csák Mór
21	Sz	Agnes	21	K	Eleonóra	21	K	Benedek
22	V	Vince	22	Sz	Hamv. sz.	22	Sz	Gen. Kat.
23	H	Rajmund	23	Cs	Dam. Péter	23	Cs	Viktorián
24	K	Timót	24	P	Mátyás	24	P	Gábor
25	Sz	Pál megf.	25	Sz	Géza	25	Sz	*Gy. o. B. A.
26	Cs	Paula	26	V	Invocabit	26	V	Fekete vas.
27	P	A.-sz. sz. Ján.	27	H	Gábor p.	27	H	Dam. János
28	Sz	N. sz. Péter	28	K	Román	28	K	K. János
29	V	Szal. Fer.				29	Sz	Augusta
30	H	Martina				30	Cs	Kerény
31	K	B. sz. Ján.				31	P	Benjamin

AZ ÁLLAMGÉPGYÁRI

LEGÚJABB TÍPUSA 61 ÉV TE

KIVÁLÓ
MEGBÍZHATÓ
SZERKEZET

AZ ÖSSZE- MEZŐGAZDASÁGI GÉPEKET,
ÖNTÖZŐBERENDEZÉSEKET IGELENYŰŰ
NEMZETKÖZI GÉPHERES
A MAGY. KIR. ÁLLAMI GÉPGYÁR V
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁZAR

Bélyegilleték

I. Számlákra: 200 P-g 2 f, 500 P-g 5 f,
20 f, 5000 P-g 50 f, 7500 P-g 75 f, 10.000 P-g 100 f

II. Nyugtákra: Az érték 0-5%-ig két pengő
ről kiállított nyugta illetékmentes.

III. Szerződésekre: 1. az érték 0-5%-a a
bérlet) és a kölcsönszerződéseknél (adólevél),
2. az érték 3%-a az ingóságok adólevélét
kezelési szerződésnél, szolgálati (alkalmazási) szer-
ződésnél, Magát az illetéket 50 pengő helyettesít-
től több 50 pengőnél, a szerződést illetékesét végett
belül be kell mutatni a m. kir. adóhatárhoz (E-
ponti díj- és illetékkiszabási hivatalnál) az ott
fizetést teljesíteni.

IV. Váltókra: 1. a váltó értékének 0-12%-
tól váltó fizetési határideje a kiállítást követő
2. a váltó értékének 0-5%-a, ha a fizetési
12 hónapnál hosszabb, vagy fizetési határideje n-

Posta- és távirtdíjak

1. Levél. Belföldön bérmentetési díja 10
10 fillér, 40 g-ig 14 f, 250 g-ig 18 f, 500 g-ig 26
ban 20 g-ig 20 f, 40 g-ig 28 f, 250 g-ig 36 f, 500 g-ig
Ausztriába és Németországba 20 g-ig 32 f, mindkét
16 f; Csehszlovákiába, Lengyelországba, Olasz-
Romániába, Vatikánváros államba 20 g-ig 32 f,
2. Levelezőlap. A belföldi forgalomban egy-
tesztési díja helyi forgalomban 6 fillér, távolsági fo-
rgalomban, Németországba, Csehszlovákiába, Lengyel-
és gyarmataiba, Romániába, Vatikánváros álla-
europai és Európán kívüli országokba 20 fillér.

3. Ajánlási díj. Belföldre a helyi forgalomban
50 f.

4. Expresszdíj. A belföldi forgalomban 60 fillér
fillér, külső kézbesítés kerületbe 1 P 50 fillér.

5. Térti vevény 50 fillér, utólag kérve 80
6. Értéklevél. (Pénzeslevelek) 50g-ig a
30 fillér, 40 g-ig 34 f, 250 g-ig 38 f, 500 g-ig 46 f;
g-ig 78 f, 250 g-ig 86 f, 500 g-ig 1 pengő.

7. Postautalvány. 20 P-ig 20 fillér, 100 P-ig
1000 P-ig 2 P, 1200 P-ig 2 P 20 fillér.

8. Csomaguldíj. Nem terjedelmes csomag-
díjövben 30 f, a III-VII-ben 50 f; 1-5 kg-ig: a
a III-VII-ben 70 f; 5-10 kg-ig: a I-II. d
1 P, a IV-ben 1 P 20 f, az V-ben 1 P 40 f.
Terjedelmes csomagért a fenti díjak metétszere-
besítés díja 60 f; külső kézbesítés kerületbe 1 P
9. Utánvétel. Feladaskor a rendes díjakon fel-
díjak járnak: 20 P-ig 25 f, 100 P-ig 60 f, 500 P-ig
90 f, 1200 P-ig 2 P 10 fillér.

10. Távirati díjak. Belföldi helybe szóló táv-
távolsági forgalomban 10 f, Ausztriába 12 fillér.

GAZDASÁGI SZAKKÖNYVEK

A "PÁTRIA"-NYOMDA R.T.-NAL, BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 25. SZÁM

ÁPRILIS			MÁJUS			JÚNIUS		
1	Sz	Hugó	1	H	Fül. és Jak.	1	Cs	Pamfil
2	V	Virágvas.	2	K	Zsigmond	2	P	Erasmus
3	H	Rikárd	3	Sz	Sz. felt.	3	Sz	Klotild
4	K	Izidor	4	Cs	Monika	4	V	Szentábróm.
5	Sz	Fer. sz. Vince	5	P	V. Pius p.	5	H	Bonifác
6	Cs	Nagycsüt.	6	Sz	János ap.	6	K	Norbért
7	P	Nagy péntek	7	V	Cantate	7	Sz	Róbert
8	Sz	Nagysz.	8	H	Mihály f. m.	8	Cs	Úrnappa
9	V	Húsvétvas.	9	K	N. Gergely	9	P	Primusz
10	H	*Húsvéth.	10	Sz	Antonin	10	Sz	Margit
11	K	I. Leó p.	11	Cs	Adolf	11	V	Barnabás
12	Sz	Gyula	12	P	Pongrác	12	H	F. János
13	Cs	Ida	13	Sz	B. Róbert	13	K	Pád. sz. A.
14	P	Juzsint	14	V	Rogate	14	Sz	N. Vazul
15	Sz	Anasztázia	15	H	Zsófia	15	Cs	Jolán
16	V	Fehér vas.	16	K	Nep. János	16	P	J. Szt. Széve
17	H	Rezső	17	Sz	Paskál	17	Sz	Laura
18	K	Apollonius	18	Cs	Ald.-csüt.	18	V	Efrém
19	Sz	Emma	19	P	Cólesztin	19	H	Gyárfás és P.
20	Cs	Tivadár	20	Sz	Bernardin	20	K	Szilvér
21	P	P. Konrád	21	V	Exaudi	21	Sz	G. Alajos
22	Sz	Szót. és K.	22	H	Júlia	22	Cs	Paulin
23	V	Misericor.	23	K	Dezső	23	P	Zoltán
24	H	György	24	Sz	Eszter	24	Sz	Ker. János
25	K	Márk	25	Cs	VII. Gerg.	25	V	Vilmos
26	Sz	Sz. József	26	P	N. Fülöp	26	H	János és Pál
27	Cs	Zita	27	Sz	Béda et.	27	K	László
28	P	Ker. Pál	28	V	Pünkösdv.	28	Sz	Iréneus
29	Sz	Péter	29	H	*Pünkösdh.	29	Cs	Sz. Péter, Pál
30	V	Jubilate	30	K	Arki Janka	30	P	Pál eml.
31	V		31	Sz	Kegy. BA.			

Fokozza

meglévő
gazdasági
gépeinek
élettartamát
PIPA
jegyű alkatrészek
alkalmazásával.

Kapható:

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN

műszaki és gépalkatrészkereskedelmi szaküzletében
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 3.
Telefon: 121-836

DR. SZÁSZ ALFRÉD

ME. TANÁR, KIR. FÓBAKTERIOLÓGUS
lépfene-, sertésorbánc-, sercegőúszög-, sertés-
vész-, bipoláris szeptikémia-, eredeti baromfikolera-ellenes

tartósan immunizáló ojtóanyagai

Egértifusz-tenyésztete, RADZSEM patkányirtó-,
SZURDO sváb-, hangya- stb.- irtó-preparátuma

KIZÁRÓLAG: BUDAPEST,
XIV., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ÚTJA 15.
Telefon: 29-69-49. Sürgőnycím: Szászai Budapest

Szegő Vilmos

bőr- és gépszijgyára
Pestszentkereszt, Határ-út 61-66. sz.
Telefonszám: 147-503

Központi iroda és városi lerakat:
Budapest, VI., Paulay Ede-u. 40 (Hajós-u. 2) Telefon: 121-090, 121-095

Géphajtósíjak,

varró- és
kötőszíjak,
blank- és húzóborók, kocsitűs- és tetőborók, igazító-
szerszámok, egyéb gazdasági, technikai bőr- és bőrúrgyára.
Bőrkiállítás legolcsóbban, jó minőségben minden szükséges bőr
és bőrúrgyára. Olcsóságukról győződjön meg
és kérjen beszerzés előtt árajánlatot!

ZSÁK, PO

eladás, kölcs
kévekötetek, kötélárúk

SCHLESINGER ÉS

Zsákkereskedelmi R

Budapest, V., Perczel Mór-u. 2. Tel. :
Alapítva: 1910. évben

KÖZTELEK

GAZDASÁGI LAP.

GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

1939. ÉVRE

MINDEN GAZDA OLVASSA

a „KÖZTELEK“-lapot, melynek előfizetési ára:

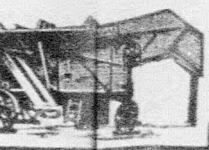
OMGE-tagoknak:	Előfizetőknek:
Egy évre 20,- P	32,- P
Fél évre 11,- "	18,- "
Negyed évre 6,- "	10,- "

A gazdaközönség érdekeit szolgálja a „KÖZTELEK“ kishirdetési és nagyhirdetési rovata. A hirdetésrész összekötő kapocs a közvetlen eladó és vevő közt s módot ad a mindig drága közvetítési költség megtakarítására. Ha tehát a gazda valamit **venni**, vagy **eladni** akar, ha **bérelni** óhajt, ha **gazdatisztelt** stb. keres, ha **gazdasági alkalmazott állást** keres, legcélszerűbb, ha ilyen irányú **hirdetést** tétet **közze a „Köztelek“-ben**. Az itt közölt hirdetéseknek tapasztalat szerint mindig megvan a kellő eredményük.

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-út 25. szám.

ÉPÍTÉSI CSÉPLŐGÉP

A 61 ÉV TECHNIKAI HALADÁSÁT JELENTI

OLCSÓ ÁR
KEDVEZŐ FIZETÉSI
FELTÉTELEK

GAZDASÁGI GÉPHERET, ESZKÖZHERET ÉS
RÉSZEKEIT EGYSZERESBEN SZÁLLÍTTJA
GÉPHERESKEDELMI R.-T.

MI GÉPÉNYVÉZÉSI VEZÉRŐGYÖNGYSÉGE

VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 32. SZÁM

Árjegyzékek.

P-ig 2 f, 50 P-ig 5 f, 1000 P-ig 10 f, 2000 P-ig
P-ig 75 f, 5000 P-ig 1 pengő, ezenfelül 2 pengő,
10-5%-a; 10 pengőnél nem nagyobb összeg-
értékek.

1. az érték 60%-a a bérleti (haszonbérlet, lak-
désnéki adósságot, kötelezettséget);
ingóságok adósságot és csereszereződésénél, épít-
ési (alkalmazotti) szerződésénél;

20 pengőig bérletben kell lerőni. Ha az illeték
dest illetékmentesített kiállítását követő 15 napon
kiszárad, adósságot (Budapestben a m. kir. köz-
pénztárnál) s az ott kapott csekklepton kell a
számlánál megőrizni.

3. a váltó értéke 0-12%-a, ha a beföldön kibocsá-
sát a kiállítását követő 6 hónál nem hosszabb;
0-5%-a, ha a fizetési határidő a fenti 6, illetve
egy fizetési határidő nincsen feltüntetve.

Ár- és távirtdíjak.

bérmunkások díja helyi forgalomban 20 g-ig
g-ig 18 f, 500 g-ig 26 f; a távolsági forgalom-
f, 250 g-ig 36 f, 500 g-ig 50 f; súlyhatár 500 g;
g-ig 20 g-ig 32 f, minden további 20 g-kint meg
engyelországra, Olaszországra és gyarmataiba,
államba 20 g-ig 32 f.

feldíj forgalomban egyszerű levelezőlap bérmun-
ban 6 fillér, távolsági forgalomban 10 f; Ausz-
triaiországra, Lengyelországra, Olaszországra
ba, Vatikánra államba 16 fillér, a többi
országokra 20 fillér.

eldíj a helyi forgalomban 20 fillér, távolsági
forgalomban 60 fillér, helyi forgalomban 30
letbe 1 P-ig 60 fillér.

ler, utólag kérsz 50 fillér.
levelek) díját a helyi forgalomban 20 g-ig
g-ig 38 f, 500 g-ig 46 f; vidékre 20 g-ig 70 f, 40
g-ig 1 pengő.

P-ig 20 fillér, 100 P-ig 60 f, 500 P-ig 1 P 20 f,
P 20 fillér.
m terjedelmű csomagért 1 kg-ig: az I-II.
ben 50 f; 1-5 kg-ig: az I-II. díjövben 40 f,
-10 kg-ig: az I-II. díjövben 50 f, a III-ban
az V-ben 1 P 40 f, a VI-VII-ben 2 P.
fenti díjak módosítása jár. — Expressz-kéz-
szelvényes küldésért 1 P 60 f.

kor a rendes díjakon felül a következő utánvételi
1, 100 P-ig 40 f, 500 P-ig 1 P 10 f, 1000 P-ig 1 P
r.

elföldi helyre szöveg táviratért egy szó 6 fillér,
Ausztriába 12 fillér.

JÚLIUS		AUGUSZTUS		SEPTEMBER	
1	Sz Jézus sz. v.	1	K Vasas Péter	1	P Egyed
2	V Sari. B.-A.	2	Sz Lehel	2	Sz István kir.
3	H M. sz. pápa	3	Cs István	3	V Manszvet
4	K Ulrik pk.	4	P Domonkos	4	H V. Róza
5	Sz Zak. Antal	5	Sz Hav. B.-A.	5	K J. Lőrinc
6	Cs Izaiás pr.	6	V Ur színev.	6	Sz Ida
7	P Ciriil, Metód	7	H Kajetán	7	Cs Kassai vt.
8	V Erzsébet	8	K Cirjek	8	P *Kis B.-Assz.
9	Sz Veronika	9	Sz Vian. Ján.	9	Sz Kláv. Péi.
10	H Amália	10	Cs Lőrinc	10	V Tol. Miklós
11	K I. Pius p.	11	P Zsuzsanna	11	H Prot. Jác.
12	Sz G. János	12	Sz Klára	12	K Mária neve
13	Cs Anaklet	13	V Ipoly és K.	13	Sz Mór
14	P Bonaventura	14	J J. Csécs	14	Cs Sz. ker. felm.
15	Sz Henrik	15	K Nagy B.-A.	15	P Fajd. szűz
16	V K. B.-A.	16	Sz Joakim	16	Sz Kornél
17	H Elek hv.	17	Cs Jacint	17	V Sz. Fer. sb.
18	K Kamill	18	P Ilona	18	H K. József
19	Sz Pál Vince	19	Sz Lajos pk.	19	K Januar
20	Cs Jeromos	20	V *Sz. István	20	Sz Enszták
21	P Dániel	21	H S. Franc.	21	Cs Máté
22	Sz Mária Magd.	22	K Timót	22	P Móríc
23	V Lenke	23	Sz Ben. Fülöp	23	Sz Tekla
24	H B. Kinga	24	Cs Bertalan	24	V Fogl.-kiv. M.
25	K Jakab	25	P Lajos kir.	25	H Gellért
26	Sz Anna	26	V Sámuel	26	K Cipr. Juszt.
27	Cs Kamilla	27	Sz Kal. József	27	Sz Kozma, D.
28	P Ince	28	H Ágoston	28	Cs Vencel
29	Sz Márta	29	K Kér. Ján. I.	29	P Mihály
30	V Lúdit	30	Sz L. Róza	30	Sz Jeromos
31	H Lov. Imre	31	Cs Rajmund		

GAZDASÁGI NYOMTATVÁNYOK RAKTÁRÁRÓL KAPHATÓK

A "PATRIA"-NYOMDA R.-T.-NÁL, BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 25. SZÁM

OKTÓBER		NOVEMBER		DECEMBER	
1	V Remig	1	Sz Minden sz.	1	P Elegy pk.
2	H Órangyalok	2	Cs Halottak n.	2	Sz Aurelia
3	K Lis. Terez	3	P Hubert	3	V Advent I. c
4	Sz As. sz. Fer.	4	Sz B. Károly	4	H Borbála
5	Cs Karola	5	V Imre	5	K Vilma
6	P Brunó	6	H Lénárd	6	Sz Miklós
7	Sz Rózsafüzér	7	K Engébert	7	Cs Ambrus
8	V Magy. N.-A.	8	Sz Gottfried	8	P Szeplőtlen t.
9	H Dénes	9	Cs Tivadar	9	Sz Natália
10	K B. Ferenc	10	P Av. András	10	V Judit
11	Sz Ibolyka	11	Sz Márton pk.	11	H Damáz
12	Cs Miksa	12	V Márton p.	12	K Otília
13	P Kálmán	13	H K. Szaniszló	13	Sz Luca
14	Sz Kalliszt	14	K Jozafát	14	Cs Nikáz
15	V Teréz	15	Sz Lipót	15	P Valér
16	H Gál ap.	16	Cs Odón	16	Sz Etelka
17	K A. Margit	17	P Cs. Gerg.	17	V Lázár
18	Sz Lukács	18	Sz Jenő	18	H Grácián
19	Cs Aik. Péter	19	V Erzsébet	19	K Adél
20	P Vendel	20	H V. Félix	20	Sz Timót
21	Sz Orsolya	21	K Sz. M. bem.	21	Cs Tamás
22	V Kordula	22	Sz Cecília	22	P Zénó
23	H Ignác	23	Cs Kelemen	23	Sz Viktória
24	K Ráfáel	24	P Ker. János	24	V Ádám, Éva
25	Sz Mór pécsi pk.	25	Sz Katalin	25	H N.-Karács
26	Cs Dömötör	26	V Ber. János	26	K *Sz. Istv. I. v.
27	P Szabina	27	H É. Mária	27	Sz János
28	Sz Sim. Jud.	28	K Pignatelli	28	Cs Aprószentek
29	V Krisztus kir.	29	Sz Szaturnin	29	P Tamás
30	H R. sz. Alfonz	30	Cs András	30	Sz Dávid
31	K Farkas			31	V Szilveszter

termést hoz
Monori Mag!

VIII. RÁKÓCZI-ÚT 7.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT I. SZ.

Telefon: 187-870

ELFOGAD:

élet-, járadék-, baleset-, tűz-, jég-, szavatossági, be-
töréses-lopás elleni, gépjármű- és állatbiztosításokat
Az OMGE-tagok biztosítóintézele!
OMGE- engedély, szövetkezeti és tartamengedély
Képviselet minden városban és községben

KÁLI- TRÁGYÁZÁS

nélkül
nincs eredményes
TERMELÉS!

PONYVA

kölcsönzés
kötélláruk legolcsóbb és leg-
megbízhatóbb szállítója
NGER ÉS TÁRSA
ereskedelmi R.-T.
szel Mór-u. 2. Tel.: 118-567, 121-528
Sürgőnyóim: Sackhaendler

Új, javított szabadalmazott Graepel-féle lemeztörökrosta

Az összes létező lemeztörökrostaikat messze
felülmúlja, az eddigi világhírű Graepel-féle
lemeztörökrostaiknál 20%-kal nagyobb teljesíté-
képességgel. A legrövidebb törekasztalnál is
tökéletes munkát végez és minden magveszté-
séget kizár. Pénzt, időt, fáradságot takarít meg
szabadalmazott lemeztörökrostaik alkalmazá-
sával. Több százezer kifogástalan üzemből!

Graepel Hugó Betéti Társaság

MALOMÉPÍTÉSZET, GÉP- ÉS ROSTALEMEZGYÁR
BUDAPEST, X., SZLÁVY-UTCA 20-30., GERGELY-U. SAROK
TELEFON: 149-973 • SÜRGŐNYÓIM: GRAEPELÉK BUDAPEST

A gazdasági könyveléshez szükséges összes
könyvek, nyomtatványok
és gazdasági szakkönyvek
beszerezhetők a "Patria"-nyomda
nyomtatványosztályában
Budapest, IX. ker., Üllői-út 25. szám (Köztelek)
Árjegyzéket kívánatra küldünk!

bős, hogy az anyajuhok egy-két évvel tovább tartanak-e tenyésztésben. Erre a körülményre egyébként Schandl József dr. egyetemi tanár az 1937. évi téli gazdaságok során tartott előadásában részletesen kitért, hibázva az anyák túlzottan korai kislejtését.

Nem lekécsénylendő a tartós teljesítmény jelentősége a baromfiaknál sem. Különösen fontos ennek ellenőrzése a parlagi állományunkat nemesíteni célzó kultúrfajtáknál, amelyekről köztudomású, hogy az egyoldalú nagy éves teljesítményre törekvő tenyésztés sok tekintetben gyengült szervezetet és ellenálló-képességet okozott. Minthogy pedig Magyarország baromfi-tenyésztése mintegy 94%-ban kistenyésztők kezén van, ahol csak nagyfokú ellenálló-képességgel rendelkező egyedek képesek gazdaságosan termelni, fokozott mértékben szükséges, hogy az ország tenyész-baromfi-szükségletét ellátni hivatott, állami ellenőrzés alatt álló telepek a tenyész-kiválasztás során az életteljesítményt nagyobb figyelembe részesítsék, mert különben nem tudják a kisgazdatársadalom részére szükséges baromfi-féleséget kitenyészteni. Fontos ez annál inkább, mert a magyarországi baromfi-telepek ma már elsősorban a népies tenyésztés fejlesztését célzó anyaganyag szolgáltatására hivatottak. A telepeken követett tenyészirányoknak tehát nem szabad eltérnie ettől a célkitűzéstől és a farmszerű termelést legjobban szolgáló irányba kell terelni. A kisgazda követelményeinek legjobban megfelelő jellegű pedig csak akkor tudják kialakítani, ha a tartós teljesítményt fokozott mértékben veszik figyelembe a tenyész-kiválasztás során és szakítanak azzal a sok telepen élő rendszerrel, amely bizonyos korhoz köti a tenyészállatok kislejtésének időpontját.

Az elmondott szempontok megokolttá teszik, hogy a tartós teljesítmény állattörzskönyvelési rendszerünkben fokozott figyelembe részesüljön. A kezdeményező lépések erre nézve, különösen a szarvasmarhatörzskönyvelésnél, már megtörténtek, időszerű azonban ma már az életteljesítmény fogalmának fokozott kidomborítása az összes állattenyésztési ágaknál. Erre nemcsak a gazdaságos termelés minél kedvezőbb feltételeinek biztosítása készített, de intenek rá a különböző kultúrfajtáinknál jelentkező jelek, amelyek a szervezeti ellenálló-képesség gyengülésére mutatnak.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutschenebaer Emil dr.

A nyers szesz új beváltási árai.

A hivatalos lap december 22-i száma közölte a pénzügyminiszter 1938. évi 150.850. számú rendeletét a nyers szesz beváltási árának újabb megállapítása tárgyában. Az új beváltási árak a következők: Az egyes szeszfőződékre kiosztott törzstermelési keret egyharmad részéig terjedő termelés után napi 3 hektolitert meghaladó termelés esetében abszolút hektolitertenkint 53, napi 5 hektolitert meg nem haladó termelés esetében abszolút hektolitertenkint 54 pengő. A keret egyharmad részén felül 400 hektoliter össztermelésig 59, illetve 60 pengő, 400—600 hektoliterig terjedő termelés után 57-59, illetve 58-60 pengő, 600 hektoliteren felüli termelés után 56, illetve 57 pengő. Egyebekben az 1938. évi 121.223. sz. rendeletben foglaltak továbbra is változatlanul érvényben maradnak.

A pénzügyminiszter a mezőgazdasági és ipari szeszfőződédek által — a részükre kiosztott törzstermelési kereten felül — az 1938/1939. évi termelési időszakban együttesen kitermelhető szesz mennyiségét az 1938. évi 121.222. számú rendelettel megállapított 90.000 hl-en felül az 1938. évi XXX. L. c. 34. §-ában foglalt rendelkezés alapján, a földművelésügyi és iparügyi miniszterrel egyetértéssel további 100.000 hektolitertel felemelte.

E két rendelkezés felhivatalos formában a következő magyarazatot fűzik:

A pénzügyminiszter rendeletében a mezőgazdasági szeszfőződédek által termelt és a m. kir. szeszgyedárusítási igazgatóság rendelkezésére bocsátott nyers szesz beváltási árát egyes mezőgazdasági termékek időközben bekövetkezett árváltozásának figyelembevételével újabb megállapította.

A rendelet szerint a pénzügyminiszter a mezőgazdasági szeszfőződédek által törzstermelési keretük egyharmad részén

felül, nem diffúziós eljárással termelt nyers szesz beváltási árát abszolút hektolitertenkint 6 pengővel felemelte. A többi szeszre nézve a korábban megállapított ár marad érvényben. A pénzügyminiszter rendeletével a mezőgazdasági és ipari szeszfőződédek az 1938/39. évi termelési időszakban együttesen kitermelhető szesz mennyiségét 190.000 hektolitertel felemelte. Ennek következtében a mezőgazdasági és ipari szeszfőződédek a folyó termelési időszakban a 181.000 hektoliteres termelési keretükön felül, a korábban megállapított 90.000 hektoliteres pótkeretet számításba véve, 190.000 hektoliter többet termelhetnek.

A háztartási alkalmazottak után fizetendő betegségi biztosítási járulék kúlesa.

A 280.963. számú belügyminiszteri rendelet értelmében a háztartási alkalmazottak után fizetendő betegségi biztosítási járulék kúlesára és mértékére vonatkozólag 1939 végéig továbbra is változatlanul fennmaradnak az 1936. évi 265.788. számú belügyminiszteri rendelet 1. §-ának rendelkezései.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricsus Endre.

Az Abauj-Torna Vármegyei Gazdasági Egyesület annak megünneplésére, hogy a vármegye ősi székhelye, Kassa és a vármegye északi része a 20 éves trianoni rábság után az anyaországához visszatért, a vármegye ideiglenes székhelyén, Szikszón, 1938. december 11-én a községi tanácssterében a testvér Bódvavölgyi Gazdasági Egyesület küldöttségének részvételével rendkívüli díszközgyűlést tartott. A díszközgyűlés a nemzeti imával kezdődött, ez után Téglássy András elnök tartotta meg ünnepi beszédét, amelyben különösen hangsúlyozta a Felvidék visszatérésének nagy történelmi jelentőségét, a két évtizedes harcban megérett szenvedéseknek sok termékeny tapasztalatát és tanulságait. Az üdvözlés után Schell Péter báró felvidéki kormánybiztos, a Bódvavölgyi Gazdasági Egyesület elnöke ismertette az egyesület megalakulásának célját és jelentőségét. Ezután Bórcay János dr. elnök, országgyűlési képviselő méltatta a Bódvavölgyi Gazdasági Egyesület működését s végül Uczekaj Mihály igazgatóválasztmányi tag, kisbirtokos köszöntötte a testvéregyesületet. A díszközgyűlés a Himnusz elénekülésével fejeződött be.

A Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja Nyíregyházán december 14-én tartotta gyűlést Szalánczy Ferenc m. kir. gazdasági főtanácsos, egyesületi elnök elnöklésével. Az egyesületi választmány javaslattal tett a főispánnak a hosszú és hűséges szolgálatú mezőgazdasági eszedékek és munkások állami megjutalmazására; feltérjesztést intézett a lisztforgalmi adóváltás megszüntetése érdekében, azt kívánta, hogy ez ne legyen befolyással a búzaárak színvonalon tartására; a „Magyar a magyarért” segélyakció támogatására 50 pengőt adományozott. Ismételt tárgyalta a választmány a mezőgazdasági eszedékek évi járandóságai javításának kérdését, amelyet véglegesen akkor fog újra tárgyalni, ha az erre vonatkozó kormányintézkedések ismeretessé válnak. Elhatározta a választmány, hogy a vármegyében eladatlanul maradt sok ezer südő malaemakoltatás útján való továbbtartásának lehetővé tétele érdekében összeköttetést keres a Felvidéken felszabaduló erdőterületek tulajdonosaival; megkereste a műtrágyagyárakat az iránt, hogy a vármegyében a műtrágyának kis tételekben való beszerzését is tegyék lehetővé; foglalkozott a katonai mozgósítások alkalmával a gazdákat ért sérelmekkel, amelyeknek a jövőben való megelőzése érdekében a vármegye törvényhatóságához is árt. A továbbiakban az egyesület alapító tagjai sorába felvette Nándsi Oldh Tibor tiszabüdi földbirtokost.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete egyaránt biztosítja úgy a nagy-, mint a kisbirtokosoknak. (Tűz, jég, állat-, élet- stb. biztosítás.)

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL

Felhívás

az országos mezőgazdasági kiállításon és tenyészállatvásáron való részvételre.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület március 22—27. napjain rendezti az évi országos mezőgazdasági kiállítást és tenyészállatvásárt Budapesten, az országos tenyész- és haszonállatvásártelepen.

A kiállítás tenyészállatesoportjában kiállítható és eladásra bocsátható bármilyen fajtajú, nemű és korú tenyész-ló, szarvasmarha, sertés, juh, baromfi, galamb, házinyúl és kulya. A kiállítható létszám az egyes csoportokban korlátozva van.

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterium ismét igen jelentős vasúti szállítási kedvezményt biztosított; a földművelésügyi miniszterium a kiállítási tenyészállatvásárlásnál a szokásos messzemenő kedvezményeket helyezte kilátásba.

A bejelentési határidő: 1939. január 6. A rendezőbizottság a bejelentési határidőt nem hosszabbítja meg.

A bejelentési íveket és az egyéb tájékoztatást nyújtó nyomtatványokat a rendezőbizottság (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) megküldte mindazoknak a tenyésztőknek, akik az előző években rendezett kiállításokon és vásárokon résztvettek. Megkeresés esetén azonban minden érdeklődő gazdának készséggel küld ezekben a nyomtatványokból.

A tenyészállatkiállítást a rendezőbizottság most is különleges csoportkiállításokkal egészíti ki, amelyek együttvéve bőséges anyaggal töltik meg az országos mezőgazdasági kiállítás keretét. Külön kiállítási csoport lesz mezőgazdasági gépekből és eszközökből, nemesített vetőmagvakból, elmtisztekből, gyümölcsből és konzervekből, facsemetékből, mezőgazdasági-ipari, házi-ipari és iparművelési cikkekkel, a vadászat, halászat, méhészet, szőlészet és borászat, az erdészet, a rét- és legelőgazdálkodás köréből. Ezeket kívül több oktató jellegű csoport egészíti ki a kiállítás anyagát. Az említett kiállítási csoportokban résztvenni óhajtok erre vonatkozó szándékukat legkésőbb 1939. február 15-ig közöljék, hogy a rendezőség a közelebbi tájékoztatást és a megfelelő bejelentőlapokat megküldhesse.

Az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár rendezőbizottsága.

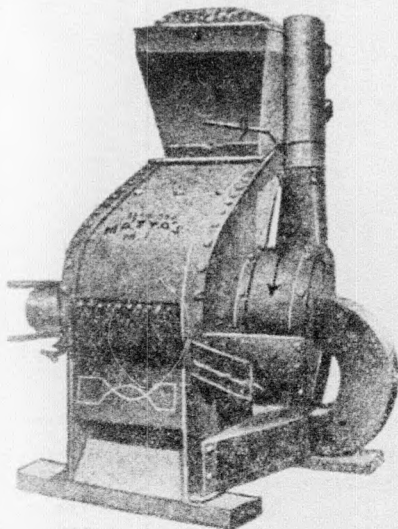
Felhívás.

Egyesületünk üzemi és számtartási osztálya felhívja mindazoknak a gazdáknak a figyelmét, akik január hó 1-ével rendszeres számtartást óhajtanak bevezetni gazdaságukba, vagy már meglévő számtartásuk alapján hiteles mérlegre van szükségük adózás, jövedelem kimutatás, tisztí perent, társulajdonosok között való, illetve árszaki-elszámolás céljából, hogy erre vonatkozó elhatározásukat mielőbb közöljék az OMGE üzemi és számtartási osztályával (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.), hogy gazdatársaink kérésére a jelentkezés sorrendjében tudjuk a munkálatokat elvégezni.

Együttal felhívjuk gazdatársaink figyelmét arra, hogy gyógyvényeket és fuvarleveleket küldjék be hozzánk felülvizsgálás céljából, mert az elmúlt évben is több mint négyezer pengő túlszámítást állapítottunk meg a beküldött gyógyvényeken és fuvarleveleken gazdatársaink terhére.

Felhívjuk különösen a visszacsatolt felvidéki földbirtokosok és bérlők figyelmét arra, hogy üzemi és számtartási kérdésekben mielőbb forduljanak hozzánk.

Üzemi és Számtartási Osztály

„Mátyás“-zúzó

egyetemes kalapácsos-, késesrendszerű őrlőgép; Készül 8 nagyságban

Szemes-, szál-, csövestermény, valamint lucerna őrlésére, tengeriszártépésre és répapázásra nélkülözhetetlen. Alacsony fordulatszáma miatt a legtöbb erőgéppel előtetengely nélkül közvetlenül is meghajtható. A finomságot szabályozó szita üzemkötben cserélhető. A burkolóház belső zúzófelületei cserélhető bélelésekkel vannak ellátva.

Gyártja: Gróf Zelenski Róbert Gépgyár kft. Pestszenterszébet, Mikszáth-u. 18. szám. Telefon: 147-212

Ugyanott készül és beszerezhető a közismert gumikerekes „Zelenski“-kocsi

Főképviselet: Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

VEGYESEK.

Címadoományozás. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Pörnczi József pusztaválicai földbirtokosnak a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a m. kir. gazdasági tanácsosi címet adományozta. Pörnczi Józsefet, a „Köztelek” írói gárdájának kiváló tagját, akit az OMGE a mezőgazdaság előbbrevitele érdekében kifejtett írói munkásságáért 1931-ben a „Meskó Pál írói jutalomdíj”-jal jutalmazott, kitüntetését alkalommal mi is örömmel üdvözljük.

Egyetemi magántanári megerősítés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Zucker Ferenc dr. oklevél megadásával a m. kir. fővegyszerész, lapunk kiváló munkatársának a M. Kir. József Nádor Műegyetem gépész- és vegyszerésznöki karán a „Bakteriumok szerepe a talajban és a trágyában” című tárgykörből egyetemi magántanárrá történt kinevezését jóváhagyóan tudomásul vette és nevezett ebben a minőségben megerősítette.

A Baranyavármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület új elnöke. Az egyesület december 17-én tartott közgyűlésén vitéz Horváth István alispánt választotta meg elnökévé.

Mezőgazdasági ipari csoport az országos mezőgazdasági kiállításon. Az ezévi országos mezőgazdasági kiállítás szakcsoportjai között nagy érdeklődésre tarthat számot a mezőgazdasági iparok tárgykörébe vágó kiállítás, amelyet a mezőgazdasági kísérletügyi intézményeink rendeznek. A kiállítás felületi az erjedési, a konzerváló, a burgonyafeldolgozó iparok, a keményítő, keményítősirup és krumplicukorgyártás, a szőlő-, illetve a must- és borfeldolgozás, a gabonafeldolgozás, a száraztészta ipar, a sütőipar, a paprika- és takarmányipar ismertetését. A kiállítás a mezőgazdasági termények ipari feldolgozásának bemutatásán kívül érzékeltetni fogja ezeknek az iparágaknak a mezőgazdasági termékkel való kapcsolatát és ennek megfelelően kiterjeszkedik a megfelelő ipari növények természetére vonatkozó adatokra is. A kiállítás rendezésében részt vesznek az Erjedéstani Állomás, a Szőlő- és Borgazdasági Központi Kísérleti Állomás, a Székesfehérvári Vegyészeti és Élelmiszer- vizsgálati Intézet, a Gabona- és Liszt-kísérleti Állomás, az Országos Chemiai Intézet, a szegedi és a kalocsai vegykísérleti állomások és az Állatleltani és Takarmányozási Kísérleti Állomás. A kiállítás anyagát felhasználják a Budapesti 1939 júliusában a nemzetközi mezőgazdasági ipari kongresszus alkalmából rendezendő mezőgazdasági ipari kiállítás céljaira is. A kísérletügyi intézmények mezőgazdasági ipari kiállítását kiegészíti a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal kiállítási csarnokában a mezőgazdasági ipari kész termékek értékesítésére vonatkozó kiállítási anyag. Az országos mezőgazdasági kiállításnak a mezőgazdasági iparokra vonatkozó anyaga tehát részletes képet fog nyújtani ezeknek az iparoknak közgazdasági és mezőgazdasági jelentőségéről.

Vetőmagkiállítás és vásár Kolozsvárott. Az Erdélyi Gazdasági Egylet az 1939. évben is megrendezi Kolozsvárott a szokásos tavaszi vetőmagkiállítást és vásárt. A XV. vetőmagkiállítást február 23—27. napjain tartja meg az egyesület. A kiállítás állandóan fejlődik, évről-évre értékezőbb anyag kerül bemutatásra. Az egyesület az utóbbi években rendszeresítette a nemesített vetőmagok vásárlását és utánteremtését. 50 nemesített vetőmagot szaporító gazdasággal létesített megállapodást az egyesület és ezúton oldja meg a kisgazdák jobb vetőmagokkal való ellátásának kérdését. Felhívjuk a magyarországi növény-nemesítő gazdaságok figyelmét erre a helyes gondolatra azzal a megjegyzéssel, hogy az Erdélyi Gazdasági Egyletlen keresztül meg lehetne kísérteni a romániai, illetve erdélyi növény-nemesítő fióktelepek létesítését. Erre az új romániai törvény megadja a lehetőséget és az Erdélyi Gazdasági Egylet is minden bizonnyal kész örömmel fogja a kezdeményezést felkarolni. Kívánatos volna ezért, hogy az érdekelt magyar növény-nemesítő gazdaságok érintkezésbe lépjenek az egylettel (amelynek címe: Cluj, Str. Regala 16.) és tájékoztatást kérjenek a lehetőségekről és a terv keresztülvételének módjairól. A február 23—27. napjain tartandó kiállítás kedvező alkalom nyújt az érintkezés fonalának felvételére és kívánatos volna, hogy a növény-nemesítők minél nagyobb számban vegyenek részt az Erdélyi Gazdasági Egylet kiállításán. Tudomásunk szerint az Egylet felkérte az Országos Mezőgazdasági Kamarát és a Növény-nemesítők Országos Szövetségét, hogy a kiállításra küldendő anyagot gyűjtsék össze hivatalos helyiségükben, hogy onnan egyszerre történjen a szállítás.

Magyarország részvétele a clevelandi baromfi-tenyésztési világkongresszuson. 1939 július 28-tól augusztus 7-ig rendezik a VII. baromfi-tenyésztési világkongresszust Clevelandban, amely az összes ilyen irányú kongresszusok közül a legnagyobbban igényel, főként azért, mert a baromfi-tenyésztési technika az Egyesült Államokban rendkívül magas színvonalon van. Ez a magyarázata annak is, hogy a clevelandi világkongresszuson úgyszólván minden európai állam, köztük természetesen mint fontos baromfi-tenyésztési

export állam: Magyarország is részt vesz. A kongresszus megrendezését a földművelésügyi minisztérium a Külkereskedelmi Hivatallal kötve vállalta. Az előkészítő munkálatok Batha Péter földművelési miniszteri osztálytanácsos és Ottó Ernő m. kir. gazdasági felügyelő irányításával foynak. Tudományos értekezéssel a kongresszuson Manning Rezső dr. egyetemi ny. r. tanár és Horn Artúr dr. OMGE fogalmazó vesznek részt. A hatalmas élőállat kiállításon magyar részről előreláthatóan mintegy 80 darab, főként a jellegzetes magyar fajtákhoz tartozó baromfit mutatunk be. A nemzeti kiállítás keretében Magyarország sajátos termelési viszonyai, baromfikivitelének közgazdasági jelentősége, a baromfiak egészségügyi ellenőrzésének rendszere kerülnek szemléltető módon bemutatásra. A nemzeti kiállítás anyagának összeállítását Radnóti István dr. a Külkereskedelmi Hivatal titkára végzi.

Helyzetjelentés a száj- és körömfájásról. A járvány állása 1938 december 23-án kiadott jelentés szerint a következő: Abauj-Torna vármegyében 34, Bács-Bodrog vármegyében 12, Baranya vármegyében 61, Békés vármegyében 8, Bihar vármegyében 1, Borsod-Gömör vármegyében 53, Csanád-Arad vármegyében 8, Csongrád vármegyében 14, Fejér vármegyében 14, Győr vármegyében 1, Hajdú vármegyében 3, Heves vármegyében 20, Szolnok vármegyében 31, Komárom vármegyében 14, Pest vármegyében 67, Nógrád vármegyében 16, Somogy vármegyében 6, Sopron vármegyében 10, Szabolcs vármegyében 4, Tolna vármegyében 51, Vas vármegyében 36, Veszprém vármegyében 9, Zala vármegyében 66, Zemplén vármegyében 30 község fertőzött. Ujabbban fertőzött községek: Borsod vármegyében 1, Csanád vármegyében 1, Somogy vármegyében 3, Tolna vármegyében 3. Megszűnt a járvány Abauj-Torna vármegyében 8, Bács-Bodrog vármegyében 2, Baranya vármegyében 1, Békés vármegyében 1, Borsod vármegyében 1, Csongrád vármegyében 1, Fejér vármegyében 2, Szolnok vármegyében 1, Komárom vármegyében 2, Pest vármegyében 8, Nógrád vármegyében 1, Somogy vármegyében 3, Sopron vármegyében 1, Tolna vármegyében 1, Vas vármegyében 1, Zala vármegyében 4, Zemplén vármegyében 2 községben. Fertőzött összesen 24 vármegyében 612 község és 8 thj város.

A németországi marhakivitelre szóló szállítási igazolványok elosztása. A január 2-i wien-i vásárra szállítási igazolványt kaptak:

Esterházy hercegi hitbizományi uradalom 40, özv. Nagy Zoltán és Illés Gyula, Győrasszonyfa 20, Bartha Béla, Gönyö, Csorba Sándor, Nagybalom, M. Kir. Csőszpuszta-Hajmáskéri Honvéd Gazdaság, Várpalota, vitéz Diaballa Lipták Béla és Gábor, Bátaszék, Földberő R.-T., Szabadhidvég, Festetics György herceg, Berzence, Fejérmegyei Cukorgyár R.-T., Pusztaszabolcs, Magyar Östermelő R.-T., Horváthóv, Mándi Sándor és birtokosai, Simonát, Mautner Henrik, Novákpuzta, Mezőgazdasági Ipar R.-T., Kaposvár, Petőháza-Nagyecskő Cukorgyár R.-T., Pereszteg egyenkint 10, összesen 180 darab.

Németországi kivitelre, január 2-i berakásra szállítási igazolványt kaptak:

Edeňhoffer Ferenc és társai kisgazdák, Szombathely, Búcsú, Lukácsné, Balogfa, Horváth Dezső és társai kisgazdák, Vámosalád, Uralófalva, Nick, Jákfa, Őri Antal és társai, Egervár, Rábahidvég, Balogfa, Torony, Dozmat, Fliszár Károly és társai kisgazdák, Csönge, Kemenesszentmárton, Nagy Béla és társai kisgazdák, Nick, Csánig, Vasgerszeg, Zsédény, Felsőzeleste, Németh János és társai kisgazdák, Balozsamedgyes, Csénye, Ikervár, Nagy István és társai kisgazdák, Hegyfalva, Hollósi István és társai kisgazdák, Hegyfalva, Iszák János és társai kisgazdák, Rábakovácsi, Balozsamedgyes, Pecöl, Szabó Pál és társai kisgazdák, Csénye, Sárvár, Ostffyasszonyfa, Nyőger, Porpác, Szalai István és társai kisgazdák, Duka, Karakó, Kőcsk, Kemenessihályfa, H. Németh József és társai kisgazdák, Acsád, Lukácsné, Vasalja, Pinkamindszent, Rum, Nagy Lajos és társai kisgazdák, Medina, Rozmán József és társai kisgazdák, Bó, Chernelháza-Damonya, Nemesládony, Özv. Schandl Jánosné, Babics Antal és társai kisgazdák, Szűcs, Ekker Imre és társai kisgazdák, Bük, TERNYÁK Lajos és társai kisgazdák, Fertőszentmiklós, Illás Józsefné és társai kisgazdák, Fertőszentmiklós, Csapod, Petőháza, Hadarits József és társai kisgazdák, Fertőendrőd, Rádi Géza és társai kisgazdák, Deveser, Kolontár, Horváth János és társai kisgazdák, Hegykő, Palla János és társai kisgazdák, Pinye, Sopronszécsény, Hideség, Fertőhomok, Hegykő, Kolozs István és társai kisgazdák, Pereszteg, Sopronszécsény, Szili Gyula és társai kisgazdák, Döbrököz, Streng Lőrinc és társai kisgazdák, Tevel, Zavad, Hőgyész, Ferenc József és társai kisgazdák, Kisdér, Pereked, Kisherend, Regénye, Újpetre, Bocz János és társai kisgazdák, Hosszúhetény, Somogy, Hird, Horváth István és társai kisgazdák, Hideség, Pinye, Pereszteg, Fertőhomok, Prajner Alajos és társai kisgazdák, Agyagosszergény, Fertőendrőd, Sütör, Fertőszentmiklós, Markó János és társai kisgazdák, Kocsola, Németh János és társai kisgazdák, Nagyloz, Deák József és társai kisgazdák, Nagylózs, Máthé György és társai kisgazdák, Igal, Ácsi Cukorgyár, Mezőlak, Dobai Kálmán, Pusztapó, Endrőd-örégszőlősi kisgazdák, Felsőbükki Nagy Mihály, Egyházashegy, Feber Pál, Szajol, Hirsch Imre, Somogyvár, Halmi József, Vecsés, Hacker Lipót, Egyházfalva, Kis János, Fácánkert, Léderer Andor és dr. Ungár Györgyné, Pusztatényó, Lassú Lajos, Balatonendrőd, Magyar-Német Mezőgazdasági R.-T., Mesztegyő, Magyar Növény-nemesítő R.-T., Adony, Pókos József, Háromfa, Putnoki Mezőgazdasági R.-T., Bánréve, Reichenfeld Géza, Győrasszonyfa, Vogl László, Rebecpuszta, Sartory Zsigmond dr., Felsőrajk, Sváb Gyula, Cibakháza, Szegő Miklós dr., Enying, Szeged sz. kir. város gazdasága, Tápé, Tisza gróf örökösei, Sarkadkeresztúr, Vajda Vilmos, Bonyrétafalva, Vértessy László.

Sárszentlőrinc, Vidor Zsigmond, Magyaralmás, Wolfinger Alajos, Nagyszénás, Zichy György gróf, Nagyhörösök, egyenkint 10, összesen 600 darab.

Csökkent Kanada mezőgazdasági kivitele. Kanada mezőgazdasági kivitele az elmúlt 12 hónapban jelentősen csökkent. A szeptember 30-ával végződő legutóbbi 12 hónapban Kanada az idén 198 millió dollár értékű mezőgazdasági terményt szállított külföldre. Az elmúlt év hasonló időszakában ezek összege 100 millióval több: 299-9 millió volt. Állatokból és állati termékekből Kanada az idén 118-6 millió dollár, tavaly pedig 145-7 millió dollár értékű mennyiséget szállított külföldre.

Megjelent a Gyümölcstermelők Naptára az 1939. évre, amely közli az időszerű tennivalókat a gyümölcsösben, zöldséges és virágoskertben, az esetleg fellépő kártevők, gombabetegségek képét és az ellenük való védekezést, ismerteti továbbá a hegyközségi törvényből a termelőket érdeklő részeket, stb. A nagy gondal és körültekintéssel összeállított naptárt az Északpestvármegyei Gyümölcs- és Szőlőtermelők Egyesülete adta ki. Kapható: Budapest, IV., Geriőczy-u. 11., III. 2. (Telefon 183-140) és a nagyobb magkereskedésekben.

A Műegyetemi Mezőgazdasági Hallgatók Egyesülete ezévi III. szakkülését decemberben tartotta a Tisziviselő Kaszinóban Farkas Ferenc elnöklésével. A gyűlésen Reichenbach Béla dr., az egyesület tanácselnöke és Szabó Zoltán dr., egyetemi ny. r. tanár, valamint Zsiborcs Béla, a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület h. igazgatója is megjelent a vendégeken és hallgatóságon kívül Csiky József III. éves hallgató „Törökország gazdasági fejlődése 1920 után” címmel tartott előadást. Részletesen beszámolt arról a fejlődésről, amely Kemal elnöksége alatt a török mezőgazdaság minden ágában észlelhető. Felső Mezőgazdasági Intézet létesült, megkezdődött a minőségi búza, árpa széles körben való termesztése, mezőgazdasági kongresszusokat hívtak egybe, csupán az állattenyésztés nem áll meg európai színvonalon. Zsiborcs Béla hozzászólásában ismertette azokat a tapasztalatokat, amelyekkel Adanában, Sziris közelében szerzett. Itt hosszabb időt töltött az 1920-as évek végén. Meghatott hangon számolt be a törökök atyjával, Kemal pasival való találkozásáról. Megerősítette, amit Csiky József mondott, hogy a török mezőgazdaság fejlődésben van. Mint annyi sok más magyarnak, neki is alkalma volt ehhez a fejlődéshez — a merinó juh és a Nónius elterjesztésével — hozzájárulni. Ami a török nép érzelmeit illeti, magyar-, német- és franciábarát irányzat van. Sajnos, csak kevés magyarnak jutott osztályrészül, hogy a török-magyar barátság megerősítésén munkálkodjék. De ez az újabb időben annál inkább lehetségesé válik, mert az új elnök, Izmet Inönü, magyar érzelmei. Erku Vezetel, a mezőgazdasági osztály egy török, ösztöndíjas hallgatója mondott hazája nevében köszönetet az elhangzott beszédekért. Végül a szakülés résztvevői egy perces néma áhitattal áldoztak Kemal Ataturk emlékének. Az egyesület nevében Farkas Ferenc ifjúsági elnök mondott köszönetet az előadónak és a felszólalóknak.

A Magyaróvári M. Kir. Gazdasági Akadémia hallgatóinak gazdasági egylete december 14-én tartotta ezévi első szakkülését. Groffits Gábor igazgató, felsőházi tag lelkes beszédben köszöntötte a VI. Lovász Zászlóaljából visszatért akadémiai ifjúságot és örömeinek adott kifejezést, hogy a hallgatóság minden hívó szó nélkül tett eleget a haza iránti legszentebb kötelességének. Majd felhívta a hallgatóságot figyelmét, hogy a megkezdett munkát hatványozottabban mértékben folytassa tovább, amit az akadémia falain belül a szaktudás fejlesztésével érhet el. Ezután Katona Gyula ifjúsági elnök felkérésére ifj. Rigó Pál II. éves hallgató tartott értékes felvilágosítást „Tasosítás és előnyei” címmel. Rajfensperger József szigorló gazdasz. „Öntözés az Alföldön” címmel vitabevezetőt tartott. Több oldalról megvilágította az öntözés szükségességét. A tárgy körül élénk vita fejlődött, amelyet Groffits Gábor igazgató a kormányznak az öntözéssel kapcsolatos álláspontja, illetve terve részletes ismertetésével fejezett be.

Népművelés Kisberkiben. Egy negyed évszázad előtt megkezdett kultúrtevékenység aratását látjuk a Kisberki Katolikus Kör keretében az idei téli időnyre megkezdett népművelés estek során. December 11-én a község aranykalásos gazdái mutatkoztak be, mint a népművelés új munkásai. A népművelés estet Köves József kántortartó, a falu régi vezetője nyitotta meg és bemutatta a körnek az őz folyamán aranykalásos gazdáva avatott négy új tagját: Haupt Józsefet, Vendel Józsefet, Nyári Györgyöt és Vendel Györgyöt. Köszöntötte a megjelent Imre Sándort, a kaposvári m. kir. teli gazdasági iskola igazgatóját és Czibek Jenő plébánost. A továbbiakban Haupt József aranykalásos gazda tartott előadást a gazdabívatásról, rámutatva, hogy nincs szebb, nemesebb foglalkozás a földművelés munkánál. Vendel József aranykalásos gazda a gyümölcstermelésről tartott alapos készütséggel és öröndetes gyakorlati meglátással felépített előadást. Majd Imre Sándor teli gazdasági iskolai igazgató szökött. Rögtörő munka járul a teli gazdasági iskolák tanári karára, de boldog, amikor e munka ilyen eredményeit látja, mint ahogy ez is megindult. Az előadásokat a történelmi idők hangulatának megfelelő műsor: énekszámok és szavalatok egészítették ki a falu ifjúságának a közreműködésével. A népművelő gazdaesteket egész télen folytatják.

A Székesfehérvári Községi Mezőgazdasági Középiskola felhívja a bekéscsabai, budapesti, győngyösi és az orosházi felső mezőgazdasági iskolában, valamint a szarvasi közepfokú gazdasági tanintézetben végzett, érettségizett és képesített gazdákat, hogy tekintet nélkül jelenlegi állásukra, pontos címükre, a születési hely és év megjelölésével, valamint jelenlegi foglalkozásukat vagy állásnéküliségüket postal levelezéslapon, a budapesti mezőgazdasági középiskola igazgatóságával (XIV., Kövér Lajos-ut. 5.) saját érdekükben mielőbb közölni sziveskedjenek.

Lapunk mai számához mellékeljük a „Köztelek Falinaptár”-t az 1939. évre, amelyet olvasóink szives figyelmébe ajánlunk.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete erőteljes kifejlődése agrárérdek.
(Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

NYILTÉR.

11 revóban foglalható nem vállal felelősséget a szerkesztéséért.

LUXUS-KÉNTÉLEM KEMER FRANCIÁKONTRA APPARTEMENTOK

BUDAPEST V. FAJK WIKSA UICIA 1. TELEFON: 177-50

Biztosítson a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél. Magyar agrárintézet. Kartelen kívül. (Tűz, jég, állat, élet stb. biztosítás.)

ÚJDONSÁG!

A 'Falus' magyar gazda és földműves szövetség kiadásában most jelent meg:

A szántóföld okszerű művelése, kapcsolatban a talaj életével, vízgazdálkodásával és a magyar klímával

Marschall Ferenc dr. előszavával írták: Fehér Dániel dr., Kogutowicz Károly dr., Kreybig Lajos dr. és Manning G. Adolf.

ÁRA 8—PENGŐ.

Megrendelhető a 'Patria' nyomda könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői út 25.

Az összeg előzetes beklütés mellett portómentesen szállítjuk, utánvételt 1—pengővel drágább.

SERTÉS HIMBŐELLENES OLTÓANYAG

Termeli és forgalomba hozza DR. PÉCSI DANI ÉS ISTVÁN

oltóanyagtermelő Intézet BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 12. Telefonszám: 185-563

A kartelen kívüli Gazdák Biztosító Szövetkezte mezőgazdasági érdekeket szolgál. (Tűz, jég, állat, élet stb. biztosítás.)

TŐZSDE ÉS KERESKEDELEM.

A gabonapiac helyzete.

Az 1938. esztendő utolsó hetében az árutőzsdén a kenyérmagvak, valamint a fontosabb mezőgazdasági termények forgalma rendkívül csekély volt. Az irányzat tartott maradt és a gabonafélék ára lényegesen nem változott a múlt heti jegyzésekhez viszonyítva. A jelentéktelen mennyiségű termelői kínálat következtében az üzlet valóságilag pangott a karácsonyi és az újesztendő közti időszakban. A tiszavidéki 80 kg-os búza a fejméregyeli származékokkal együtt budapesti paritásában névlegesen ismét megközelítette a 21 pengős árat, míg a többi származékot 15—20 fillérrel olcsóbban jegyezték. A fővárosi nagymalmok egyrésze üzemszünetet tart, azokban az őrlőüzemekben pedig, ahol folyik a munka, még elegendő a nyersanyagkészlet. A termelői kínálat a havazás és az utak járhatatlansága miatt még az eddiginél is csekélyebb és előfordult az ő esztendő utolsó hetében, hogy egyes tőzsdénapon egyetlen vagon búzát sem kínáltak értékesítésre. A fővárosi közraktárakban lévő búzakészlet az év végével megközelítette a 7000 vagon, amennyiben pontosan 694,700 q kenyérmagot tartottak nyilván a tárházi üzemek, ami az utolsó évtizedek raktárkészleteit figyelembevéve rekordszerű eredmény.

A búzakivitel terén lényegesebb, említésre méltó esemény nem történt. A svájci gabonaexport a közlekedési akadályok következtében néhány napig szünetelt. Az esztendő utolsó hetében a minőségbűzák iránt nem volt semmi érdeklődés és az aránylag alacsony értékesítési árak miatt a termelői kínálat is tartózkodó volt.

A nemzetközi gabonapiacokon valamelyest megjavult az irányzat. Az amerikai vetésekben a kedvezőtlen időjárás jelentős kárt okozott és a határidő-, valamint a készáru piacon a búzaárfolyamok egyaránt emelkedtek. Chicagóban a májusi és a júliusi búza 69, a májusi és a júliusi kukorica 54, a májusi és a júliusi rozs 46 cent. Winnipegben a határidőpiacon a májusi búza 63 centig javult. Liverpoolban a határidőpiacon a májusi búza jegyzése 4,7%. Rotterdamban a januári búza 3-52 hollandi forint. Buenos-Ayresben a februári búza 7 pezo. Hamburgban a Manitóba I. 3-18, a Manitóba II. 3-09 dollár 100 kg-kint.

A rozspiacon is szünetelt a termelői kínálat és mind a nyíri, mind a pestvidéki rozs árat névlegesen 14-20—14-40 pengő között jegyezték, budapesti paritásában.

Az árpapiacra a felvidéki áru kínálatát változatlanul élénk. Múltán a sör- és malátagyárak érdeklődése különösen azonnali szállítást áru iránt lényegesen megcsappant, az irányzat ellanyhult és a forgalomba került kis mennyiségek a mult-hetinel alacsonyabb áron értékesültek. Budapesti paritásában minőség szerint 19-25—20-25 pengő volt a felvidéki sörárpa ára. A takarmányminőségek teljesen elhanyagoltak, a névleges árak 15-75—16-25 pengő.

A zabpiacon az irányzat lanya, a forgalom jelentéktelen volt. Néhány kocsi rakomány szokványminőségű áru kelet el 18—20 pengővel budapesti paritásában, ami a mult-heti jegyzésekhez viszonyítva negyedpengős árcsökkenésnek felel meg. Az elsőrendű zab ára névlegesen 18-40—18-50 pengő Budapest.

A kukoricapiacra az azonnali szállítást áru forgalma megcsappant. Felvidéki kukoricából még mindig jelentős mennyiségeket kínálnak, a hízalók azonban e héten csak egészen jelentéktelen mennyiségeket kötöttek le. Az azonnali szállítást és a januári tiszavidéki kukorica 12-75, a komáromi 12-70 pengő budapesti paritásában. A februári szállítást kukorica Komárom paritásában 13-15, budapesti paritásában 13-30 pengő.

Állatpiac szemle.

A karácsonyi ünnepek alatt, sőt azután is a fogyasztókörzetség a szokottnál kevesebb mennyiségű sertéshúst fogyaszt és így a sertésbőr irányzata ilyenkor legtöbbször lanya. A felhajtás a kereslethez képest idén is soknak bizonyult, ezért a budapesti sertésvásáron az árak némileg csökkentek. Az árcsökkenésnek azonban semmi komoly alapja nincs, mert éppen a közelmúlt napokban sikerült a német Reichsstelle-vel az élő- és vágottsertés-szállításra vonatkozóan újabb, kedvezőnek mondható megállapodást kötni és lekötöttünk a német Reichsstelle részére körülbelül 300 vagon fehérrút is. A német Reichsstelle-vel kötött megállapodások szerint a szállítások január 1 után már megindulnak és az eddiginél is erősebb ütemben bonyolodnak le. Ertesülésünk szerint elsősorban a vágott sertés kivétel feloldása várható, mert illetékes helyen a vágott sertés árat emelni kívánják. De nagyobb mennyiségű lesz az élősertés kivételünk is, mert egyrészt az új kötések, másrészt pedig az a tény, hogy most már Bécsen kívül Bodenbachba is szállíthatunk állatokat, lehetővé teszi a nagyobbarányú kivételt. A jövő héten Csehországba is megindul az élősertés kivétel. Úgy értesültünk, hogy 1600 sertést jövőheti szállításra már le is kötöttek Csehország részére. Ugyancsak megindult a Csehországba irányuló disznósír- és szalonnaszállítás is. Mindezek a tények azt bizonyítják, hogy a közeli hetekben olyan erős ütemű lesz a sertés- és sertéstermekünk kivétele, amilyen nagy szállításokra a multban is alig volt példa. Tekintettel a nagyarányú kivételre, valamint a rendelkezésünkre álló kontingensekre, semmi sem okolja meg azt, hogy a gazdák esetleg idő előtt értékesítsék sertéseiket, mert ezzel saját maguknak és gazdátársaiknak is kárt okoznak. Igen nagyarányú az Amerikába irányuló húskonzervkivételünk is. Jelenleg hetenkint körülbelül 50,000 kilogramm dobozott sonkát és más hasonló húskonzervet szállítunk az Északamerikai Egyesült Államokba. A vágómarhák kivétel is erősebb ütemben folyik Németország felé. Ugyanis január 1-ével életbe lép az új kontingens és a Reichsstelle-vel kötött megállapodás szerint január-február hónapokban hetenkint 6—100 marhat szállíthatunk, az eddigi heti 300 darabtal szemben. A vágómarhák egy része Bodenbachban kerül átadásra, a lekötött vágómarhamennyiség másik részét pedig továbbra is Bécsben értékesítik.

A Külkereskedelmi Hivatal piaci helyzetjelentése.

1938 december 27.

Baromfi. Az angol piacon a karácsonyi idény befejeződött, még a termelők birtokában lévő pulykamennyiség az újevi ünnepekre kerül a londoni piacon eladásra. A továbbiakban a csirke és gyöngyös szállítások élénkülése várható. Német viszonylatban januárban a tyúkszállítás indul meg fokozott mértékben. Az érvényben lévő legkisebb termelői árak elősúly kg-kint a következők: Csirke 1-01, tyúk —93, pulyka 1—, gyöngyös 1-31, hizott kacska 1—, hizott liba 1— pengő.

Tojás. A hidegebb idő beálltával a friss tojás termelés csekély. Az árak szilárdak. A hűtött és meszes toj s kivételünk szűk keretek között még tart.

Vad. Németország felé a lőtt nyúl és szarvas kivétele az idénynek megfelelően igen élénk. Ugyancsak fellendult az angolai fácánkivétel is. A külföldi értékesítés alapján megállapított legkisebb termelői árak a következők: Fogoly, egyszé- gesen öreg és fiatal —80, fácánkacska 2-30, fácánytűk 1-60 pengő darabonként. Nyúl (Hegyeshalomtól számított 200 km-es körzeten belül) —67, (Hegyeshalomtól számított 200 km-es körzeten kívül) —65, szarvas (Hegyeshalomtól számított 200 km-es körzeten belül) —62, (Hegyeshalomtól számított 200 km-es körzeten kívül) —60 pengő kg-kint.

A tollkivétel Németországba meglehetősen csekély. A bel-földi árak változatlanul a következők: Iaa Rufp 7—7-20, Ia Rufp 5—5-20, Iia 3-80—4—, Iiia 2-50—2-60, hizott toll 3-85—4—, Ia foszott toll 5-20—5-30, Iia foszott toll 2-90—3—, Ia pelyh 11-40—11-50, Iia pelyh 8-50—8-60, fehér kacska 3-85—3-90, szürke kacska 2-10—2-20, tarka csirke —27—35 pengő kg-kint.

Az idényelvékek közül burgonyakivételünk az utóbbi napokban beállott váratlanul nagy hideg folytán egyelőre szünetel.

A zöldségfélék közül hagymakivételünk a kedvezőtlen időjárás folytán vontatott volt, az utóbbi napokban pedig teljesen leállt. Amíg a nagy hidegek tartanak, a kivétellel nem számolhatunk.

A borpiacon — mint minden évben — az elmúlt év végé- felé az árak ellanyhultak. Kommerzbörökért minőség szerint Malligand-fokonként 2-6—3 fillért fizetnek. A nagytermelők ezzel az árral nincsenek megelégedve és ezért csekély a kínálat. Nagy hiány mutatkozik 6- és vörösbörökben. Elmult heti összes kivételünk 33 vagon volt, amelyből Svájcba 9 és Németországba 24 vagon ment.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonaneműek. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsdé hivatalos árjegyzése.) 1938 december 29. I. Készára. Az árak budapesti paritásában, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékben, azonnali szállítandó árura vonatkoznak. Búza 77 kg-os tiszavidéki és fejméregyeli 20-20—20-30, egyéb származású 20-10—20-20; 78 kg-os tiszavidéki és fejméregyeli 20-40—20-50, egyéb származású 20-30—20-40; 79 kg-os tiszavidéki és fejméregyeli 20-60—20-70; egyéb származású 20-50—20-60, 80 kg-os tiszavidéki és fejméregyeli 20-70—20-80, egyéb származású 20-60—20-70. Rozs pestvidéki 14-20—14-30, más származású 14-30—14-40. Sörárpa elsőrendű 19—19-50, kiváló 19-50—20—, Takarmányárpa elsőrendű 16—16-20, középminőségű 15-70—15-90. Zab elsőrendű 18-50—18-60, középminőségű 18-35—18-45. Kukorica tiszántúli és egyéb állomásokról 12-70—12-80. A készáru piacon kötéti tényleges ügyletek. Sörárpa: 300 q minta szerint, budapesti paritásában (felvidéki) 19-50; 300 q minta szerint, budapesti paritásában (felvidéki) 19-75; 150 q minta szerint, budapesti paritásában 18-35. Kukorica: 150 q budapesti paritásában, Szolnokon át 12-80; 150 q tétényi paritásában 12-80; 300, 150 és 150 q budapesti paritásában, Szolnokon át 12-75; 150 q budapesti paritásában, Szolnokon át 12-70; 150 q (Lébény) 13-40. II. Határidőárak. Záróárfolyamok, zárójelben a leszámoló árfolyamok. Fizetési nap 1938 december 31. Az árak 100 kg-kint, aranypengő értékben. Rozs márciusra 14-31—14-32 (14-30), májusra 14-71—14-73 (14-70). Kukorica májusra 14-80—14-81 (14-80).

Lisztárpa. (A Budapesti Lisztárjegyző bizottság árjegyzése.) 1938 december 23. Az árak aranypengőben, 100 kg-kint a szokásos mámi feltételekkel, helyt Budapestben, legalább 60 zsákra értendők. Búzaliszt: Búzadara 37-50—38-50, 0gg, 0g, 0f 36-50—37-50, 2gg, 2g, 2f 35-50—36-50, 4-es 33-75—35—, 5-ös 32-25—33-50, 6-os 28-75—30-50, 7-es 20-75—22-50. Rozsliszt: 0-as 29—29-75, 0/1-es 26-25—27—, 1-es 21-50—22-25, 11-es 19—20-75.

Budapesti abraktakarmányárpa. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte gabonaosztályának jelentése.) 1938 december 30. Árak métermázsánként, kicsinyben Budapestben: árpakorpa 14-80, borsóhéj 20—, borsókönkoly 16—, búzakarpa 13-50—13-75, búzatakarmányliszt 16—16-30, kókuszpogácsa 14-25, lenmagpogácsa 16-50, napraforgópogácsa 16—, szárított répaszelet 11-50, repcepogácsa 11-50, rozskorpa 13—, melász 10-50, halliszt 45— P.

Balaton haliszt. (A Balaton Halászati R-T. jelentése.) 1938. december 26. A balatoni haliszt Siófokon vagy Fonyódon métermázsánként 42— pengő.

Különtelem termények és vetőmagvak. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsdé árjegyzése.) 1938 december 29. Az árak budapesti paritásában, a * gal jelöltek ab feladóállomás, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékben, azonnali szállítandó árura vonatkoznak. Köles fehér 18—22—, vörös 16-50—17—, egyéb 16—16-50, káposztarepce 23—23-50, tökmag* nagyszemű 27—28—, kisszemű 23—24—, kék mak* 122—127—, borsó sterilizált* Viktória és zöld (expressz) 18—19—, lencse sterilizált* nagyszemű 36—43—, középszemű 22—27—, kisszemű 20—22—, bab* fehér szokvány, dunai 25-50—26—, dunántúli 25—25-50, felsőmagyarországi 23-50—24—, gömbölyű fűrj 27—28—, hosszú fűrj 26—27—, barna 27—27-50, lucerna nyers, arankás* 205—250—, olomzárólt fehérbércás 20 q-n felül ab Budapest 305—310—, löheremag nyers, arankás* 80—95—, olomzárólt fehérbércás 20 q-n felül ab Budapest 130—135—, búkköny* tavaszi 16-50—17-50, szösös 34—36—, csillagfűrt fehér, laposmag* 11—11-30, finom búzakarpa zsákosult 12-70—12-80, 8-as búzaliszt zsákosult 15-80—16—, szárított répaszelet* 8-50—10—, A készáru piacon kötéti tényleges ügyletek. Löheremag: 8 q minta szerint (Budapest) 97—; 8 q minta szerint, ab állomás 95—; 11 q minta szerint (Monor) 96—; 27 q minta szerint (Monor) 95—. Lucernamag: 5 1/2 q minta szerint (Budapest) 230—; 8, 12 q minta szerint (Budapest) 220—; 14 1/2 q minta szerint (Budapest közraktár) 205—; 2 1/2 q minta szerint ab Szarvas 205—.

Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte Mag- osztályának jelentése.) 1938 december 30. A piac irányzata az ünnepek utáni szokásos lanyhaságot mutatja, az általános üzletmenet csendes volt. A herfelelések közül sem a löheres, sem a lucerna ára nem változott és mind a kereslet, mind a kínálat tartózkodó maradt. A búkkönyfelelések közül a szösösbúkköny ára tartott maradt, a tavaszi búkköny ára inkább névleges, az irányzat ülettelten. A kölesek kereslete gyengébb, a kínálat is tartózkodó, az árak nem változtak. Az olajos magvak közül a tökmag üzletmenete csendes, a napraforgó kínálatá élénkebb, a kereslet viszont csekély. A hüvelyesek piacán az ünnepek utáni lanyhaság állapítható meg, az árak nem változtak. A mák ára tovább gyengült. Árak feladó vasúttállomáson 100 kg-kint minőség szerint: lucerna, nyers 205—250—, löheremag, nyers 80—95—, szösösbúkköny 34—36—, tavaszi búkköny 16-50—17-50, fehér köles 18—22—, vörös köles 16-50—17—, tökmag nagy- szemű 27—28—, tökmag, kisszemű 23—24—, csillag- fűrt 11—11-30, dunai szokványbáb 25-50—26—, expressz- borsó 18—19—, Viktória-borsó 18—19—, lencse nagyszemű 36—43—, lencse középszemű 22—27—, lencse, kisszemű 20—22—, uradalmi kék mak 122—127— P.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfőváros vásár- igazgatóságának jelentése.) 1938 december 27. Árak méter- mázsánként pengőben: Réti széna Ia 7-50—8-20, Iia 6—, Iiia 4—4-50, muharszéna 8-20. Takarmányból 11, szal- mából 2 szekérrrel hoztak fel, eladtak 9 szekér takarmányt.

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavasár. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A december 29-én tartott vágóállatvásárra felhajtott vágómarhák: bika, Ia 17, IIa 50, IIIa 9, ökö, Ia 5, IIa 34, IIIa 28, tehén, Ia 20, IIa 57, IIIa 35, összesen 255. A vásár irányzata tartott volt. Eladatlanul visszamaradt 24 darab. Árjegyzés elősúlyban: bika, tarka, Ia —63—67, IIa —50—62, IIIa —40—48, ökö, magyar, IIa —50—52, ökö, tarka, Ia —77, IIa —55—73, IIIa —39—54, tehén, tarka, Ia —63—68, kivételesen —76, IIa —46—52, IIIa —33—45, növendék —44—65, kivételesen —73, kicsontozni való —16—32 P kg-kint. December 23-tól 29-ig közvetlen a vágóhídra 210 darab szarvasmarha érkezett, —24—72 P kg-kint belesli áron.

Budapesti borjúvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) 1938 december 27. Felhajtás 4 darab szopós borjú, mind elkelt. Csekély felhajtás miatt az irányzat nem volt megállapítható. Az árjegyzés elősúlyban átlagosan —86 P kg-kint.

Tenyészmérhák és jármosok. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) 1938 december 30. Árak: Ia belföldi jármosok és beállítani való tinó (tarka) —58—62, Ia belföldi jármosok és beállítani való tinó (fehér) —58—62, 1½ éves öszö —56—60, 1½ éves tinó —56—60, fiatal friss fejű tehén —70—80 P kg-kint.

Juhárak. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) 1938 december 30. Külföldnek megfelelő Ia fiatal ürű darabonként 50 kg súlyban —42—46, Ia fiatal bárány, páronként legalább 80 kg súlyban —44—48 P kg-kint, gazdaságban etetés-itatás után mázsálva, 3 kg súlylevonással.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepekének jelentése.) 1938 december 30. A (sütörtöki) ferencvárosi nyílt és zárt vásárra a felhajtás 5632, ebből angol 1400 darab volt. Eladatlanul visszamaradt 1486, ebből angol 600 darab. Nagyon lanyha irányzat mellett a következő árakat jegyezték: prima urasági 104½, prima szedett —92—95 közép —87—89, könnyű jobb —79—84, öreg urasági —89—91, öreg szedett —80—84, angol sonkamalac Ia —80—90, újévi —65—130, hús 130—136, szalámias, 132—134, zsír 142, hasított fél-sertés 114—126, angol 16kesertés 110—130 P kg-kint. A beállítani való sovány sertés darabonként 50—60 kg-os súlyban —80—90, a vidéki választási malac ára 110—130 P kg-kint. A pénteki vásárra a felhajtás körülbelül 2000 darab volt.

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A december 29-én tartott heti lóvásáron a forgalom lanyha volt. Felhajtottak 212, eladtak 129 darabot. Árak: Igas kocsi (nehéz nyugati fajta) 410—730, Igas kocsi (könnyű nyugati fajta) 330—, alárendelt ló 36—300, vágó ló 35—85—P. Fővárosi vágóra 40, vidéki vágóra 18 darabot vásároltak.

Wieni vágómarhavasár. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) Wienben e héten az ostmark kontingens terhére 180, a német kontingens terhére 119 magyarországi származású szarvasmarhát adtak át. A kiszállított marhák elszámolása előre megállapított rögzített áron történik.

Wieni sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) Wienben e héten az ostmark kontingens terhére 2400, a német kontingens terhére 3000 magyarországi származású sertést adtak át. A kiszállított sertések elszámolása előre megállapított rögzített áron történik.

Milánói vágómarhavasár. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) Olaszország felé marhákivitelünk szünetel.

Csehországi állatárak. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) Csehország felé sertés kivitelünk szünetel.

Tejpiac. (A Budapesti Központi Általános Tejcsarnok R.-T. jelentése.) 1938 december 30. A kannatej fogyasztói ára budapesti fiókjaikban 30, újpesti fiókjaikban 28 és kispesti fiókjaikban 26 fillér literenként.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1938 december 19—24-ig jegyzett árak aranypengőben: Teljes tej (kicsinyben) literje —30, lefőzött tej (kicsinyben) literje —10, tejszín (kicsinyben) literje 180—2—, tejfel literje —90, édes tejszínből készült teavaj (tomb) kg-ja 280—310, pasztörözött tejszínből készült teavaj (tomb) kg-ja 320, főzött teavaj kg-ja 240—250, (ehéntűró (kicsinyben) kg-ja —70—120, sovány tehéntűró kg-ja —50—60, juhtűró kg-ja 160—170, trappista sajt kg-ja, zsíros 170—220, sovány 130—140, emmentáli sajt kg-ja 2—3—A forgalom élénk, az árak változatlanok.

Tej- és vajpiaci szemle. Hazánkban karácsony előtti héten a tejtermelés a megeköz béthez viszonyítva 4%-kal a múlt év megfelelő hetéhez viszonyítva 6%-kal csökkent. Budapestben a tejfogyasztás ugyanezekhez az időközökhöz viszonyítva 4%-kal emelkedett, illetve változatlan volt. A belföldi vajpiac nagyon szilárd volt. Kivételre csak a quarnerot zópába került a szokott mennyiségnek megfelelően 52 q vaj. A külföldi piacokon lényeges változás nem történt, mert a karácsonyi vajszükségletet mindenütt fedezték. A nagy hideg és a havazások miatt az északi államokban, így különösen Svédországban, a szállítás nagyrészt lehetetlenné vált és a rendelkezésre álló vajteleteket sem hajón, sem vasúton nem lehet elszállítani. Ez a körülmény főleg a német piacokra fog zavarólag hatni.

(T. Z.)
Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1938 december 19—24-ig jegyzett árak kg-kint aranypengőben. Élő, baromfi: Csirke rántani való 130—165, sütni való 110—155, tyúk 110—150, pulyka 1—150, ruca, hizott 125—140, liba 110—130. Leölt baromfi: Tyúk Ia 120—160, IIa 1—140, csirke rántani való és sütni való Ia 140—220, IIa —80—170, pulyka hizott Ia 1—160, IIa —60—130, ruca, hizott Ia 120—140, IIa —80—130, liba, hizott Ia 1—128, IIa —90—115, libamáj kicsinyben nagy 5—8—, kicsi 3—6—, A forgalom élénk, az árak emelkedtek. Tojás vidéki (bátyús) 165—2—, ládaáru eredeti 160—178, ládaáru kiolvasva 180—2—, hűtőházi 145—170, meszes 125—140. A tojásforgalom élénk, az árak emelkedtek. Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiaci árak: Marhabőr, minden súlyban, magyar 1—105, tarka 110—115 P. Tarka

blkabőr 40 kg-ig marhabőrárban, 41—50 kg-ig 20, 51—60 kg-ig 30, ezen felül 40% levonás. Borjúbőr hosszú lábú 145—150, rövidlábú borjúbőr 155—165, merinó juhőr, zöldsúlyban —65—70 P kg-kint. Mészáros lóbor darabonként 13—P, kisebb lóborért 10—20%—kal kevesebbet fizettek.

Különfélék.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1938 december 19—24-ig jegyzett árak q-kint, aranypengőben. Zöldség: Sárgarépa Ia 6—10—, IIa 4—8—, petrezselyem Ia 11—18—, IIa 9—14—, zeller Ia 18—36—, IIa 16—34—, karalábé 6—14—, karfiol 14—56—, vöröshagyma, makói 1050—12—, közönséges Ia 9—1050, fokhagyma Ia 22—26—, IIa 12—22—, cékla Ia 10—20—, IIa 8—14—, fejeskáposzta Ia 4—8—, IIa 2—6—, kelkáposzta Ia 14—27—, IIa 8—16—, vöröskáposzta Ia 10—16—, IIa 8—10—, fejes saláta (100 fej) Ia 10—30—, IIa 6—20—, torma, nemesített Ia 50—70—, IIa 30—40—, burgonya, Gál Baba 9—11—, nyári róza 10—1150, oszi róza 8—950, Ella 7—850, kifli 16—20—, champignon gomba Ia 160—240—, IIa 120—180—, fekete retek Ia 8—12—, IIa 6—8—, tök (főző) 14—25—, sütő tök 5—10—, sóska 30—100—, paraj 16—90—, A forgalom élénk, az árak ingadoztak. Gyümölcs: Alma, elsőrendű nemes fajta 60—120—, másodikrendű 50—60—, közönséges, válogatott 28—50— körte, elsőrendű nemesfajta 50—130—, szőlő, kötözött 40—150—, dió 110—140—, A forgalom élénk, az árak ingadoznak.

Egyéb mezőgazdasági termékek és termékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1938 december 19—24-ig jegyzett árak aranypengőben. Paprika, csemeg, édesnemes 4—420, édesnemes 360—380, félédes, gulyás 3—320, erős 140 P kg-kint. Méz, pergettett 160—170— P q-kint.

Budapesti vadpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1938 december 19—24-ig jegyzett árak aranypengőben: Szarvas comb kg-ja (kicsinyben) 220—240, őzcomb kg-ja (kicsinyben) 240—260, nyúl bőrben darabja, nagy 280—320, sáldó 260—280, fácán darabja 140—240, fogoly darabja —70—90.

Budapesti tulpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1938 december 19—24-ig jegyzett árak kg-kint aranypengőben. Ponty, élő nagyság szerint nagyban —90—160, jegelt nagyság szerint nagyban —70—140, bارسa, élő, nagyság szerint kicsinyben 2—3—, jegelt nagyság szerint kicsinyben 150—350.

Borpiac. (A Magyar Szőlőgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezetének jelentése.) 1938 december 28. A karácsonyi és újévi szükségletek kielégítése után a kereslet csekély. A kínálat szintén gyenge, mivel a múlt évinél sokkal kevesebb a termelőknél levő borkészlet és ennek forgalombahozatala számukra nem sürős. Az árak szilárduló irányzatot mutatnak. Csongrád vidékén áremelkedés nem volt. Szepressen 2-6—27 fillérért kelnek el ab tanyá Malligand fokokonként a borok. Ezzel szemben ab vasút seprőlől fejtve Izsakon 2-9—3. Cegléden 3-2—3-5 fillérért veszik a 9—11 Malligand-fokos borokat. Uradalmi tételek ára jelenleg is 40—50 fillér literenként.

Szesz. A szeszgyedárúságnál a forgalom az összes szesz-féleségekben e héten valamivel esendesebb volt és az árak változatlanok.

Gyümölcspálinka. A gyümölcspálinkapiacra a múlt hetéhez hasonló volt a forgalom és főleg törkölypálinkából volt élénkebb kínálat azonnali szállításra. Törkölypálinka 3-90—4—, seprőpálinka 4—, szilvőrium 7-20, barackpálinka (minőség

szerint) 10—11—, borpárlat 5-60, avinálási előkora 3-70—3-80 pengőig terjedő áron kelt el 10,000 literfokunkint (III. táblázat szerint + 3% forgalmi adó).

Országos állatvásárok. Január 1-től január 7-ig. Nem egyszer megtörténik, hogy valamely állatvásárt különféle okok miatt nem tartják meg. Ajánlatos ennél fogva az illető közösek előljáróságához fizetett válaszos kérdést intézni, hogy vajjon a hirdetett vásárt feltétlenül megtartják-e. Január 1. Pilis. Január 2. Balassagyarmat (bizonytalan). Bodaik, Emőd, Guta, Királyhelmece, Léva, Magyaróvár, Mezőtúr, Náduvár, Ozora, Pécs, Pétervására, Somogyásmon, Sárvár, Tápósztele, Veszprém. Január 3. Beled, Cegléd, Nagyberzsény, Sátoraljaújhely, Szikszó, Udvard. Január 4. Jánosháza, Kállósemjén, Kaposvár, Kunhegyes, Léva (bizonytalan), Miskolc. Január 5. Cellaőmlők, Eger, Enes, Gyöngyös, Ónod, Pacsa, Tiszafüred. Január 7. Rimaszombat.

BELVÁROSI PENSIO

Tulajd.: cs. Márfy E.-né, Budapest, IV., Veres Pálné-utca 10., 4 em., Apponyi-térnél. Telefon: 183—565. Központi fűtés, hidegmeleg folyóvíz. Díjazás könyv. Úri társaság. 6520

Kertészüveg

üvegtetőcserép, sodronybetétes üveg,

Ifj. Weiss Gyula

tábla- és tükörüvegnagykereskedő
Budapest, V., Vadász-utca 29.

Telefon: 110-114* 6463 „Üvegház”

Bikár József

gabona- és terményértékesítési irodája
gazdaságok és vidéki gabona-
kereskedők árutözsdei képviselője.

Budapest, V., Szabadság-tér 17. szám
Tözsdepalota. Telefon: 118-422, 118-423

Háziállatok D-VITAMIN
ellátására BIODIT

kg.-kint garantáltan 150.000 nemzetközi
egység D-vitamint tartalmaz, emellett a
legolcsóbb!

Biokémiai, Baktériológiai, Gyógyszer-vegyészeti Laboratórium
Budapest, VI., Sziv-utca 15. Telefon: 11-973

amit a közönség a
szívéhez ért:

NIKOTEX LEVENTE
NIKOTEX SYMPHONIA
NIKOTEX Extra

NIKOTEX LEVENTE . . . 2-7 FILLÉR
NIKOTEX SYMPHONIA 3-7 FILLÉR
NIKOTEX EXTRA . . . 6 FILLÉR

„ALIG DRÁGÁBB – SOKKAL JOBB”

MAGYAR KENDER-, LEN- ÉS JUTAIPAR R.-T.

Központi iroda és eladás:
BUDAPEST, V., WEKERLE SÁNDOR-U. 8.

Közismert legjobb minőségben gyárt:
ponyvát, zsákot, gazdasági kötélárukat,
szőlőkötöző fonalat.
Kendertermeltetés és kikészítés.

Telefonszám: 188-899

Gyárak: **PESTSZENTERZSÉBET,**
SZEGED, DUNAFÖLDVÁR.

Figyelem! Figyelem! Csemkalkulációs mezőgazdasági kettős számtartás

38 külön melléklettel.
Írta:
Sárosy Lajos
okl. gazd.,
m. kir. gazdasági szakértő, stb.
Ára: 10— pengő

A már közkézben forgó könyvet
a nagymélt. pénzügyminisztérium
15.953/1938. XVI. sz. rendeletére
az összes pénzügyigazgató-ágak
megrendelték.

Megrendelhető a szerzőnél,
Budapest, V., Visegrádi-u. 26/b.
II. em. 11. 2056

VITAMINOK

Írta:
Weiser István dr.,
gazd. főtanácsos, egyet. tanár

A vitaminok jelentőségét
részletesen ismerteti emberi
táplálkozás, állati takarmá-
nyozás szempontjából.

ÁRA: 1 PENGŐ.

Videkre az összeg előzetes
beküldése mellett portó-
mentesen szállítjuk.

Kapható: a "Patria"-
nyomda könyvkereskedésé-
ben, Bpest, IX., Üllői-út 25.

106.640/1938. szám.

2054

VIII. 2. ügyosztály.

Haszonbérlet versenytárgya lási hirdetmény.

A magyar kat. vállálap tulajdonában álló és Borsod vár-
megyében, Alsószolea község határában fekvő kb. 436 kat. hold
1039 □-51 kiterjedésű, Simárd pusztá elnevezésű mezőgazdasági
birtoknak 1939. évi október hó 1-től 12 esztendőre leendő újbóli
haszonbérbeadása iránt a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisz-
térium (közalapítványi) VIII. 2. ügyosztályában (Budapest,
V., Báthory-utca 12., III. em. 20.) 1939. évi febr. ár hó 9-én déli
12 órakor zárt ajánlatú nyilvános versenytárgyalást tartok.

Bánatpénzül kat. holdankint 2 (kettő) pengő, az általános
feltételek mellé csatolt (10.827. számú Nemzeti Hitelezési r.-t.
uradalmi letétzámlája, Budapest) csekklapon, az összeg rend-
letésének feltüntetésével, lefizetendő és a feladó vevény az ajánlat
mellé csatolandó.

A versenytárgyaláson kizárólag csak hitelszövetkezethez
törölt, megfelelő élő- és holtfelszerelés felett rendelkező kis-
gazdák vagy gazdálkodók ajánlatai vételnek figyelembe.

Részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek 5 pengő
lefizetése ellenében a minisztérium VIII. 2. ügyosztályában kap-
hatók.

Budapest, 1938. évi december hó.

M. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium.

Újdonság!

AZ ÖSZIBARACKTERMESZTÉS KÁTÉJA

Írta: LEHNER ÖDÖN

3. bővített kiadás

Ára: 6— pengő

"Patria"-nyomda R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Csehszlovákiában eredetinek elismert felvidéki

tavaszi búza- és árpa-vetőmag

kapható:

„Perbetei fehér toklászos“

tavaszbúza, a Felvidéken a legjobban elterjedt, koracéró, bő-
termő és kitűnő minőségű, nagybani termelésre igen alkalmas.

„Perbetei fehér tar“

tavaszbúza, erős szalmájú, jobb talajokra való minőségűbúza.

„Perbetei simatoklászú“

2-sorú tavaszárpa, figyelmet érdemlő, különleges takarmányárpa

Ajánljuk továbbá utántermelt.

elsőrendű „Hanna-Kargyn“ árpáinkat.

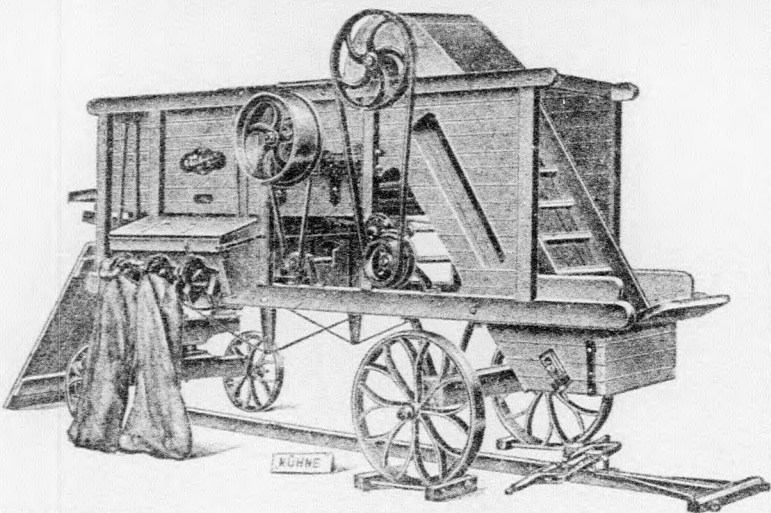
Jószágfelügyelőség NANA, u p. Párkány.

Biztosítsuk növendékállataink erőteljes csontfejlődését és
övjuk kifejlődött haszonállataink csontállományát csont-
betegségektől. E célra legalkalmasabb a

DOROGI SZÉNSAVAS TAKARMÁNYMÉSZ

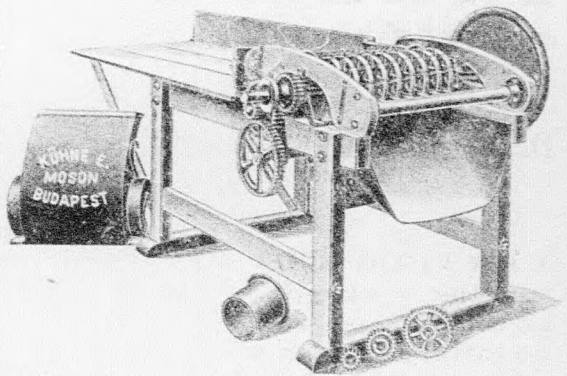
amely 98%-ot meghaladó tisztasági fokkal bír, érlési finomsága pedig leg-
elsőrendű. Gyártja: a Saigót-rjáni Kőszénbánya R.-T. dorogi mésztelepén.
Központi eladási iroda: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 125-284.
Ügyeljünk a „DOROGI“ névre!

„KÜHNE“

nagyteljesítményű, dobrendszerű
kukoricamorzsoló-gépei

tiszta,
piacképes
tengerit
szolgáltatnak
a zsákba

„KAZAL“ morzsológép
Napi teljesítmény: 6-5-8 vagon
Erőszükséglet: 5-6 lóerő

„KAZAL IV.“ morzsológép
Napi teljesítmény: 3-4-5 vagon
Erőszükséglet: 4 lóerő

„TORNÁDÓ“ tengeriszártépőgépek
Napi teljesítmény: 1-5-2-5 vagon
13. sz. Erőszükséglet: 4-6 lóerő
Napi teljesítmény: 3-5-5 vagon
20. sz. Erőszükséglet: 10-12 lóerő

„KÜHNE“ MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T., MOSON
Központi iroda: Budapest, VI., Vilmos császár-út 59.

ELADÁS

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN

7., Eötvös-u. 3.

Vasz és elad használt mezőgazdasági gépeket

Fogatos és traktor károsodott, traktorok 3, vasúti Eberhard, daráló Lutz de Kühne, fogatos 2-es és Saak, azeszkavágó CEJ Kühne, hengerművesítő gépek 12-14-16- és 18-soros, carbidrefektor 2000 gyertyával, akételek, kormánytárcsák, elvezetők különleges minőségben, vetőgépek, traktorok, boronátárcsák és egyéb mezőgazdasági gépeknek.

Olcsó beszerzésük; a világú Pilsa Jég- és gyártás, a világ összes gyártmányú, kasszáló- és vasútgépek. 6083

ELADÓ vagy kisebbért elcserehető MÁV 54" golyós csapágyú hengerfejű kombinálva, kizsijlakkal, rostákkal, fémkészen, Sluttloworth-gyártmányú 54" csapágyú, dobgyűrűs, jó karban, Fleckmann Imre, Sárvár. 3539

FOGATOS répallemelőgépek, burgonyakiszámítómajdnem újak, alkalmas áron kaphatók: Ormányi Károly cégnél, Budapest, Bányó-utca 7. 6400

ELADÓ egy darab jókarban lévő 10-20 tényleges lóerőű Heinrich Lanz-gyártmányú felstabil edzés. Prezentet Prépósztás Gazdasága, Jánoshegy, Szolnok megye. 3880

SZELEKTOR, HSCS, legnagyobb típus, jó karban eladó. Barna László okl. gépészmérnök, Budapest, V., Bányó-utca 9. 6253

ELADÓ 11.000 □-61 telek, házhely és minden művelésre kiválóan alkalmas, vilamos és autóbusszát mellett Rákosszentimihályon, 14 kilométerre a fővárostól, Halász Elek dr., Budapest, V., Zrínyi-utca 1. Telefon: 181-492. 3861

LŐNYIRÓGÉPEKET kintő minőségű szálított nyírólapon szabványú köcsörrel és váltóval. Ormányi Károly, Budapest, V., Bányó-utca 7. 6400

Gyártmányaink 40 éve összesen típusú

SZECSKARÉSEK
sima, hullámos, AB, TVP, REPA KÉSEK
KÖRFÜRÉSZEK
RPA-Répaasztalok, Foglapok,
Triumph-KE, KC
KÖRBEFARAGÓK,
ÁSVÁNYI TORNADO SZÁRTÉPFOGÓK,
BORONATÁRCSALAPOK,
VETŐGÉPTÜLCSÉREK
RÓSTALEMEZEK

DORNJ. Gépgyár, Békéscsaba
Gyártások, 6619
MÁV-Hóherr szállítója.

HASZNÁLT GAZDASÁGI GÉPEK ÉS ÖLCSÓ ALKATRÉSZEK speciális beszerzési forrás. Barna László okl. gépészmérnök, Budapest, V., Bányó-utca 9. 6325

SZECSKAVÁGÓ ERŐS és kezihajtású eladók. BARNALÁSZLÓ, okl. gépészmérnök, Budapest, V., Eötvös-utca 9. 6325

ALTAJÁRTÓ MÉRÍTŐ 14 gyűrűvel, 2 darab, kintő karban olcsón eladó. Barna László, okl. gépészmérnök, Budapest, V., Bányó-utca 9. 6325

BURGONYAFELSZEDŐK, mészolók, gyűrűhengerek Cambridge henger rakáról szállítható. Ormányi Károly, Budapest, V., Bányó-utca 7. 6400

VÉTEL

KERESÜNK megvételre használt, de jókarban lévő tejpasztörizáló készüléket óránként 350-400 liter teljesítményű. Ajánlatok Királyteleki Utadalom, Királytelekpuszta címre küldendők. 3786

Kisvasúti használt sineket és felszerelési tárgyakat legmagasabb áron vásárolja

Orenstein & Koppel magyar r.-t., Budapest, VI., Vilmos császár-út 31.

S-AS húzatos görögkomóbit, 15 évesnél nem idősebb, keresünk megvételre gazdaságunkban üzemben átírva. Lelbach gazdaság, Bácsborsod. 3785

BÉRLET

VASMEGÉYEREN fekvő, jótalajú föl jövedelmű 1200 kat. holdas földbirtok, vízvezetékekkel, 7 szobás urilakkal, csaldai önközlő kifolyólag átadó, csak a tökéletes gazdának. Érdeklődéseket, Tókecsés 3863" jelzéssel a kiadóhivatal továbbítja. Ügyintézőkkel nem tárgyalunk. 3863

TANYABÉRLETET keresek 50-től 100 holdig azonnalra. Gross, Enying. 5012

BIRTOK KÉNSZERELŐK: Jogszolgáltatás előrendő, kétszemesnyven holdas övezetű. Ót vásárlóval. Deceba birtoktervező, Pécs. 5011

TRAKTORNAPLO és jelentés gépek- és traktorajánlások összeállítása által szerkesztett nyilvántartási könyv megrendelhető a Pátria Irod. Váll. és Nyomda Rt. nyomtatványkezelő osztályán, Budapest, IX., Üllő-út 25. (Köztelek.) Árjegyzékét kívánatra ingyen küldjük. Telefon: 186-325.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Üzemi és Számtartási Osztálya
Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 187-954

Az üzemi és számtartási osztály a mai gazdasági helyzetre való tekintettel fokozottabb tevékenységet kíván a gazdaságközönség érdekében kifejtetni és a hozzáfordulóknak üzemi, számtartási és egyéb vonatkozású kérdéseket is megbízható szaktanácsot s útbaigazítást ad.

A három évtizede fennálló **számtartási osztály** jelentős eredményekre hivatkozhatik, nemcsak a számtartás elterjesztése, fejlesztése, egyöntetűvé tétele céljából végzett munkájával, hanem különösen azért, hogy a nagyobb gyakorlatot és tudást igénylő számadási lezárásokat végzi, zárszámadásokat (mérlegeket) készít, amellyel a tényleges jövedelem alapján való igazságos adóztatást éri el és a gazdaság minden esetben sérelmes becslés alapján való megadóztatás elkerülését éri el. Azokban a gazdaságokban, amelyek eddig rendszeres számadási nem vezettek, a számtartási osztály vállalja számadás fellelkesztését, az évközi számadás vezetésének irányítását, a felülvizsgálatot, a felülvizsgált és általa irányított számadásokból a zárszámadás elkészítését és hitelesített alakban való kiadását, a társtulajdonosok közötti és a hatóságokhoz (árvaszék, stb.) benyújtandó, valamint minden más számadás és elszámolás készítését, felülvizsgálatát, részesei arányok pártatlan kimutatását, feltározások végzését, értékelését, adóügyi és egyéb könyvvizsgálatoknál szakértő és ellenszaktörő kiküldését, a gazdaság állandó felügyeletét és ellenőrzését.

Üzemi kérdésekben felvilágosításokkal szolgál, üzemperteket készít, becsléseket végez, szakértőként eljár a bírósági és magánfelek felkérésére, akár peres ügyekben, akár bérlet-átadás, átvétel, örökösödési osztály elkészítésénél, vagy bármely gazdasági üzemi természetű ügyben. Birtok-, bérlet-átadásnál, átvételnél elvállalja az elő- és holtfelszerelés feltározását, becslést.

Vasúti fuvarlevelek és gyógytári vények díjszámításának a felülvizsgálatát, a túlfizetés visszafizetésének kieszközölését.

Ingalanforgalmi osztályunk kizárólagos megbízás alapján vállalja birtok adás-vételek és bérleti ügyek lebonyolítását. Jelzolgálatok szerzését és lebonyolítását. Biztosítási ügyek legelőnyösebb lebonyolítását.

Megkeresésre minden üzemi és számtartási kérdésben részletes felvilágosítást és kimerítő szakvéleményt ad

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Üzemi és Számtartási Osztálya.

MEGJELENT

A

„KÖZTELEK”

ZSEBNAPTÁR

KÉT KÖTETBEN

1939-İK ÉVRE

45-İK ÉVFOLYAM

SZERKESZTIK:

Dr. KONKOLY THEGE SÁNDOR és BUDAY GYÖRGY

az OMGE főtitkára m. kir. gazd. tanár

Ara egyszerű bérmentes küldéssel 4.30 pengő (Utánvétellel 4.95 pengő)

Megrendelésnél kérjük az összeget előre beküldeni a "PÁTRIA"-NYOMDA R.-T. könyvosztályának Budapest, IX. kerület, Üllő-út 25. szám („KÖZTELEK”)

Különösen felhívjuk a figyelmet a következő időszerű cikkekre:

Kerezy Endre: „A mezőgazdasági ingatlanok becslés szerinti adóztatása a jövedelemadóban”.

Hazay Árpád dr.: „Az 1938. évi fontosabb gazdasági állásjelzők”.

Kélet Imre dr.: „A gazdasági kötelező nyugdíjbiztosítás”.

Kempner Ernő: „A mezőgazdasági munka célszerűsítése és a szociális helyzet javítása”.

Wélmann Oszkár dr.: „A horvát okkerü felnevelése”.

Manninger Rezső dr.: „A tehének tartású előtélés elleni védekezés alapelvei”.

Schwanner Jenő dr.: „Az 1938. évi szőlő- és körömfaják során szerzett tapasztalatok”.

Blautz Jenő: „Mű a magyarok az 1938. évi nagy bízteremének”.

K. Kuthy Sándor dr.: „A cölserü és gazdasági tárgykezelés legfontosabb szempontjai”.

Csik János dr.: „A mézgyártás és állomány”.

Hank Oliver: „Öntözött növények trágyázása”.

Felsőházi Nagy Pál: „A simándi kukoricagyökér”.

Horváth Alajos: „A szőlőművelés”.

Gulcer Gyula: „Az 1938. évi szőlő tanulságai”.

Jelíges csakis post...
Dijtal...
Az 50 év...
Gazdasági...
saját...
János-utca...
léte...
biztosít...
Minden...
ságnak...
hogy bet...
erősít...
vessé...
Gazdasági...
léte...
bet...
BÉTO...
OKL...
OKLEVEL...
stok...
lakt...
kal...
dok...
Héliggye...
OKLEVEL...
stok...
Bár...
kal...
egy...
Köz...
Derekgy...
címre...
KERES...
való...
akár...
belső...
del...
Köz...
nő...
nem...
m...
ke...
d...
K...
GA...
FELV...
daság...
bír...
nő...
rosz...
t...
d...
m...
gy...
A...
Aj...
j...
l...
nem...
pe...
c...
KERES...
ne...
gy...
k...
k...
t...
f...
aj...
IROD...
az...
B...
G...
t...
d...
ben...
f...
t...
t...
m...
v...
m...
GÉP...
l...
á...
á...
s...
g...
v...
t...
e...
é...
Á...
HAZ...
aki...
é...
h...
d...
H...
Cs...
N...
ker...
se...
á...
V...
G...
p...
p...
S...

„OMEGA“
 lendítőkerekes szabadalmazott
 ló- és szarvasmarhanyírógép
 erős, tartósélű és tökéletes.
 Ára a hozzávaló kézi szerszámokkal együtt
160.— ar.-P.
 Lendkeréknélküli kivitelben
 külföldi **145.— ar.-P.**
 Szállítja:
A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
 Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.
 és kirendeltségei: Debrecen, Győr, Szombathely, Szonok, Lepsény, Nyiregyháza

TEJET
 TEJSZINT, VAJAT
 a legmagasabb áron vásárol
SANUS TEJÜZEM RT.
 Budapest, VIII., Karpfenstein-utca 13.
 Telefon: 145-852 6560 Telefon: 145-852

Gazdatársaink
 szíves figyelmét felhívjuk, hogy
tejet és tejszint
 évi kötésre vásárolunk.
Redei gróf Esterházy Pál
 Bakonyi Tejgazdasága
 Központi telep:
 Budapest, XI., Thallóczy Lajos-utca 25-29.
 Telefon: 259-382, 259-851 6692

A gróf Karátsonyi-palota
 bontásából gyönyörű kastélybejárati ajtók,
 vörsmárványlépcsők, nagyméretű díszes
 ajtók és ablakok, faragott kőkerítés, szép
 istállóberendezés, eselédialak építéséhez
 — kb. 50 lakáshoz — egyforma ajtók és
 ablakok, téglá, tetőfa, cserép, mindennemű
 építési fa- **jutányosan eladó.**
Krisztina-körút 121.
 2038

VÉDEKEZZEN
 a kényszervágatás ellen

 a szecskavágója és darálója után kevés kötséggel beszerelhető
terménylisztítő mágnessel
 Szállítja és felvilágosítással szolgál:
KEMÉNY MANÓ
 MŰSZAKI ÜZLET
 Budapest, V., Akadémia-utca 21. sz.
 4326

Nyersolajmotorok, nyersolajtraktorok, borsajtók és olajsajtók gyártása.
GŐZEKEALKATRÉSZEK
 (Fowler-, Kenna-, Heucke-, Ustron-, Ganz-gőzekékhez).
 Mezőgazdasági gépek. — Malomhengerrovtokolások. — Modern autó- és traktorjavító üzem. — Bosch villamos műszerészmuhely.
SZILÁGYI és DISKANT Gépgyár, MISKOLC
 2057

Bérlétszűnés folytán eladó
 19 db 4 éves, 14 db 3 éves, 19 db 2 éves fehér- és korcs-gulyabeli tinó, 679 hasas anyajuh (magyar fésűs), körülbelül 20 vegyes korú csikó
 ugyanott eladó 2 drb Shuttleworth-cséplő és 1 kazán.
 Cím: Lénárd Lőrinc,
 Balmazújváros
 6587

Hirdetés a siker kulcsa!!

Csépléshez, gőszántáshoz, kazántüzeléshez, házfűtéshez
Tatai szén és brikett
 MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉNÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
 Budapest, V., Zoltán-u. 2.

Állateladás.
 Bérlétszűnés következtében a hosszúhátú bérlegazdaságban (Hosszúhát, Bihar m.) eladók
Szarvasmarhák, lovak, sertések, juhok.
 Felvilágosítást ad Rothmeyer Imre OMGE főtitkár, Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
 6570

A tej és tejtermékek
 Írta: Szász Ötö. 167 képpel, 612 oldal
 Ára 15 P. Kapható: "Pátria" r.-t. könyv osztálya, Bpest, IX., Üllői-út 25. szám

RÁBA TRAKTOR

A kir. József Műegyetem Mezőgazdasági Géptani Tanszékével kapcsolatos Gépkísérleti intézet

által az 1765. gyárt. számú **RÁBA TRAKTORRAL** végzett hivatalos szántási mérések eredménye tavaszi árpatalión, talajellenállás 34.2 kg/dm², 3-vasú ekével:

Átlagos szántási mélység 19.1 cm
 Óránként felszántott terület 0.98 m. hold
 Üzemanyagfogyasztás m. holdanként 3.47 kg

ÜZEMBIZTOS, GAZDASÁGOS, HASZNOTHAJTÓ BERUHÁZÁS
MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
 Központi iroda és mintaraktár: Budapest, VI., Andrássy-út 12. Telefon: 125-210